

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอเขาย้อย
ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย
จังหวัดเพชรบุรี

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๒ ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำ

แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรีนี้ จัดทำขึ้นตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒ ของกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖- ๒๕๗๐) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์จุดอ่อน - จุดแข็ง - โอกาส - ภาวะคุกคาม (SWOT ANALYSIS) ของอำเภอ มุ่งเน้นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนให้มากที่สุด ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจากการจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนโดยผ่านผู้นำชุมชน ผู้แทนเกษตรกรระดับตำบล อาสาสมัครเกษตร คณะกรรมการเครือข่ายศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ ตลอดจนหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในพื้นที่

การศึกษวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒ฉบับนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรท้องถิ่นและผู้เข้าร่วมการประชุมทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและร่วมมือเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้จะสามารถทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในอำเภอเขาย้อยดีขึ้นและยั่งยืนสืบไป

สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย
กรกฎาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(๑)
สารบัญ	(๒)
สารบัญตาราง	(๔)
สารบัญภาพ	(๖)
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๔
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๔
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๖
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๖
๓ สภาพภูมิอากาศ	๑๖
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๑๖
๓.๒ ฤดูกาล	๑๖
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๖
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๗
๔ เส้นทางคมนาคม	๑๘
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๑๘
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๑๘
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๙
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๙
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๒๐
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๒๒
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๒
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๒๓
๖.๓ จำนวนครัวเรือน	๒๔
๖.๔ การศึกษา	๒๕
๖.๕ การสาธารณสุข	๒๖
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๒๖
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๓๐
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๓๑
๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ	๓๔

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอเขาย้อย	๔๓
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๔๓
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๔๓
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๕๓
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๕๗
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๕๗
๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๘๓
๓ การวิเคราะห์ SWOT Analysis และ TOWS Matrix	๘๕
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอเขาย้อย	๘๙
๑. แนวทางการพัฒนา	๘๙
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๘๙
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๙๐
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๙๒
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๙๓
บรรณานุกรม	๙๙
ภาคผนวก	๑๐๐
โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพ	๑๐๑
โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าว	๑๐๓
โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังให้ได้คุณภาพ	๑๐๕
โครงการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)	๑๐๗
โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความเป็น Smart Group	๑๐๙
โครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็น Smart Group	๑๑๑
โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่	๑๑๓
โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร	๑๑๕
โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน	๑๑๗
โครงการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตโดยการปรับปรุงบำรุงดิน	๑๑๙
โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำและวางแผนการผลิตพืช	๑๒๑

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครองของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๓
ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครองอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๔
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕
ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๑๔
ตารางที่ ๕ แสดงปริมาณน้ำฝน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ปี ๒๕๖๔	๑๗
ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอเขาย้อย ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ -๒๕๖๔	๑๘
ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอเขาย้อย ปี ๒๕๖๔	๒๒
ตารางที่ ๘ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพชรบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒	๒๓
ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนประชากรในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๒๔
ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๓๐
ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๓๒
ตารางที่ ๑๒ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน	๓๔
ตารางที่ ๑๓ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๓๙
ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๔๐
ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ เกษตรกรอำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี	๔๑
ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๔๒
ตารางที่ ๑๗ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๔๓
ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๔๔
ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๔๔
ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๔๕
ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๔๖
ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนแหล่งศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๔๗
ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกรอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๔๗
ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๔๘
ตารางที่ ๒๕ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรกรอำเภอ เขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี	๔๙
ตารางที่ ๒๖ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๒
ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ถั่วลิสง อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี	๕๒
ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๓
ตารางที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๓
ตารางที่ ๓๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๗

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๙
ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๖๐
ตารางที่ ๓๓ แสดงพื้นที่ปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๖๑
ตารางที่ ๓๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๖๔
ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๓ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๖๔
ตารางที่ ๓๖ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิต/โรงงานแปรรูป	๖๕
ตารางที่ ๓๗ แสดงจุดรับซื้อข้าวเปลือกต่างอำเภอ	๖๖
ตารางที่ ๓๘ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๖๖
ตารางที่ ๓๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๖๗
ตารางที่ ๔๐ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๖๘
ตารางที่ ๔๑ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๖๙
ตารางที่ ๔๒ แสดงปริมาณการปลูกมะพร้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๗๑
ตารางที่ ๔๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะพร้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๗๔
ตารางที่ ๔๔ แสดงต้นทุนการผลิตมะพร้าวน้ำหอมและมะพร้าวแก่	๗๔
ตารางที่ ๔๕ แสดงต้นทุนการผลิตมะพร้าวน้ำตาล	๗๕
ตารางที่ ๔๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบการผลิตมะพร้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๗๕
ตารางที่ ๔๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๗๖
ตารางที่ ๔๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๗๗
ตารางที่ ๔๙ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๗๘
ตารางที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๘๐
ตารางที่ ๕๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๘๑
ตารางที่ ๕๒ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๘๒
ตารางที่ ๕๓ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๘๓
ตารางที่ ๕๔ การวิเคราะห์ SWOT Analysis สถานการณ์การเกษตรของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๘๕
ตารางที่ ๕๕ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๘๗

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงขอบเขตการปกครองของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๒
ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕
ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงความลาดชันของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๖
ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดิน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๑๓
ภาพที่ ๕ แผนภูมิแสดงกลุ่มชุดดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๑๕
ภาพที่ ๖ แผนภูมิแสดงปริมาณน้ำฝน อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี	๑๖
ภาพที่ ๗ แผนภูมิแสดงอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๑๗
ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๑๙
ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงแหล่งน้ำและพื้นที่ชลประทาน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๒๐
ภาพที่ ๑๐ แสดงที่คลองส่งน้ำ และคลองระบายน้ำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๒๑
ภาพที่ ๑๑ แผนภูมิแสดงเปรียบเทียบรายได้-หนี้สิน ในและนอกภาคการเกษตร อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๒๓
ภาพที่ ๑๒ แผนภูมิแสดงจำนวนประชากร ครุว์เรือน และครุว์เรือนเกษตรกร อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๒๔
ภาพที่ ๑๓ เือนลาว หรือเรือนลาว	๒๗
ภาพที่ ๑๔ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๓๑
ภาพที่ ๑๕ แผนภูมิแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๓๑
ภาพที่ ๑๖ แผนภูมิแสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๓๓
ภาพที่ ๑๗ แผนภูมิแสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ	๔๓
ภาพที่ ๑๘ แผนภูมิแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร	๔๔
ภาพที่ ๑๙ แผนภูมิแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร	๔๕
ภาพที่ ๒๐ แผนภูมิแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์	๔๕
ภาพที่ ๒๑ แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และศูนย์เครือข่ายอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๐
ภาพที่ ๒๒ แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๔
ภาพที่ ๒๓ แผนที่แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๔
ภาพที่ ๒๔ แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๕
ภาพที่ ๒๕ แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๕
ภาพที่ ๒๖ แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๖
ภาพที่ ๒๗แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๖
ภาพที่ ๒๘ แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๘
ภาพที่ ๒๙ แผนภูมิแสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๘
ภาพที่ ๓๐ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๕๙

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ ๓๑ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๖๐
ภาพที่ ๓๒ แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๖๑
ภาพที่ ๓๓ แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๖๒
ภาพที่ ๓๔ แผนที่แสดงจุดรับซื้อข้าวของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๖๕
ภาพที่ ๓๕ แผนที่แสดงเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ	๖๖
ภาพที่ ๓๖ แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว	๖๗
ภาพที่ ๓๗ แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว	๖๘
ภาพที่ ๓๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๖๙
ภาพที่ ๓๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๗๐
ภาพที่ ๔๐ แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๗๐
ภาพที่ ๔๑ แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกมะพร้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๗๒
ภาพที่ ๔๒ แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๗๖
ภาพที่ ๔๓ แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๗๗
ภาพที่ ๔๔ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๗๘
ภาพที่ ๔๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๗๙
ภาพที่ ๔๖ แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๗๙
ภาพที่ ๔๗ แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๘๐

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

ประวัติความเป็นมาอำเภอเขาย้อย

อำเภอเขาย้อย มีชื่อตามชื่อของภูเขาเขาย้อย ซึ่งตั้งอยู่ ณ ตำบลเขาย้อย ติดกับที่ว่าการอำเภอเขาย้อย ในปัจจุบัน และยังใช้ภูเขาเขาย้อยนี้เป็นสัญลักษณ์ของอำเภออีกด้วย สำหรับสถานที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอเขาย้อย มีการย้ายเปลี่ยนแปลงกันหลายครั้ง ซึ่งก็มีการใช้ชื่ออำเภอที่เปลี่ยนไปตามสถานที่ตั้งที่ว่าการอำเภอเขาย้อย

ตามประวัติความเป็นมานั้น อำเภอเขาย้อยเริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๐ โดยมีหลวงพรหมสารเป็น นายอำเภอคนแรก เดิมที่ว่าการอำเภอตั้งอยู่ที่ตำบลห้วยท่าช้าง จึงได้ชื่ออำเภอว่า “อำเภอห้วยท่าช้าง” ต่อมา ได้ทำการย้ายที่ว่าการอำเภอห้วยท่าช้างไปตั้งอยู่ ณ ตำบลห้วยสะพาน จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็น “อำเภอห้วยสะพาน” ต่อมาได้ย้ายที่ว่าการอำเภอมาตั้งอยู่ ณ หมู่บ้านน้อย จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น “อำเภอบ้านน้อย” และ “อำเภอตะวันตก” (อำเภอตะวันตก)

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๔ กระทรวงมหาดไทย ได้จัดระเบียบกรมการอำเภอเมืองเพชรบุรีใหม่ โดยการย้าย อำเภอตะวันตก (อำเภอตะวันตก) ไปตั้ง ณ บ้านเขาย้อย ตำบลเขาย้อย เรียกชื่อว่า “อำเภอห้วยหลวง” ต่อมา พ.ศ. ๒๔๔๖ ได้เปลี่ยนชื่อจากอำเภอห้วยหลวง แขวงเมืองเพชรบุรี เป็น “อำเภอเขาย้อย” แขวงเมืองเพชรบุรี

พ.ศ. ๒๔๙๕ นายเจริญ เจือทอง กำนันตำบลเขาย้อยในขณะนั้น ได้บริจาคที่ดินจำนวน ๘ ไร่เศษ ให้แก่ ทางราชการเพื่อสร้างที่ว่าการอำเภอเขาย้อยแห่งใหม่ ซึ่งติดกับถนนเพชรเกษม (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔) ด้านทิศตะวันออก ซึ่งเป็นที่ตั้งที่ว่าการอำเภอเขาย้อยในปัจจุบัน

๑. ที่ตั้งอาณาเขตขอบเขตการปกครอง

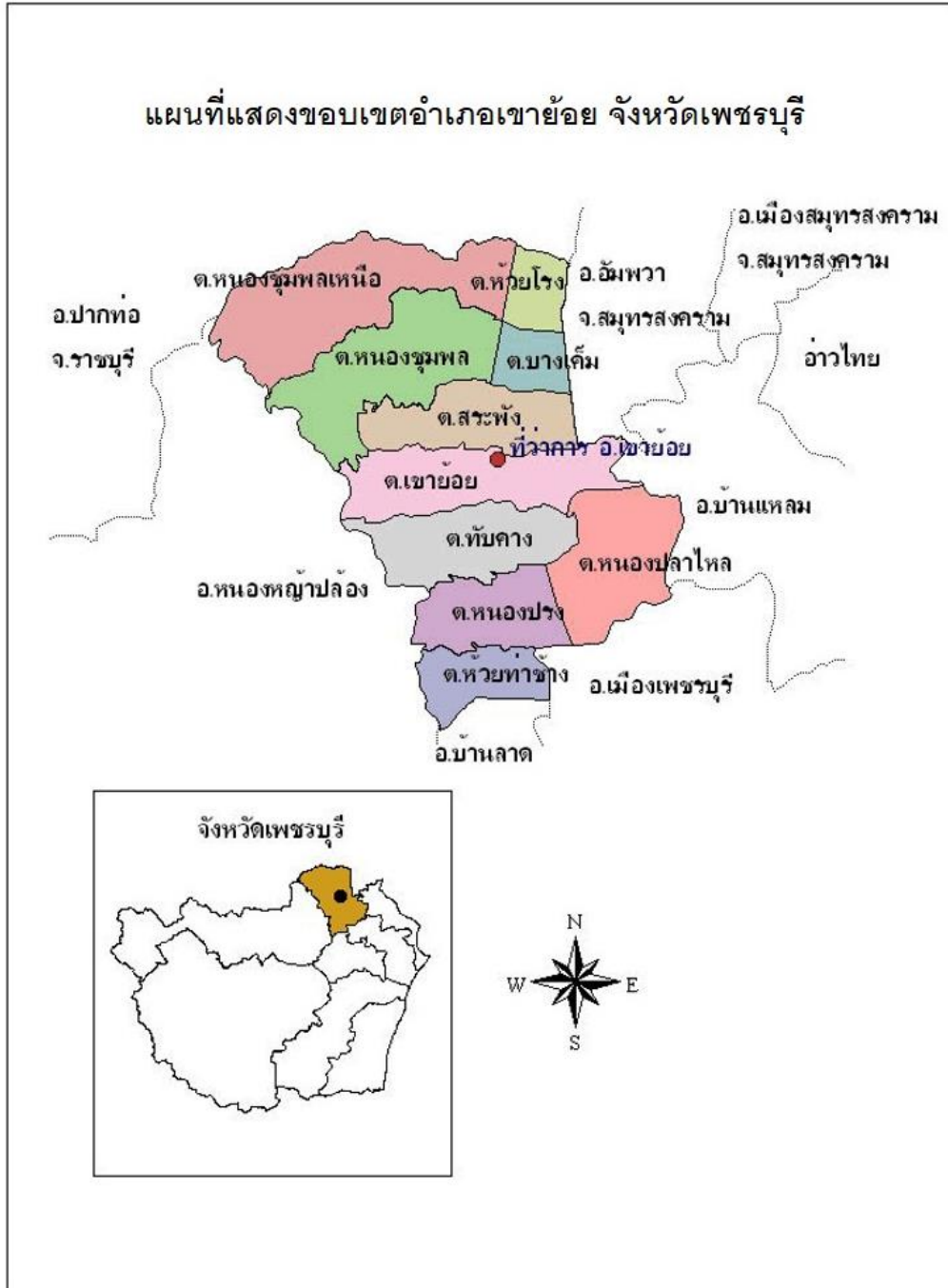
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอเขาย้อย ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดเพชรบุรีระยะทางประมาณ ๒๓ กิโลเมตร อยู่ห่างจาก กรุงเทพฯ ตามทางหลวงหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) ระยะทาง ๑๓๗ กิโลเมตรและห่างจากกรุงเทพฯ ตาม ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๕ (สายธนบุรี-ปากท่อหรือ พระราม ๒) ระยะทาง ๙๗ กิโลเมตร อำเภอเขาย้อยมี ขนาดมีพื้นที่ประมาณ ๓๐๕.๖๐ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๙๑,๐๐๐ ไร่

๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

อำเภอเขาย้อย มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี
- ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม และอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
- ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบ้านลาด และอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๑ แสดงขอบเขตอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอเขาย้อย แบ่งการบริหารราชการแบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- ๑) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน ๑ เทศบาล ๗ อบต. ๑๐ ตำบล ๕๗ หมู่บ้าน
- ๒) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบล จำนวน ๑ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๗ แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครองอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล หมู่ที่	เขาย้อย	สระพัง	ทับคาง	บางเค็ม	หนองชุมพล	หนองชุมพลเหนือ	ห้วยโรง	หนองปลาไหล	หนองปรัง	ห้วยท่าช้าง
๑	ห้วยกระแทก	สระพัง	ดอนทราย	บ้านกล้วย	บ้านเนิน	วังกะล่อม	ห้วยโรง	เขาสมอระบัง	หนองจิก	ห้วยท่าช้าง
๒	เขาย้อยบน	หนองส้ม	หนองแหน	บางเค็ม	หนองชุมพลล่าง	หนองกะพ้อ	ห้วยถนน	หนองปลาไหล	หนองจิก	น้อย
๓	บ้านห้วย	หนองส้ม	ท่าหอย	หนองบัว	หนองประดู่	มณีเลื่อน	กาจับ	ไผ่	หนองปรัง	ใหญ่กาหลง
๔	ท้ายตลาด	หนองส้ม	ทับคางบน	บางเค็ม	หนองโพธิ์	คีรีวงค์	ห้วยโรงล่าง	คลองน้ำเขียว	หนองปรัง	น้ำบ่อ
๕	เขาย้อย		ทับคาง	บ้านกล้วยใต้	หนองชุมพล	เนินรักษ์		ท่าเรือ	หนองเข้	บ่อลวก
๖	บ้านน้อย			บ้านล่าง	พุ่มวง	อู่ตะเภา			หนองเข้	หนองแหน
๗	บางสามแพรก				ซัดหลังเต่า	หนองนกออก				

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครองอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต.	เทศบาล ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
เขาย้อย	๒๔,๖๓๒	๑	๑	๗	๓,๒๔๖
สระพัง	๑๙,๐๐๓			๔	๒,๘๓๙
ทับคาง	๒๐,๑๘๘			๕	๑,๕๗๑
บางเค็ม	๖,๙๑๐	-	-	๖	๑,๙๒๓
หนองชุมพล	๓๒,๐๖๘	๑	-	๗	๒,๒๔๕
หนองชุมพลเหนือ	๒๙,๗๕๒	๑	-	๗	๒,๒๘๔
ห้วยโรง	๖,๑๘๙	๑	-	๔	๑,๓๙๑
หนองปลาไหล	๒๑,๓๗๘	๑	-	๕	๙๔๓
หนองปรัง	๑๗,๑๘๙	๑	-	๖	๑,๒๕๗
ห้วยท่าช้าง	๑๓,๖๙๒	๑	-	๖	๘๑๓
รวม	๑๙๑,๐๐๑	๗	๑	๕๗	๑๘,๕๑๒

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอเขาย้อยส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มทางทิศตะวันออกด้านถนนเพชรเกษมอยู่บางส่วนเป็นที่ราบสูงอยู่ทางทิศตะวันตกเขตติดต่อกับอำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี และที่ราบลุ่มบางแห่งส่วนใหญ่ และมีแนวภูเขาเป็นแนวกั้นระหว่างอำเภอเขาย้อยกับอำเภอหนองหญ้าปล้อง

ภาพที่ ๒ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

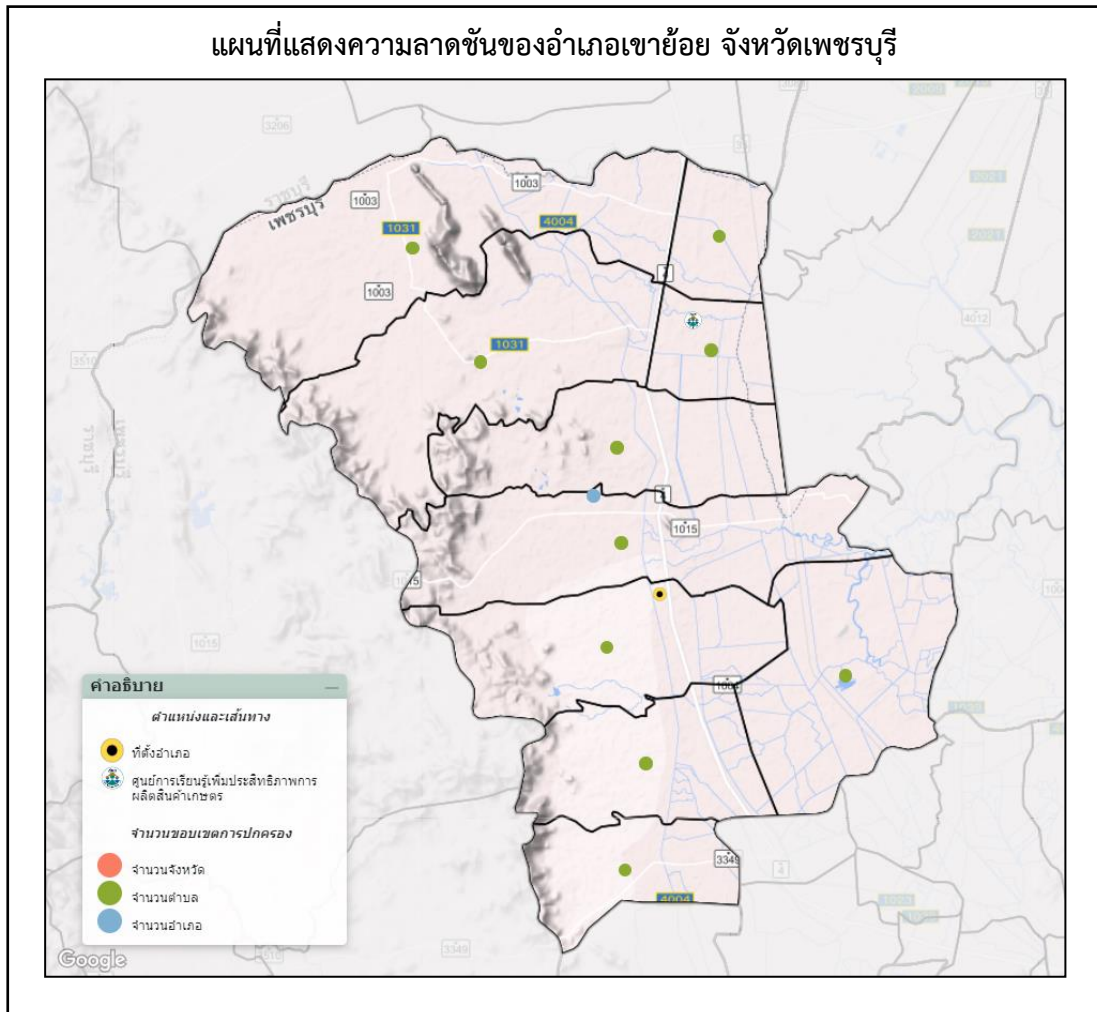
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ป่า (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
เขาย้อย	๒๔,๖๓๒	๓๗๔๒.๖๑	๑๕.๑๙
สระพัง	๑๙,๐๐๓	๓๖๖๔	๑๙.๒๘
ทับคาง	๒๐,๑๘๘	๔๕๓๙.๓๗	๒๒.๔๙
บางเค็ม	๖,๙๑๐	-	-
หนองชุมพล	๓๒,๐๖๘	๖๖๒๑.๗๔	๒๐.๖๕
หนองชุมพลเหนือ	๒๙,๗๕๒	๔๖๙๗.๐๔	๑๕.๗๙
ห้วยโรง	๖,๑๘๙	-	-
หนองปลาไหล	๒๑,๓๗๘	๖๖๑.๖๔	๓.๑๐
หนองปรัง	๑๗,๑๘๙	๑๖๑๘.๙๙	๙.๔๒
ห้วยท่าช้าง	๑๓,๖๙๒	๑๓๙๘.๓๘	๑๐.๒๑
รวม	๑๙๑,๐๐๑	๒๖๙๔๓.๗๗	๑๔.๑๑

ที่มา : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ๒๕๖๕

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลาดเอียง จากด้านทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก

ภาพที่ ๓ แสดงความลาดชันอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอเขาย้อย มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๒๗ กลุ่มชุดดิน โดยกลุ่มชุดดินที่สำคัญมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๑๑

ชุดดิน : ชุดดินดอนเมือง (Dm) ชุดดินรังสิต (Rs) ชุดดินเสนา (Se) และชุดดินธัญบุรี (Tan)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินเป็นกรดจัดมากหรือเป็นดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม.

จากผิวดิน เกิดการตรึงของธาตุอาหารและมีสารที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก มีโครงสร้างดินแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจัด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ในการปลูกข้าว ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล

(๑) ปลูกข้าว ให้ไถพรวนดินในขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ลดและควบคุมความเป็นกรดรุนแรงมากของดินด้วยวัสดุปุ๋น ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ โดยหว่านให้ทั่วแปลงปลูก ไถกลบตอซัง ปล่อยไ่ว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด โสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไ่ว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำและระบบการให้น้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒

(๒) ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ใหัยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วม ก่อนยกร่อง ควรแยกหน้าดินมาทับบนดินที่ขุดมาจากร่องคูน้ำ หว่านวัสดุปุ๋น ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับวัสดุปุ๋น ๖ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก เมื่อดินเกิดกรดเพิ่มขึ้น หว่านด้วยวัสดุปุ๋น ๕๐๐-๑,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก เพื่อใช้ล้างความเป็นกรดของดิน และควบคุมไม่ให้ดินกรดเพิ่มขึ้น

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๑๒

ชุดดิน : ชุดดินท่าจีน (Tc)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเลนเค็มชายทะเลและไม่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถัน ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำเลวมาก ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง

ปัญหา : ดินเลนเค็มที่มีน้ำทะเลท่วมถึงเป็นประจำวัน มีความสามารถในการทรงตัวของต้นพืชต่ำมาก ทำให้พืชล้มง่าย และมีน้ำทะเลท่วมเป็นประจำทุกวัน

แนวทางการจัดการ ไม่เหมาะสมต่อการเกษตรทุกประเภท บางพื้นที่ใช้ทำนาเกลือและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ บริเวณพื้นที่ดินเสื่อมโทรม ควรปลูกป่าชายเลน และพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ควรมีบ่อบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ทางน้ำธรรมชาติ สำหรับพื้นที่ป่าชายเลน ควรสงวนไว้ให้เป็นที่อยู่อาศัย แนวกันชนของลมและคลื่นแหล่งเพาะพันธุ์ของสัตว์น้ำและเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่อยู่ในป่าชายเลน

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

ชุดดิน : ชุดดินชลบุรี (Cb) ชุดดินไชยา (Cya) ชุดดินโคกสำโรง (Ksr) และ ชุดดินเขาย้อย (Kyo)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ขาดแคลนนํ้า และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ในการปลูกข้าว ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล

(๑) ปลูกข้าว ให้ไถกลบตอซัง ปล่อยไ่ว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยไ่ว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในเวลาที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ยปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

(๒) ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ให้อยู่กรอกร้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ เพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต มีการใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๓

ชุดดิน : ชุดดินบางนารา (Ba) ชุดดินเชียงราย (Cr) ชุดดินสุโขทัย (Gk) ชุดดินแก่ง (Kl) ชุดดินคลองขุด (Kut) ชุดดินมนอร์มย์ (Mn) ชุดดินนครพนม (Nn) ชุดดินปากท่อ (Pth) ชุดดินพะวง (Paw) ชุดดินพัทลุง (Ptl) ชุดดินสตูล (Stu) ชุดดินท่าศาลา (Tsl) ชุดดินวังตง (Wat) หรือดินคล้ายอื่น ๆ ที่มีลักษณะและสมบัติจัดอยู่ในกลุ่มชุดดินนี้

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ดินเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ในการปลูกข้าว ปลูกผักหรือไม้ผล ได้แก่

(๑) ปลูกข้าว ให้เกษตรกรเลือกดินที่มีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน ในพื้นที่ที่เป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

(๒) ปลูกผักหรือไม้ผลไม่ยืนต้น ให้อยู่กรอกร้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๓๖

ชุดดิน : ชุดดินเพชรบูรณ์ (Pe) ชุดดินปราณบุรี (Pr) ชุดดินสีคิ้ว (Si) หรือดินคล้ายอื่นๆ ที่มีลักษณะและสมบัติจัดอยู่ในกลุ่มชุดดินนี้

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

ปัญหา : การมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ซึ่งทำให้ดินอุ้มน้ำได้น้อย พืชอาจขาดแคลนน้ำได้ในช่วงฝนทิ้งเป็นระยะเวลานานๆ สำหรับบริเวณที่มีความลาดชันสูง อาจมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลายเกิดขึ้น

แนวทางการจัดการ : ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล

(๑) ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มี วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

(๒) ปลูกไม้ผล ให้อยู่กว้าง ๖-๘ เมตร คุ้มน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่อง แปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือ ปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับ ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก ในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดมาก ใช้วัสดุปูน ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ๐.๕-๑.๐ กิโลกรัม/หลุม เพื่อเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบ การให้น้ำในแปลงปลูก

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๓๖gm

ชุดดิน : ชุดดินเพชรบูรณ์ (Pe) ชุดดินปราณบุรี (Pr) ชุดดินสีคิ้ว (Si) หรือดินคล้ายอื่น ๆ ที่มี ลักษณะและสมบัติจัดอยู่ในกลุ่มชุดดินนี้

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนละเอียดถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ มีจุดประสีเทา ปฏิกริยาดินกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

ปัญหา : การมีเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ซึ่งทำให้ดินอุ้มน้ำได้น้อย พืชอาจขาดแคลนน้ำได้ในช่วง ฝนทิ้งเป็นระยะเวลานานๆ สำหรับบริเวณที่มีความลาดชันสูง อาจมีปัญหาเรื่องการชะล้างพังทลายเกิดขึ้น

แนวทางการจัดการ : ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น อ้อย ข้าวโพด ถั่วสับปะรด และไม้ผลบางชนิด

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

ชุดดิน : ชุดดินจักราช (Ckr) ชุดดินชุมพวง (Cpg) ชุดดินหุบกระพง (Hg) ชุดดินห้วยแกลง (Ht) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) และชุดดินยางตลาด (Yl)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าหรือวัตถุต้นกำเนิดเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดหรือเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินปนทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ดินง่ายต่อการ ถูกชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน

แนวทางการจัดการ : ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล

(๑) ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือ ปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มี วัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน หรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

(๒) ปลูกไม้ผล ขุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ย คอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ทำชั้นบันได คัน ดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม วัสดุคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืช ที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

ชุดดิน ชุดดินแมร์ิม (Mr) ชุดดินน้ำซุน (Ncu) ชุดดินพะเยา (Pao) และชุดดินท่ายาง (Ty)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินตื้นถึงกึ่งหินหรือเศษหิน และอาจพบชั้นหินพื้นภายในความลึก ๑๕๐ ซม.

จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินตื้นถึงชั้นก้อนกรวดหรือลูกรังหนาแน่นมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดิน ในพื้นที่ที่มีความลาดชัน

แนวทางการจัดการ : พื้นที่ดินตื้นมากหรือมีก้อนกรวดหรือลูกรังบริเวณหน้าดินมาก ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ ปล่อยให้ให้เป็นป่า พื้นที่เลี้ยงสัตว์หรือปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

(๑) เลือกพื้นที่ที่มีหน้าดินหนาและมีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปีและปลูกพืชบำรุงดินร่วมอยู่ด้วย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๓-๔ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๑๐-๑๒ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

(๒) ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๗๕x๗๕x๗๕ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยหน้าดินร่วมกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น การสร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำฐานปลูกเฉพาะต้น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหรือทำฐานเฉพาะต้นหญ้าแฝก ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

ชุดดิน : ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินภูสะนา (Ps) และชุดดินโพนงาม (Png)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา : ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหิน ก้อนกรวดหรือลูกรัง ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน บางพื้นที่เป็นดินกรดจัดมาก

แนวทางการจัดการ : : ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล

(๑) ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก เลือกพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จัดระบบการปลูกพืชให้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพรี ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ ปลูกพืชปุ๋ยสด มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียน ปลูกพืชสลับเป็นแถบ ทำแนวรั้วหญ้าแฝก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

(๒) ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชแซม สร้างคันดิน ทำขั้นบันได ทำแนวรั้วหรือทำฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๐) กลุ่มชุดดินที่ ๕๙

ชุดดิน : ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำเลว (AC-pd : Alluvial Complex, poorly drained)

ลักษณะเด่น : กลุ่มดินร่วนหยาบหรือดินร่วนละเอียดที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ชั้นดินมีลักษณะเป็นชั้นสลับ เนื้อดินไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับตะกอนที่มาทับถม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ปัญหา เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนนํ้า และบางปีอาจประสบปัญหาเรื่องการอุทกน้ำท่วม

แนวทางการจัดการ : ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล

(๑) ปลูกข้าว ให้ไถกลบตอซัง ปล๋อยทิ้งไว้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (โสนอัฟริกัน หรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล๋อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๕ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำ หรือใช้ทำนาครั้งที่ ๒ หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

(๒) ปลูกพืชไร่ พืชผัก หรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร และมีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒-๓ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ ตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

๑๑) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ชุดดิน : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน (SC : slope complex)

ลักษณะเด่น : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษา สำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

ปัญหา มีความลาดชันสูงมาก ในพื้นที่ทำการเกษตรจะเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินอย่างรุนแรง ขาดแคลนนํ้าและบางพื้นที่อาจพบชั้นหินพื้นหรือเศษหินกระจัดกระจายอยู่บริเวณหน้าดิน

แนวทางการจัดการ ควรปล๋อยไว้ให้เป็นป่าตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า แหล่งต้นน้ำลำธาร ในกรณีที่ต้องนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำเป็นต้องมีการศึกษาดินก่อน เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินในเชิงอนุรักษ์หรือวนเกษตร ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นดินลึกและสามารถพัฒนาแหล่งน้ำได้ มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ปลูกพืชคลุมดิน ทำแนวรั้วหญ้าแฝกและชุดหลุมปลูกเฉพาะต้น โดยไม่มีการทำลายไม้พื้นล่าง สำหรับในพื้นที่ที่ไม่มีศักยภาพทางการเกษตร ควรรักษาไว้ให้เป็นสวนป่า สร้างสวนป่าหรือใช้ปลูกไม้ใช้สอยโตเร็ว

๑๒) กลุ่มชุดดินที่ ๗

ชุดดิน : ชุดดินเด็มบาง (Db) ชุดดินน่าน (Na) ชุดดินนครปฐม (Np) ชุดดินฝักกาด (Pat) ชุดดิน
สุโขทัย (Skt) ชุดดินท่าตูม (Tt) ชุดดินอุตรดิตถ์ (Utt) และชุดดินระโนด (Ran)

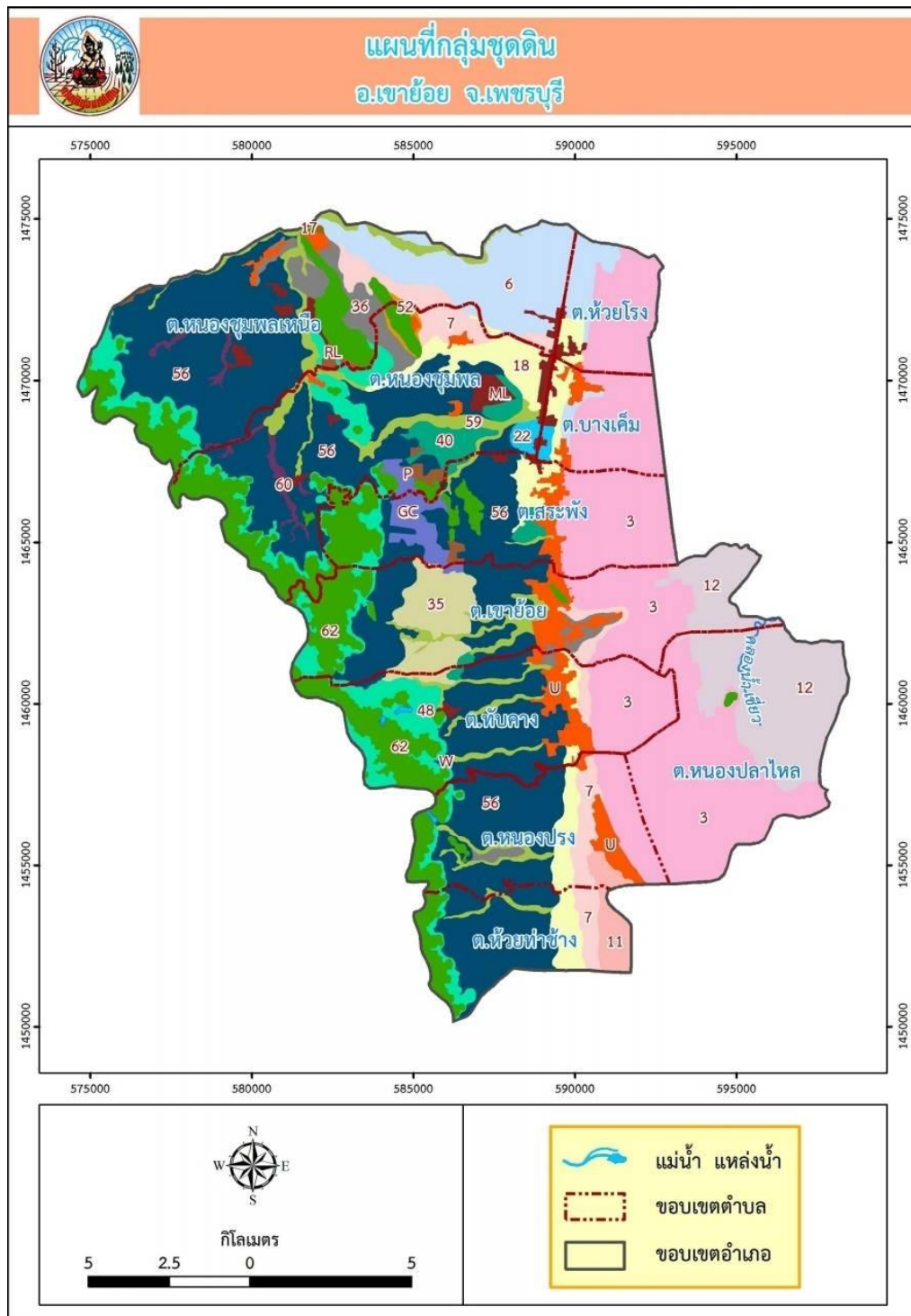
ลักษณะเด่น : กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง
การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา : โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็ง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดู
ฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดการ : ในการปลูกข้าว ปลูกพืชผัก หรือไม้ผล

(๑) ปลูกข้าว ให้ ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยไว้ ๓-๔ สัปดาห์
หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อย
ทิ้งไว้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน
พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดย
ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

(๒) ปลูกพืชผัก หรือไม้ผล ให้ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-
๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่
ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือ
ปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ย
คอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

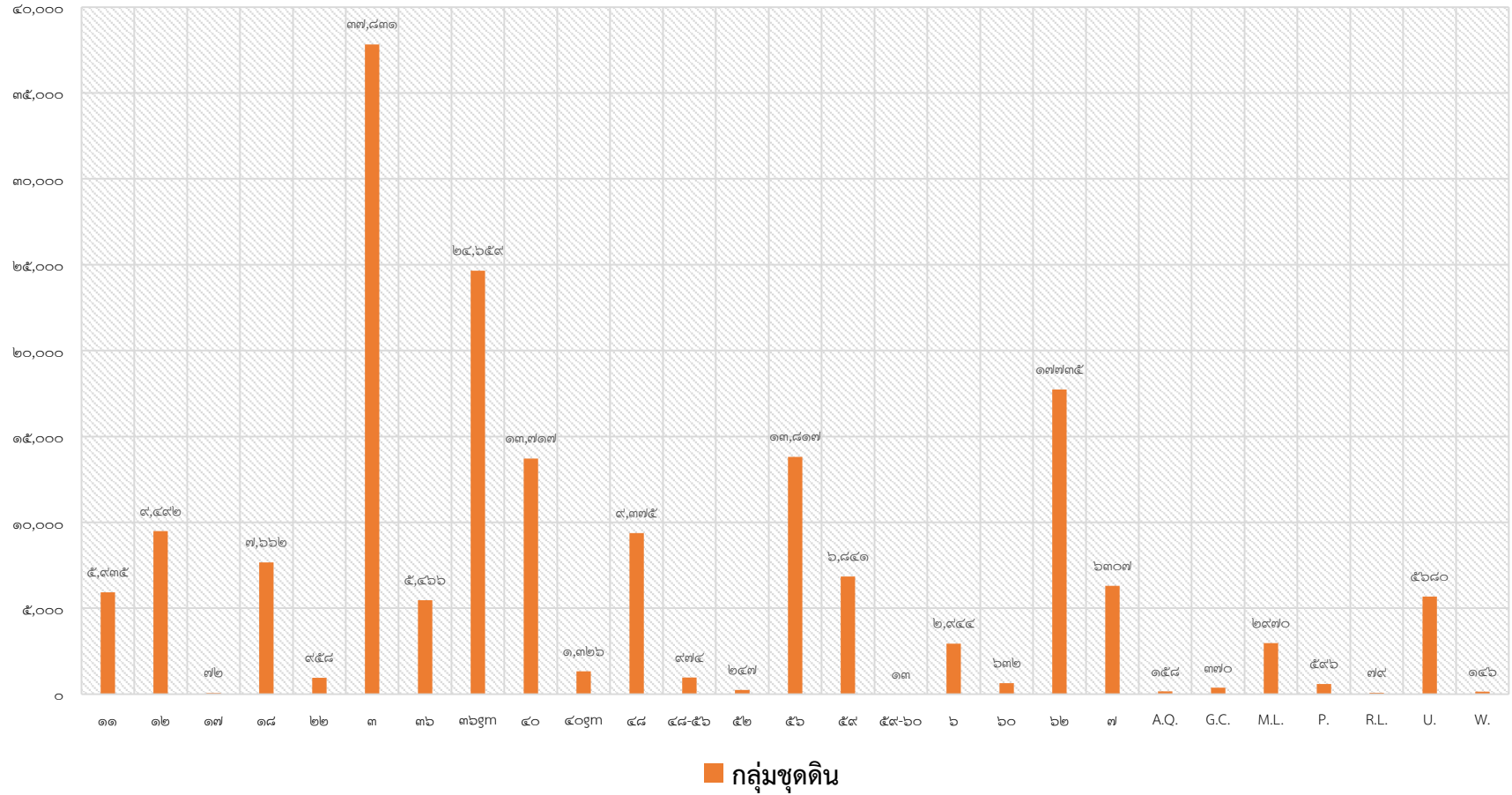
ภาพที่ ๔ แสดงข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)										ผลรวมทั้งหมด
	เขาย้อย	สระพัง	ทับคาบ	บางเค็ม	หนองชุมพล	หนองชุมพลเหนือ	หนองปรัง	หนองปลาไหล	ห้วยท่าช้าง	ห้วยโรง	
๑๑	๓,๙๙๐	-	-	-	-	-	๕๘๗	-	๑,๓๕๘	-	๕,๙๓๕
๑๒	-	-	-	-	-	-	-	๙,๔๙๒	-	-	๙,๔๙๒
๑๗	-	-	-	-	-	๗๒	-	-	-	-	๗๒
๑๘	๑๐	๖๙๑	๓๙๒	๖๙๑	๒,๕๐๙	๙๘	๑,๓๔๘	-	๑,๓๓๘	๕๘๕	๗,๖๖๒
๒๒	-	๒๕๔	-	๒๕๔	๔๕๐	-	-	-	-	-	๙๕๘
๓	-	๔,๕๙๕	๔,๔๔๖	๔,๕๙๕	-	-	๒,๔๔๓	๑๑,๙๑๙	-	๔,๓๘๙	๓๗,๘๓๑
๓๖	๒,๒๒๘	-	๑,๑๔๙	-	๑,๐๕๘	๙๘๘	๔๓	-	-	-	๕,๔๖๖
๓๖g	๙๑๘	-	๓,๔๐๘	-	๔,๑๑๒	๕,๙๔๘	๔,๗๕๕	-	๕,๕๑๘	-	๒๔,๖๕๙
๔๐	-	-	-	-	๔,๔๑๑	๙,๓๐๖	-	-	-	-	๑๓,๗๑๗
๔๐g	-	-	๘๒	-	๑,๑๒๐	-	-	-	-	-	๑,๓๒๖
๔๘	๑,๑๓๙	-	๒,๖๑๓	-	๒,๗๒๙	๑,๙๖๒	๓๖๒	-	๕๗๐	-	๙,๓๗๕
๔๘-๕๖	-	-	-	-	๙๗๔	-	-	-	-	-	๙๗๔
๕๒	-	-	-	-	๑๕๒	๙๕	-	-	-	-	๒๔๗
๕๖	๖,๘๒๙	-	๑,๔๙๓	-	๒,๓๖๙	-	๑,๘๖๙	-	๑,๒๕๗	-	๑๓,๘๑๗
๕๙	๑,๑๘๑	-	๙๔๘	-	๑,๙๐๓	๑,๘๔๐	๖๒๓	-	๓๔๖	-	๖,๘๔๑
๕๙-๖๐	-	-	-	-	-	๑๓	-	-	-	-	๑๓
๖	-	-	-	๓๔๙	-	๕๑๙	-	๘๕	-	๑,๖๓๙	๒,๙๔๔
๖๐	-	-	-	-	๖๓๒	-	-	-	-	-	๖๓๒
๖๒	๒๘๐๗	-	๓๒๑๕	-	๔๗๒๓	๔๔๒๓	๑๓๗๓	-	๑๑๙๔	-	๑๗๗๓๕
๗	๖๒๙	-	๕๒๐	-	๑๑๖๕	๑๗๐๙	๑๓๑๔	-	๙๗๐	-	๖๓๐๗
A.Q.	๑๐๐	๒๙	-	๒๙	-	-	-	-	-	-	๑๕๘
G.C.	๔๘	-	-	-	๓๒๒	-	-	-	-	-	๓๗๐
M.L.	-	๓๒๗	๑๐๙	๓๒๗	๑๑๐๒	๘๐๑	-	-	-	๓๐๔	๒๙๗๐
P.	-	-	-	-	๓๕๔	๒๔๒	-	-	-	-	๕๙๖
R.L.	-	-	-	-	๑	๗๘	-	-	-	-	๗๙
U.	๑๕๙๖	๕๔๓	๑๖๙๔	๕๔๓	๓๑๕	-	๙๔๐	-	-	๔๙	๕๖๘๐
W.	-	-	๑๐๙	-	-	-	๓๗	-	-	-	๑๔๖
รวม	๒๗๓๙๒	๖๔๓๙	๒๐๑๗๘	๖๗๘๘	๓๐๔๐๔	๒๘๐๙๔	๑๕๖๙๔	๒๑๔๙๖	๑๒๕๕๑	๖๙๖๖	๑๗๖๐๐๒

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนภูมิแสดงกลุ่มชุดดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๕ แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอเขาย้อย อยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดเวียนเป็นประจำเป็นฤดูกาล ๒ ชนิด คือ พัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว เรียกว่าฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้จังหวัดเพชรบุรีซึ่งอยู่ทางตอนบนของภาคใต้ฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือในช่วงฤดูหนาว และมีอากาศเย็นเป็นครั้งคราวคล้ายคลึงกับภาคกลาง แต่ในช่วงต้นฤดูอาจมีฝนตกชุกได้ ส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ลมนี้จะพัดประจำในฤดูฝน และเป็นลมที่พัดผ่านมหาสมุทรอินเดีย จึงทำให้มีฝนตกมาก

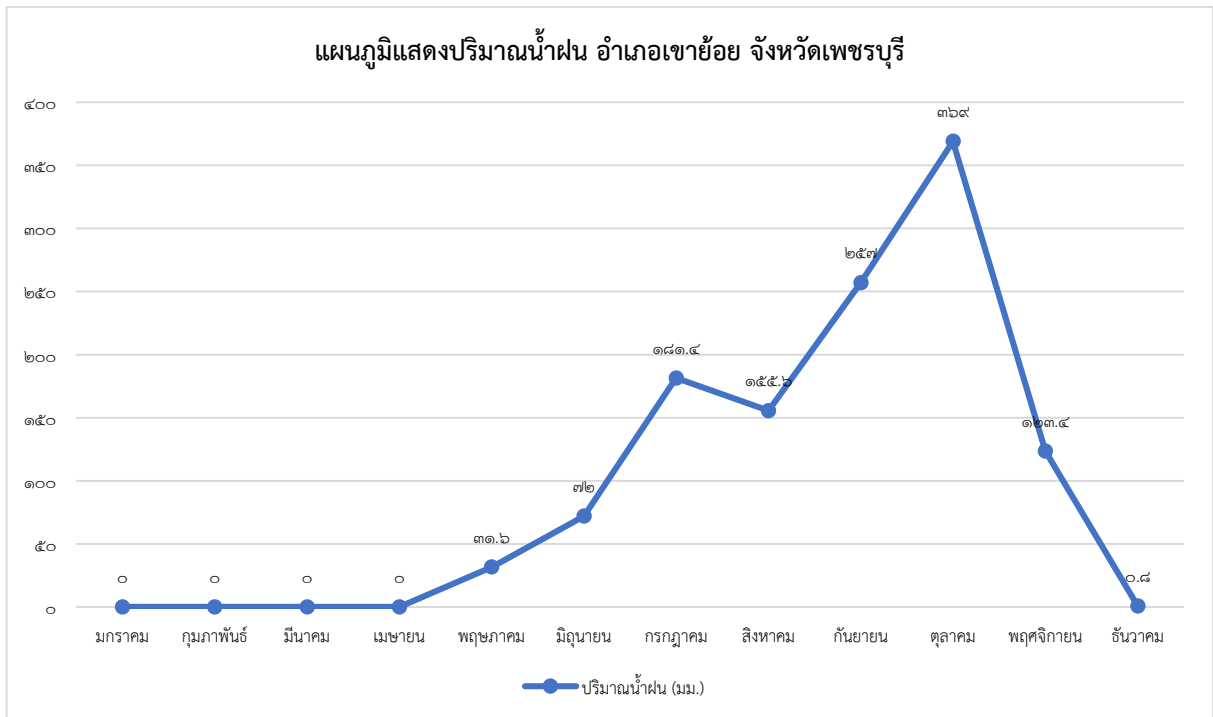
๓.๒ ฤดูกาล

แบ่งเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

- ๑) ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม- เมษายน
- ๒) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม-พฤศจิกายน
- ๓) ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน ธันวาคม-กุมภาพันธ์

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอเขาย้อย มีปริมาณน้ำฝนปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑,๑๙๐.๘ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนตุลาคม มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนเมษายน โดยมีปริมาณ ๐.๐ มิลลิเมตร และปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือนตุลาคม โดยมีปริมาณ ๓๖๙ มิลลิเมตร (ภาพที่ ๖)

ภาพที่ ๖ แสดงประมาณน้ำฝนปี ๒๕๖๔
(ที่มา : <http://agritronics.nstda.or.th,พ.ศ. ๒๕๖๕>)

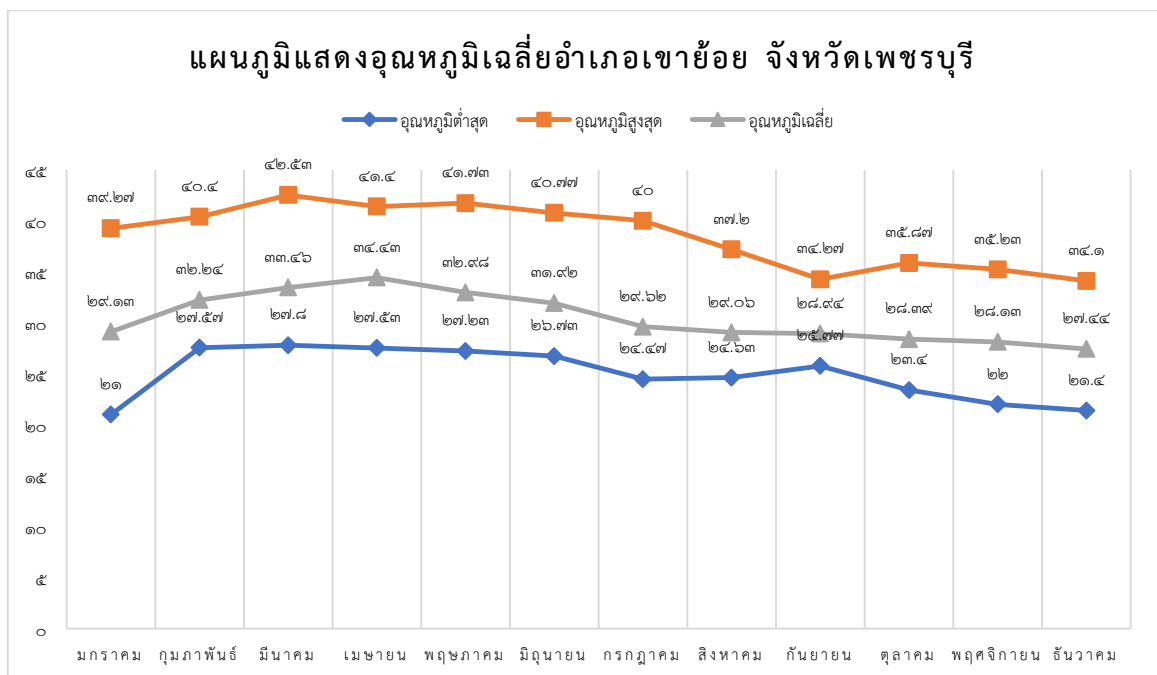
ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนอำเภอเขาย้อย ปี๒๕๖๔

ที่	เดือน	ปริมาณน้ำฝน(มม.)
๑	มกราคม	๐.๐
๒	กุมภาพันธ์	๐.๐
๓	มีนาคม	๐.๐
๔	เมษายน	๐.๐
๕	พฤษภาคม	๓๑.๖
๖	มิถุนายน	๗๒.๐
๗	กรกฎาคม	๑๘๑.๔
๘	สิงหาคม	๑๕๕.๖
๙	กันยายน	๒๕๗.๐
๑๐	ตุลาคม	๓๖๙.๐
๑๑	พฤศจิกายน	๑๒๓.๔
๑๒	ธันวาคม	๐.๘
รวม		๑,๑๙๐.๘

ที่มา : <http://agritronics.nstda.or.th>,พ.ศ. ๒๕๖๕

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

อำเภอเขาย้อย มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๑ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๔๒.๕๓ องศาเซลเซียส (ตารางที่ ๖)

ภาพที่ ๗ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔

(ที่มา: <http://agritronics.nstda.or.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอเขาย้อย ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ -๒๕๖๔

เดือน	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
มกราคม	๒๑.๐๐	๓๙.๒๗	๒๙.๑๓
กุมภาพันธ์	๒๗.๕๗	๔๐.๔๐	๓๒.๒๔
มีนาคม	๒๗.๘๐	๔๒.๕๓	๓๓.๔๖
เมษายน	๒๗.๕๓	๔๑.๔๐	๓๔.๔๓
พฤษภาคม	๒๗.๒๓	๔๑.๗๓	๓๒.๙๘
มิถุนายน	๒๖.๗๓	๔๐.๗๗	๓๓.๙๒
กรกฎาคม	๒๔.๔๗	๔๐.๐๐	๒๙.๖๒
สิงหาคม	๒๔.๖๓	๓๗.๒๐	๒๙.๐๖
กันยายน	๒๕.๗๗	๓๔.๒๗	๒๙.๙๔
ตุลาคม	๒๓.๔๐	๓๕.๘๗	๒๙.๓๙
พฤศจิกายน	๒๒.๐๐	๓๕.๒๓	๒๘.๑๓
ธันวาคม	๒๑.๔๐	๓๔.๑๐	๒๗.๔๔

ที่มา: <http://agritronics.nstda.or.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอเขาย้อย มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๔ เป็นเส้นทางในเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตรดังนี้

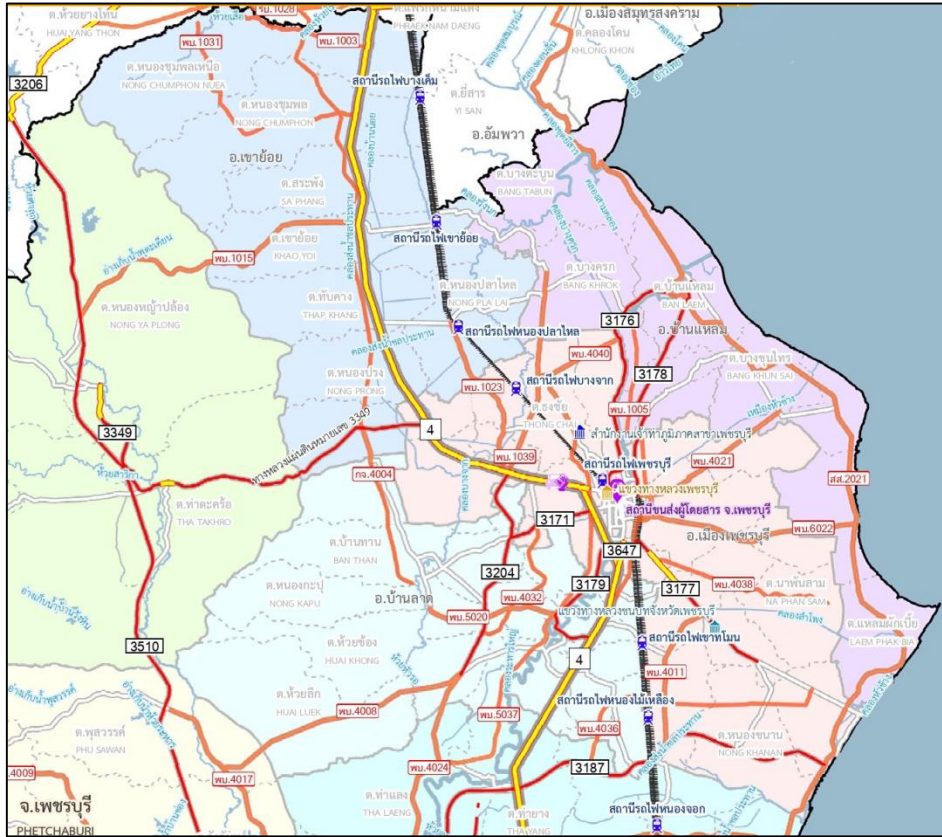
- ๑) ทางหลวงชนบท พบ. ๑๐๐๓ แยกทางหลวงหมายเลข ๔ - บ้านมณีเลื่อน
- ๒) ทางหลวงชนบท พบ. ๑๐๑๕ อ.เขาย้อย - บ้านจะโปรง อ.หนองหญ้าปล้อง
- ๓) ทางหลวงชนบท พบ. ๑๐๒๓ อ.เมือง - ต.หนองปลาไหล อ.เขาย้อย
- ๔) ทางหลวงชนบท พบ. ๑๐๐๔ แยกทางหลวงหมายเลข ๔ - ต.หนองปลาไหล
- ๕) ทางหลวงชนบท พบ. ๑๐๓๑ แยกทางหลวงหมายเลข ๔- บ้านอู่ตะเภา
- ๖) ทางหลวงชนบท กจ. ๔๐๐๔ อ.เขาย้อย - ต.ไร่โคก อ.บ้านลาด

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ๑) ทางรถไฟ อำเภอเขาย้อยมีทางรถไฟผ่านโดยมีสถานีรถไฟ ๓ สถานี คือ
  - สถานีรถไฟเขาย้อย ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาย้อย
  - สถานีรถไฟหนองปลาไหล ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองปลาไหล
  - สถานีรถไฟบางเค็ม ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๖ ตำบลบางเค็ม
- ๒) ทางรถยนต์ สามารถเดินทางได้สะดวก โดยทางหลวงแผ่นดิน ดังนี้
  - ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) เส้นทางระหว่างอำเภอเขาย้อยถึงกรุงเทพฯ ๑๓๗ กิโลเมตร

- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๓๕ (สายธนบุรี-ปากท่อ หรือพระราม ๒) เส้นทางระหว่างอำเภอเขาย้อยถึงกรุงเทพฯ ๑๓๗ กิโลเมตร ๙๗ กิโลเมตร

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา: กระทรวงคมนาคม, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

อำเภอเขาย้อย เป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ดังนี้

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนองบึง

แหล่งน้ำส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งน้ำเล็กๆ ใช้อุปโภคได้เฉพาะฤดูฝน ส่วนฤดูแล้งส่วนใหญ่จะแห้งขาด แหล่งน้ำธรรมชาติ มีดังนี้

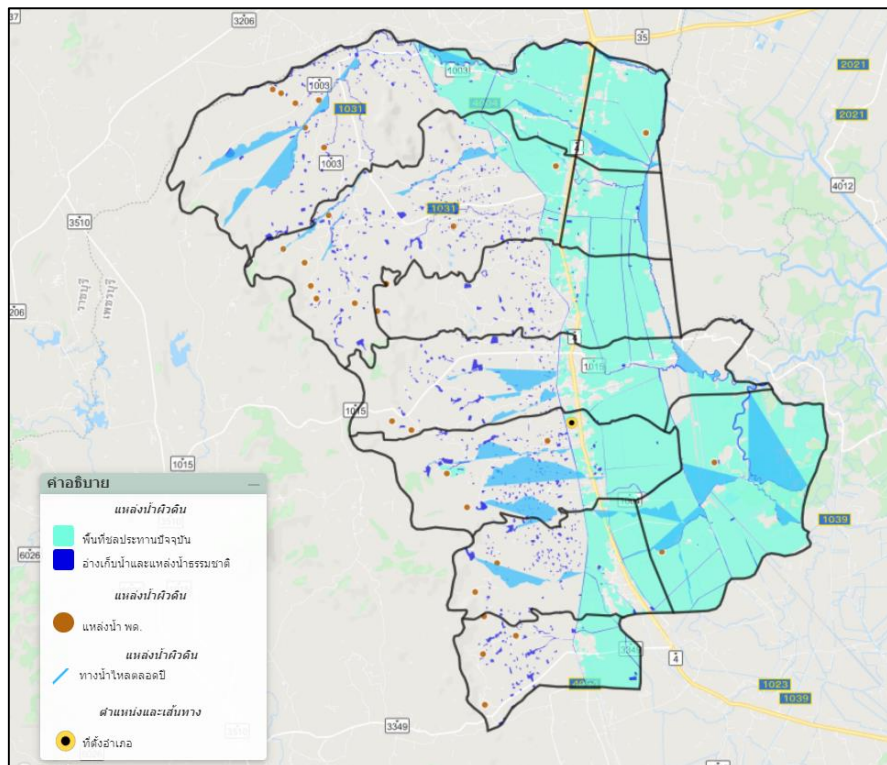
- ตำบลเขาย้อย คลองบ้านน้อย คลองบ้านรังนก คลองร่องถนน ทำนบกั้นน้ำตาทับ สระน้ำเกตุพุ สระน้ำช่องมอญ
- ตำบลสระพัง สระน้ำสระพัง สระน้ำโรงสี (มีสระน้ำ สกข. ๑ สระ)
- ตำบลหนองปรัง สระบ่อน้ำหลวง สระน้ำหนองเข้ สระน้ำหนองเข้ใต้ หนองน้ำหนองเห่
- ตำบลห้วยท่าช้าง สระน้ำบ่อหย้า (มีสระน้ำ กสข. ๑ สระ)
- ตำบลหนองปลาไหล คลองอ้ายแบ้ (มีน้ำตลอดปี) คลองขวาง (มีน้ำตลอดปี) คลองน้ำเขียว (มีน้ำตลอดปี บางช่วงน้ำเค็ม) คลองลาดใหญ่ (มีน้ำตลอดปี) คลองบ้านนา
- ตำบลหนองชุมพล ลำห้วยด้วน ลำห้วยตาโตน ลำห้วยแขวน ลำห้วยสะพานหิน คลองห้วยหิน บ่อน้ำพุ
- ตำบลบางเค็ม สระน้ำวัดโพธิ์
- ตำบลหนองชุมพลเหนือ ลำห้วยโรง สระน้ำขุนวิเทศน์ สระน้ำวัดศิรีวงศ์ คลองประสิทธิ์ชลการ

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

อ่างเก็บกักน้ำ จำนวน ๔ แห่ง ดังนี้

- อ่างเก็บน้ำห้วยน้อยตำบลทับคาง พื้นที่ใช้ประโยชน์ ๒๕๐ ไร่ อยู่ที่หมู่ ๑ ตำบลทับคาง ใช้เป็นน้ำบริโภคอุปโภควัดเขาพระและสัตว์เลี้ยง และสงวนไว้ใช้เพื่อให้ความชุ่มชื้นบริเวณใกล้เคียง ไม่เหมาะที่จะนำมาทำการเกษตร
- อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่ตำบลทับคาง พื้นที่ใช้ประโยชน์ ๑,๒๐๐ ไร่ อยู่ที่หมู่ ๑ ตำบลทับคาง ใช้เป็นน้ำกินน้ำใช้สำหรับสัตว์ และช่วยบรรเทาความเดือดร้อนหรือเตรียมการสำหรับเพาะกล้าในช่วงฝนมาล่าช้า แต่ช่วยได้เพียงเล็กน้อย
- อ่างเก็บน้ำห้วยหึ่งตำบลหนองปรุง พื้นที่ใช้ประโยชน์ ๗๐๐ ไร่ อยู่ที่หมู่ ๑ ตำบลหนองปรุง ใช้ในกรณีเดียวกับอ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่ และใช้เป็นแหล่งประมงหมู่บ้าน
- อ่างเก็บน้ำห้วยอุตะเถาตำบลทับคาง พื้นที่ใช้ประโยชน์ ๘๐๐ ไร่ ใช้ในกรณีเดียวกับอ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่ ช่วยในเรื่องการเกษตรได้น้อย
- อ่างเก็บน้ำห้วยท่าช้าง พื้นที่ใช้ประโยชน์ ๑,๒๐๐ ไร่ อยู่ที่หมู่ ๔ ตำบลห้วยท่าช้าง ใช้ในการทำ การเกษตร เลี้ยงสัตว์ ตลอดจนใช้ในการอุปโภคบริโภค (อยู่ในโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี ๒๕๕๘/๕๙ ในการขุดลอกพร้อมเรียงหินใหญ่)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำและพื้นที่ชลประทาน อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๙ แสดงแหล่งน้ำและพื้นที่ชลประทาน อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

(ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๕.๓ ระบบชลประทาน

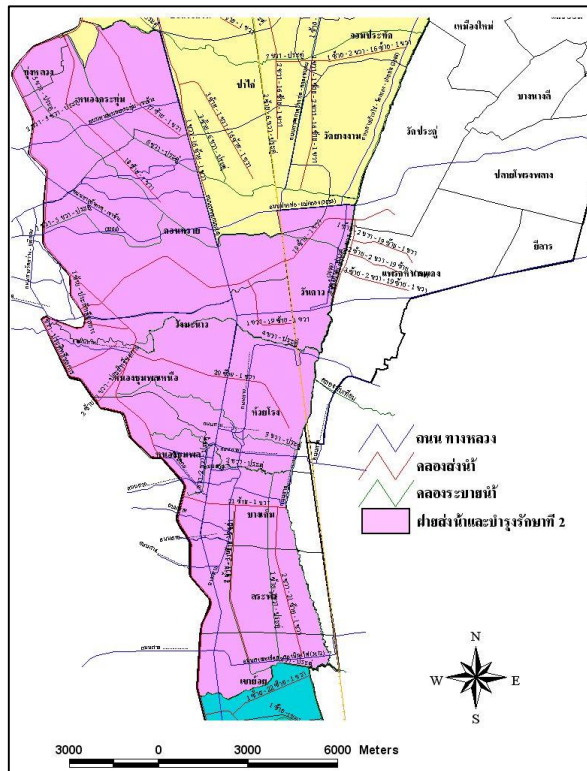
พื้นที่ชลประทาน การทำการเกษตรของอำเภอเขาย้อยนั้นส่วนใหญ่ใช้น้ำจากชลประทานเป็นหลัก โดยมีคลองชลประทานสายใหญ่ จำนวน ๑ สาย

คลองชลประทานสายใหญ่ ๑ ขวา เป็นคลองชลประทานสายใหญ่ (โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งขวา) ที่ส่งน้ำมาจากเขื่อนวชิราลงกรณ์ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ผ่านท้องที่ตำบลหนองชุมพลเหนือ ตำบลหนองชุมพล ตำบลสระพัง ตำบลเขาย้อย ตำบลทับคาง และตำบลหนองปรัง ไปสิ้นสุดที่ตำบลห้วยท่าช้าง ระยะทางประมาณ ๒๒ กิโลเมตร โดยแยกซอยรองรับพื้นที่เกษตรกรรม

- คลอง ๒๐ ซ้าย สายใหญ่ ๑ ขวา ผ่านตำบลหนองชุมพลเหนือ ตำบลห้วยโรงคลองประดู่
- คลอง ๒๑ ซ้าย สายใหญ่ ๑ ขวา ผ่านตำบลหนองชุมพล ตำบลบางเค็ม
- คลอง ๑ ขวา ๒๑ ซ้าย สายใหญ่ ๑ ขวา ผ่านตำบลบางเค็ม ตำบลสระพัง ตำบลเขาย้อย
- คลอง ๒ ขวา ๒๑ ซ้าย สายใหญ่ ๑ ขวา ผ่านตำบลบางเค็ม ตำบลสระพัง ตำบลเขาย้อย
- คลอง ๒๒ ซ้าย สายใหญ่ ๑ ขวา ผ่านตำบลทับคาง ตำบลหนองปรัง
- คลอง ๑ ซ้าย ๒๒ ซ้าย สายใหญ่ ๑ ขวา แยกผ่านเข้า หมู่ที่ ๓-๔ ตำบลเขาย้อย
- คลอง ๒ ซ้าย ๒๒ ซ้าย สายใหญ่ ๑ ขวา แยกจากหมู่ที่ ๕ ตำบลทับคาง ไปหมู่ที่ ๕ ตำบลหนองปลาไหล
- คลอง ๓ ซ้าย ๒๒ ซ้าย สายใหญ่ ๑ ขวา แยกจากหมู่ที่ ๑ ตำบลหนองปรัง ไปหมู่ที่ ๒ ตำบลหนองปลาไหล

ลงคลองบ้านนา

- คลอง ๔ ซ้าย ๒๒ ซ้าย สายใหญ่ ๑ ขวา แยกจากหมู่ที่ ๓ ตำบลหนองปรัง ไปหมู่ที่ ๒ ตำบลหนองปลาไหล
- คลอง ๒๓ ซ้าย สายใหญ่ ๑ ขวา ผ่านตำบลหนองปรัง

ภาพที่ ๑๐ แสดงที่คลองส่งน้ำ และคลองระบายน้ำ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา : โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งขวา, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรอำเภอเขาย้อย มีอาชีพหลักคือเกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตร ๖๘,๑๑๐ ไร่ (ร้อยละ ๓๕.๖ ของพื้นที่อำเภอ) โดยมีพื้นที่เขตชลประทาน ๕๒,๖๔๙ ไร่ โดยมีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

เกษตรกรในอำเภอเขาย้อย ทำกิจกรรมด้านการเกษตร ทั้งปลูกพืชเศรษฐกิจ เลี้ยงสัตว์ ทำประมง ทั้งแบบเชิงเดี่ยว และผสมผสาน โดยแรงงานภาคการเกษตรส่วนใหญ่ เกษตรกรมักใช้แรงงานในครัวเรือน ส่วนการปลูกถั่วลิสงในช่วงเก็บเกี่ยวมีทั้งการลงแขกเอาแรงกันและจ้างเก็บ โดยเป็นแรงงานภายในหมู่บ้านและตำบลข้างเคียง

ตารางที่ ๗ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจอำเภอเขาย้อยปี ๒๕๖๔

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าวนาปี	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล ไม้ยืนต้น	พืชผัก	พืชอื่นๆ	รวม
เขาย้อย	๒๔,๖๓๒	๓,๓๗๐	๑๖	๓๕	-	๘๕๕	๘๙	๑๖๖	๔,๕๓๑
สระพัง	๑๙,๐๐๓	๒,๙๕๕	๑๘.๕	๗๒.๗๕	-	๔๕๓	๓๐	๑๐๗	๓,๖๓๖
ทับคาบ	๒๐,๑๘๘	๖,๗๙๐	-	๑๕	-	๓๑๒	๒๔	๓๒	๗,๑๗๓
หนองปลาไหล	๒๑,๓๗๘	๓,๖๕๐	-	-	-	๑,๖๕๗	๐	๓	๕,๓๑๐
หนองปรัง	๑๗,๑๘๙	๙,๓๙๖	๐.๕๐	-	-	๑๕๕	๑๘	๒๐๖	๙,๗๗๖
ห้วยท่าช้าง	๑๓,๖๙๒	๕,๕๖๘	-	-	-	๒๘๓	๑๑๕	๘๕	๖,๐๕๑
บางเค็ม	๖,๙๑๐	๒,๖๘๓	-	-	-	๘๙๓	๒	๒	๓,๕๘๐
หนองชุมพล	๓๒,๐๖๘	๖,๒๑๐	๗๐	๑๙๙.๗๕	-	๖๙๓	๑๘๒	๕๒๐	๗,๘๗๕
ห้วยโรง	๖,๑๘๙	๓,๘๒๖	-	-	-	๘๘	๕	๑๒	๓,๙๓๑
หนองชุมพลเหนือ	๒๙,๗๕๒	๗,๙๑๐	๙๐๘	๔๐	-	๔๖๔	๑๒๓	๔	๙,๔๔๙
พื้นที่รวม	๑๙๑,๐๐๑	๕๒,๓๕๘	๑,๐๑๓	๓๖๒.๕	-	๕,๘๕๓	๕๘๘	๑,๑๓๗	๖๑,๓๑๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย,พ.ศ. ๒๕๖๔

๒) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

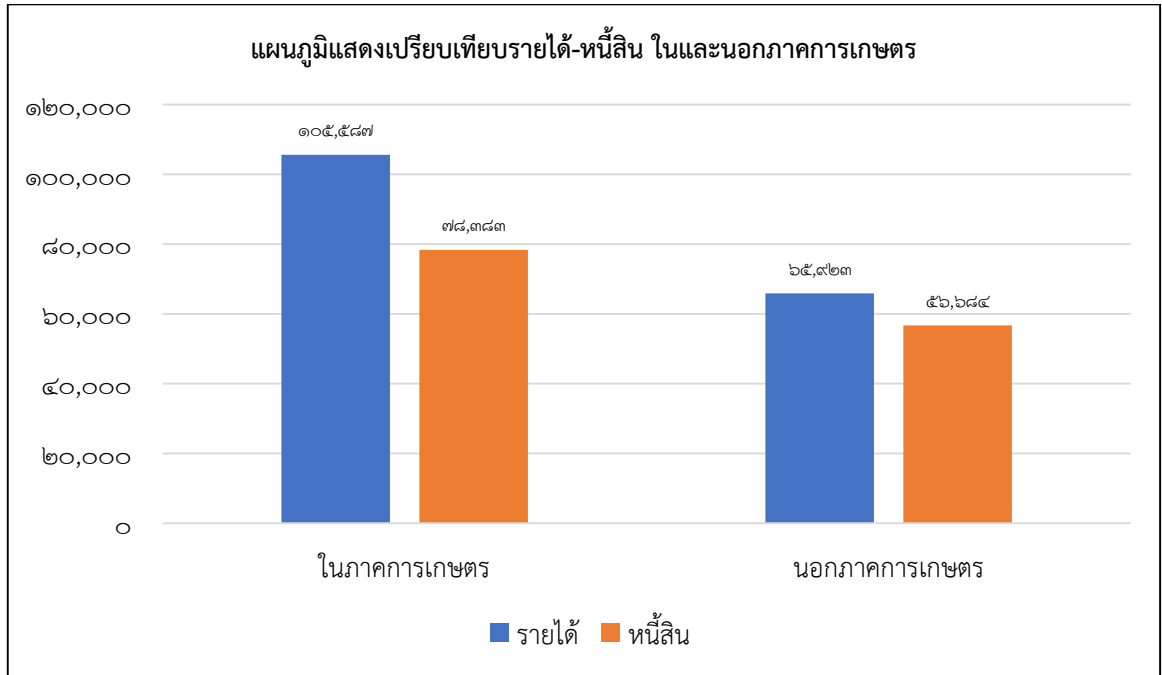
- รายได้ในภาคการเกษตร ๑๐๕,๕๘๗บาท/ครัวเรือน/ปี
- รายได้นอกภาคการเกษตร ๖๕,๙๒๓บาท/ครัวเรือน/ปี

รวมรายได้ครัวเรือนเกษตรกร ๑๗๑,๕๑๐ บาท/ครัวเรือน/ปี

๓) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

- หนี้สินในภาคการเกษตร ๗๘,๓๘๓บาท/ครัวเรือน/ปี
- หนี้สินนอกภาคการเกษตร ๕๖,๖๘๔บาท/ครัวเรือน/ปี

รวมหนี้สินครัวเรือนเกษตรกร ๑๓๕,๐๖๗ บาท/ครัวเรือน/ปี

ภาพที่ ๑๑ แสดงรายได้และหนี้สินของเกษตรกรอำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอยาย้อย พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพชรบุรี

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพชรบุรี (Gross Provincial Product : GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ เท่ากับ ๗๔,๘๘๔ ล้านบาท เทียบกับปีที่แล้ว (ปี ๒๕๖๑) มีมูลค่า เท่ากับ ๗๒,๓๖๙ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๒,๕๑๕ ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ ๓.๔๘

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อหัว (Per Capita GPP) ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรายได้ต่อคน ต่อปีเท่ากับ ๑๔๙,๗๗๓ ล้านบาท

ตารางที่ ๘ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเพชรบุรี ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

(ล้านบาท) รายการ	ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒				
	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
ภาคเกษตร	๗,๕๒๔	๗,๗๘๖	๗,๖๒๗	๘,๖๔๓	๙,๗๓๖
ภาคบริการ	๓๕,๘๘๗	๓๗,๒๖๓	๔๐,๓๔๙	๔๓,๒๘๘	๔๕,๙๔๓
ภาคอุตสาหกรรม	๑๗,๔๓๔	๑๘,๓๔๕	๒๑,๘๗๔	๒๐,๔๓๘	๑๙,๒๐๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๖๐,๘๔๕	๖๓,๓๙๓	๖๙,๘๕๑	๗๒,๓๖๙	๗๔,๘๘๔
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (บาท)	๑๒๓,๕๔๕	๑๒๗,๖๙๖	๑๔๐,๓๕๔	๑๔๕,๐๖๒	๑๔๙,๗๗๓
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	๔๙๒	๔๙๖	๔๙๘	๔๙๙	๕๐๐

ที่มา: สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี ,พ.ศ. ๒๕๖๕

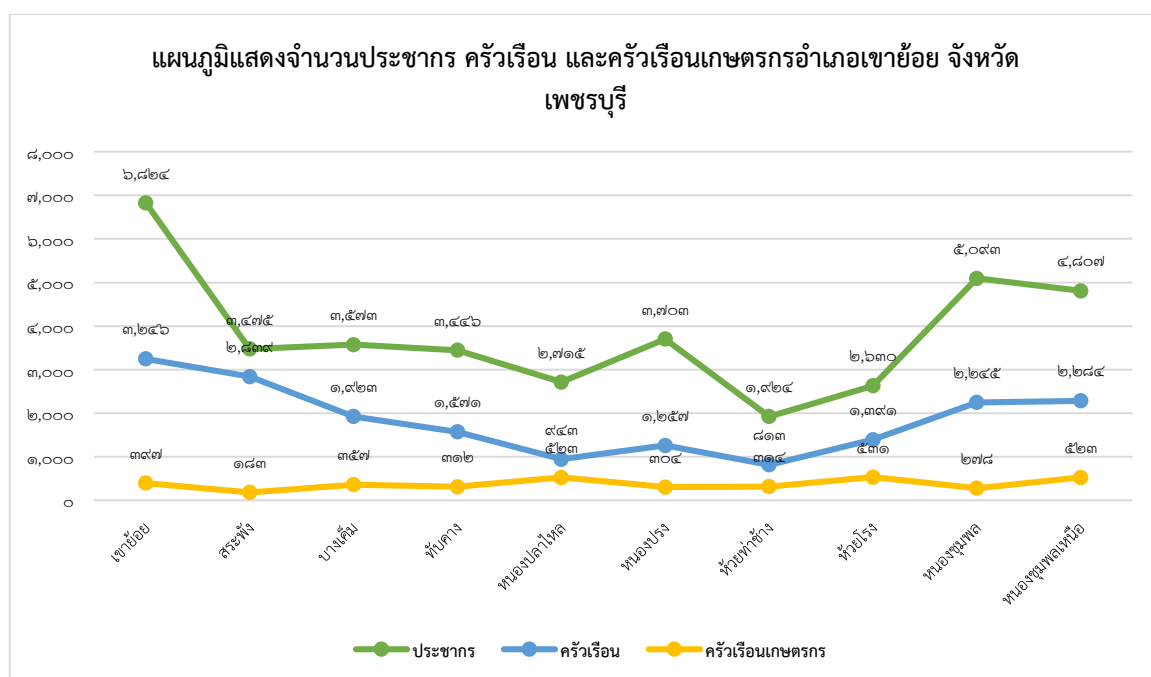
๖.๓ จำนวนครัวเรือน

อำเภอเขาย้อยมีประชากรทั้งสิ้น ๓๘,๑๙๐ คน จำนวนครัวเรือน ๑๘,๕๑๒ ครัวเรือนแบ่งเป็นชาย ๑๘,๔๑๔ คน หญิง ๑๙,๗๗๖ ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นตำบล ดังนี้

ตารางที่ ๙ แสดงจำนวนประชากรในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ลำดับ	ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	จำนวนประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	เขาย้อย	๓,๒๔๖	๓๙๗	๓,๓๑๑	๓,๕๑๓	๖,๘๒๔
๒	สระพัง	๒,๘๓๙	๑๘๓	๑,๖๘๔	๑,๗๙๑	๓,๔๗๕
๓	บางเค็ม	๑,๙๒๓	๓๕๗	๑,๗๐๐	๑,๘๗๓	๓,๕๗๓
๔	ทับคาง	๑,๕๗๑	๓๑๒	๑,๖๓๒	๑,๘๑๔	๓,๔๔๖
๕	หนองปลาไหล	๙๔๓	๕๒๓	๑,๓๒๘	๑,๓๘๗	๒,๗๑๕
๖	หนองปรัง	๑,๒๕๗	๓๐๔	๑,๗๔๓	๑,๙๖๐	๓,๗๐๓
๗	ห้วยท่าช้าง	๘๑๓	๓๑๔	๙๒๕	๙๙๙	๑,๙๒๔
๘	ห้วยโรง	๑,๓๙๑	๕๓๑	๑,๒๖๗	๑,๓๖๓	๒,๖๓๐
๙	หนองชุมพล	๒,๒๔๕	๒๗๘	๒,๕๐๔	๒,๕๘๙	๕,๐๙๓
๑๐	หนองชุมพลเหนือ	๒,๒๘๔	๕๒๓	๒,๓๒๐	๒,๔๘๗	๔,๘๐๗
รวม		๑๘,๕๑๒	๓,๗๒๒	๑๘,๔๑๔	๑๙,๗๗๖	๓๘,๑๙๐

ที่มา : สำนักงานทะเบียนอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๒ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖.๔ การศึกษา

อำเภอเขาย้อย มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๒๔ แห่ง แยกออกเป็น

๖.๔.๑ โรงเรียนอนุบาล - ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน ๑๔ แห่ง
ได้แก่

- ๑) โรงเรียนบ้านเขาย้อย
- ๒) โรงเรียนวัดท้ายตลาด (วิวัฒน์เกษนราประชานุกุล)
- ๓) โรงเรียนวัดยาง (เย็นประชาสรรค์)
- ๔) โรงเรียนวัดดอนทราย (สัมฤทธิ์ราษฎร์นุเคราะห์)
- ๕) โรงเรียนวัดเทพประชุมนิมิต (สาตราราษฎร์บำรุง)
- ๖) โรงเรียนวัดโพธิ์ (ชื่นศรีมดุง)
- ๗) โรงเรียนวัดหนองส้ม
- ๘) โรงเรียนบ้านสระพัง
- ๙) โรงเรียนบ้านหนองประดู่
- ๑๐) โรงเรียนวัดทรงธรรม
- ๑๑) โรงเรียนบ้านเนินรัก
- ๑๒) โรงเรียนวัดมณีเลื่อน
- ๑๓) โรงเรียนวัดเขาสมอระบัง
- ๑๔) โรงเรียนวัดกุญชรวิจิตราราม (พัฒนาวิเทศประชาสรรค์)

๖.๔.๒ โรงเรียนอนุบาล - ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน ๑ แห่ง
ได้แก่

- ๑) โรงเรียนวัดเขาย้อยไพฑูลอุปถัมภ์ (แสงส่องหล้า ๕)

๖.๔.๓ โรงเรียนอนุบาล - มัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

- ๑) โรงเรียนวัดกุฎี (ชุ่มประชารังสรรค์)
- ๒) โรงเรียนบ้านหนองชุมพล
- ๓) โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑๓ (บ้านพุ่มวง)
- ๔) โรงเรียนวัดหนองปรัง (บุญมานุสรณ์)
- ๕) โรงเรียนวัดห้วยโรง (หนึ่งนฤมิตรพิทยาคาร)

๖.๔.๔ โรงเรียนอนุบาล - มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่

- ๑) โรงเรียนธรรมมิกวิทยา

๖.๔.๕ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่

- ๑) โรงเรียนเขาย้อยวิทยา
- ๒) โรงเรียนโยธินบูรณะ เพชรบุรี

๖.๔.๖ วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่

- ๑) วิทยาลัยการอาชีพเขาย้อย

๖.๕ การสาธารณสุข

๖.๕.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑) สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

(๑) สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

- โรงพยาบาลชุมชน ขนาด ๓๐ เตียง ๑ แห่ง
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ๑ แห่ง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล๑๒ แห่ง

๒) สถานบริการสาธารณสุขเอกชน ประกอบด้วย

- (๑) คลินิกแพทย์ ๖ แห่ง
- (๒) ร้านขายยาแผนปัจจุบัน ๑๑ แห่ง
- (๓) ร้านขายยาแผนโบราณ๓ แห่ง
- ๓) จำนวนบุคลากรทางการแพทย์
  - (๑) โรงพยาบาลเขาย้อย
    - แพทย์ จำนวน ๙ คน
    - ทันตแพทย์ จำนวน ๕ คน
    - เภสัชกร จำนวน ๕ คน
    - พยาบาล จำนวน ๔๒ คน
    - นักวิชาการ จำนวน ๕คน
  - (๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาย้อย
    - พยาบาล จำนวน ๑๕ คน
    - นักวิชาการ จำนวน ๒๔ คน
  - (๓) อาสาสมัครสาธารณสุข(อสม.) จำนวน ๗๖๐ คน

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๖.๖.๑ การนับถือศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่ของอำเภอเขาย้อยนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๙๙.๕๐ ศาสนาคริสต์ ร้อยละ ๐.๒ ศาสนาอื่นๆ ร้อยละ ๐.๓

วัดในอำเภอเขาย้อยมีจำนวน ๓๒ แห่ง แบ่งเป็นมหานิกาย ๓๐ แห่ง ธรรมยุติ ๒ แห่ง(วัดทรงธรรม, วัดป่าเขากลิ้ง) และสำนักสงฆ์ ๕ แห่ง

๖.๖.๒ วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ด้านวัฒนธรรม อำเภอเขาย้อยมีประชากรส่วนมากจะเป็นคนไทยทรงดำ หรือลาวโซ่ง ประมาณ ๘๐% มีวัฒนธรรมเก่าแก่สืบทอดกันมา เช่น การทอผ้า เพื่อนำมาทำผ้าซิ่น และเสื่อฮี ซึ่งเป็นของคนลาวโซ่ง นอกจากนั้นก็มีวัฒนธรรมการต้อนรับแขกต่างบ้าน การเล่นคอนหรืออินคอน (การเล่นลูกข่าง) การแต่งงาน การเสนบ้าน (เสนเฮือน) การบวชนาค การเผาศพ สารท ลอยกระทง งานสงกรานต์ ประเพณีไทยทรงดำ ซึ่งถือว่าเป็นงานประเพณีที่สำคัญที่สุดของลาวโซ่ง จัดให้มีงานประมาณเดือน เมษายน ของทุกปี

๑) ลาวโซ่งหรือไทยทรงดำกลุ่มชาติพันธุ์ ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยล้วนมีประวัติการอพยพจากถิ่นฐานเดิมมาตั้งรกรากตามท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศ ต่างก็มีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม ประเทศไทยจึงเป็นดินแดนแห่งวัฒนธรรมที่หลากหลาย แต่กลุ่มชาติพันธุ์ทุกกลุ่มก็สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข ด้วยการยอมรับในสิทธิมนุษยชนซึ่งกันและกัน เช่น มอญ จีนมุสลิม ญวน รวมถึง ลาวพวน ลาวเวียง และลาวโซ่ง ด้วย

ลาวโซ่งคือ คนไทยโบราณกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่อพยพเข้ามาสู่ประเทศไทย มาเป็นเวลานานกว่า ๒๐๐ ปี ตั้งแต่สมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี ทรงโปรดให้ตั้งบ้านเรือนตามหัวเมืองต่าง ๆ ในภาคกลาง ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เจ้าเวียงจันทร์ ได้ยกทัพไปตีเมืองพวนและเมืองแฉง และกวาดต้อนครอบครัวลาวโซ่งลงมาถวายที่กรุงเทพฯ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาธรรมมาฯ ยกทัพไปตีเมืองลาวแล้วกวาดต้อนลาวโซ่ง อีกโปรดเกล้าฯ ให้ไปอยู่ท่าแร่ อำเภอบ้านแหลมจังหวัดเพชรบุรี ต่อมาได้อพยพเข้ามาอยู่ในเขตอำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เพราะมีสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นที่ดอนน้ำท่วมไม่ถึง คล้ายกับถิ่นฐานเดิมของลาวโซ่ง นอกจากนี้ยังตั้งถิ่นฐานกระจัดกระจายอยู่ในจังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดอื่น ๆ อีกหลายจังหวัด

เฮือนลาวลาวโซ่งเรียกบ้านว่า เฮือน เป็นบ้านแบบดั้งเดิมที่ไม่มีฝ้ากั้นห้องลักษณะของบ้านเป็นบ้านไม้ชั้นเดียว ยกพื้นใต้ถุนสูงสร้างด้วยวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นประกอบด้วยไม้ไผ่ต้นไม้ต่างๆ และหญ้าคาเป็นส่วนใหญ่ห้องน้ำ ห้องส้วม แยกออกไปจากตัวเรือน ปัจจุบันลาวโซ่งนิยมสร้างที่อยู่อาศัยแบบเดียวกับคนไทยด้วยวัสดุที่ทันสมัยกันเกือบหมดแล้ว เฮือนลาว หรือเรือนลาว ในอดีตมีลักษณะเป็นเรือนไม้ชั้นเดียวใต้ถุนสูง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ใช้พื้นที่ใต้ถุนในการประกอบกิจกรรมภายในครัวเรือน เช่น การตั้งหูกทอผ้า เลี้ยงไหมเลี้ยงสัตว์ และเป็นที่เก็บเครื่องมือ เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน บริเวณบ้านนิยมปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงไก่ เลี้ยงวัว หลังคามุงด้วยหญ้าคา หรือแฝก เป็นจั่วสูงลาดลงมาคลุมตัวบ้านโดยรอบนอกเหนือจากฝ้าขัดแตะในลักษณะโค้งลงคล้ายกระโจมเชื่อว่าเป็นเครื่องป้องกันลมและความหนาว ตั้งแต่เมื่อครั้งยังไม่อพยพเข้าสู่ประเทศไทย บริเวณจั่วบนหลังคามีลักษณะโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของ เฮือนลาวด้วยการนำเอาไม้มาประดิษฐ์ตกแต่งยอดจั่วบ้านรูปโค้ง ๒ ชั้นประกอบไขว้กัน เรียกว่า "ขอกุด" (สัญลักษณ์แห่งความสำเร็จ) ส่วนพื้นบ้านของเฮือนทำด้วยฟากไม้ไผ่ ใช้ลิ้มไม้เป็นสลัก และห้วยนำมาผูกแทนตะปูเสียบบ้านทำด้วยไม้เนื้อแข็ง

ภาพที่ ๑๓ เฮือนลาว หรือเรือนลาว

ที่มา : <https://sites.google.com/site/ehelngkhwamrukheaxy/suny-wathnthrrm-thiy-thrng-da-hrux-law-song>

ศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำเขาย้อย

๒) ไทยเวียงขุมนไทยเวียงแม้ว่าบางส่วนจะมีการผสมผสานทางวัฒนธรรมร่วมกับคนไทยส่วนใหญ่ตามยุคตามสมัยในปัจจุบันไปบ้างก็ตาม แต่ก็ยังคงยึดมั่นในวิถีความเชื่อ ประเพณีของตนอย่างเหนียวแน่นโดยเฉพาะความเชื่อทางศาสนา

สารทไทยเวียงหรือสารทลาว ที่เรียกว่าประเพณีการแก้วข้าวห่อ เป็นประเพณีของคนไทยเวียงที่ยึดมั่นปฏิบัติกันมาจนถึงปัจจุบัน เมื่อถึงกลางเดือนสิบของทุกปี จะมีการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับบรรพบุรุษหรือญาติที่ล่วงลับไปแล้ว ลูกหลานจะจัดข้าวปลาอาหารทั้งของหวานของคาวและผลไม้ไปทำบุญที่วัด นอกจากนั้นยังมีการแบ่งอาหารส่วนหนึ่ง (ชาวบ้านที่บ้านสระพังเรียกว่าข้าวน้อย) นำไปวางไว้ที่ต้นไม้เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับดวงวิญญาณอื่น ๆ ซึ่งไม่มีลูกหลานทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้

๓) งานประเพณีวัฒนธรรม

- ประเพณีไทยทรงดำ จัดงานประมาณเดือน เมษายนของทุกปีสถานที่จัดงานบริเวณศูนย์ไทยทรงดำ ต.หนองปรุง ต.ทับคาง ต.ห้วยท่าช้างและตำบลหนองชุมพลเหนือ

- ประเพณีเสนเรื่อน จัดงานระหว่างเดือน มีนาคม – พฤศจิกายน ของทุกปี สถานที่จัดงานทุกหมู่บ้านที่เป็นลาวโซ่ง

๖.๖.๓ สถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว

อำเภอเขาย้อยเปรียบเสมือนประตูสู่จังหวัดเพชรบุรี มีถนนเพชรเกษมตัดผ่านห่างจากตัวจังหวัดเพชรบุรี ๒๒ กิโลเมตร เขาย้อยมีสถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้

๑) เขาย้อยในจังหวัดเพชรบุรีนับได้ว่า “เขาย้อย” เป็นภูเขาที่น่าสนใจมากที่สุดลูกหนึ่ง เขาย้อยประกอบด้วยถ้ำต่าง ๆ ที่ดูสะดุดตาไม่เหมือนใคร และในบรรดาถ้ำต่าง ๆ เหล่านี้ ถ้ำเขาย้อยถือว่ามี ความงามยอดเยี่ยมที่สุด ซึ่งเป็นถ้ำที่ธรรมชาติได้สร้างสรรค์อย่างงดงาม มีหินงอกหินย้อย และนอกจากถ้ำเขาย้อยแล้ว ยังมีถ้ำที่น่าสนใจและสวยงามที่น่าท่องเที่ยวอีกหลายแห่ง ดังนี้

ถ้ำเขาย้อย เป็นถ้ำที่มีความงามยอดเยี่ยมที่สุด เป็นที่รู้จักกันดีมานานในหมู่นักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและชาวต่างประเทศ ถ้ำนี้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก ซึ่งอยู่ด้านหลังสถานีรถไฟเขาย้อยนั่นเอง ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปขนาดต่าง ๆ ประดิษฐานอยู่เป็นจำนวนมาก เช่นเดียวกับถ้ำเขาหลวงหรือถ้ำเขาย้อยตามประวัติศาสตร์พระพุทธรูปเหล่านี้ได้ถูกนำมาประดิษฐานไว้เป็นเวลานานกว่า ๗๐ ปีแล้ว ก่อนที่พระครูอ่อนแห่งวัดท้ายตลาดจะมาปฏิสังขรณ์บริเวณถ้ำแห่งนี้ และมีเรื่องเล่าสืบต่อกันมาว่าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๔ เมื่อครั้งทรงผนวชได้เคยเสด็จจุดธูปจตุรงค์จาริกแสวงบุญมาประทับแรมที่บริเวณหน้าถ้ำเพื่อเจริญภาวนาบำเพ็ญสมณธรรม

ถ้ำอุทอง ตัวถ้ำมีขนาด ๖.๒ X ๒๘ เมตร เป็นถ้ำแฝดอยู่ติดกับถ้ำพระนอนทางทิศตะวันตก เพิ่งเปิดใช้โดยการเจาะช่องบันไดไปถึงกันเมื่อไม่ถึง ๑๐ ปีมานี้ ลักษณะถ้ำยาวรี มีความเงียบสงบ บรรยากาศเหมาะแก่การบำเพ็ญภาวนาของผู้รักความสงบ ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปหลายองค์ รวมทั้งพระปูนปั้นพระเจ้าอุทอง ซึ่งเป็นนามของถ้ำนี้

อุโมงค์ หรือถ้ำใต้ดิน อยู่ในเขตบริเวณลานวัดใกล้ถนนทางเดินที่สร้างขึ้นไปยังถ้ำสวรรค์และถ้ำพระศรีอารย์ ปากถ้ำเป็นโพลงแคบ กว้างราว ๑ เมตร ภายในมืดแคบต้องเปิดไฟให้สว่าง ความยาวของถ้ำยาว ๔๘ เมตร ก็จะสุดทางเดิน พบทางออกจากถ้ำอีกด้านหนึ่ง คน

ถ้ำสวรรค์ อยู่ใกล้หน้าผาทางทิศตะวันออก สูงราว ๕๐ เมตร มีถนนเป็นบันไดและทางเดิน เลียบ หน้าผา ไปถึงโดยสะดวกปลอดภัย โดยเริ่มจากพื้นทางวัดขึ้นไป เดินไปชมธรรมชาติ ป่าเขา และทิวทัศน์ โดยรอบ พอจะรู้สึกเหนื่อยก็ถึงปากถ้ำซึ่งมีลักษณะแคบ ต้องไต่บันไดไม้และบันไดปูนลงไป จะพบลานที่ สวยงามแปลกตาแปลกใจต่อสิ่งที่ธรรมชาติได้บรรจงและสร้างสรรค์ขึ้นไว้

ถ้ำข่อยหรือถ้ำยาว ถ้ำข่อยหรือถ้ำยาว ภายในถ้ำแคบ มีด เป็นโพลงยาวอยู่ติดกันกับถ้ำ อุโมงค์ บางตอนของถ้ำจะมีน้ำท่วมขังตลอดทั้งปี ผุงค้ำควาหลายหมื่นตัวอาศัยอยู่ในถ้ำเวลานี้

พระศรีอารย ตั้งอยู่สุดถนนทางเดินเลียบเขาที่ตรงไปยังถ้ำสวรรค์นั่นเองเดินทางไปอีกเพียง ๑๒๔ เมตร ก็จะถึงปากถ้ำ ทางลงตัวถ้ำอยู่ต่ำลงไปคล้ายถ้ำเขาหลวงมีบันไดสำรองราว ๔๐ ชั้น ก็จะพบลานกว้าง ๑๙x๓๖ เมตร มีพระพุทธรูปขนาดใหญ่หน้าตักกว้าง ๒.๗ เมตร ชานานนามว่าพระศรีอารยประดิษฐานอยู่ถ้ำนี้มี ๒ คูหาใหญ่ มีธรรมชาติที่เงียบสงบ เหมาะแก่การปฏิบัติธรรม

ถ้ำโคตะโม เป็นอีกถ้ำหนึ่งซึ่งมีทางขึ้นไปถึง ๒ ทางด้วยกัน ทางหนึ่งจากถ้ำพระศรีอารย ไป ออกปากถ้ำทางทิศตะวันตก แล้วเดินลัดเลาะเลียบไหล่เขาไปอีก ๑๑๓ เมตร ก็จะถึงถ้ำโคตะโม ซึ่งมีขนาด กว้างยาว ๖.๕X ๒๓ เมตร มีพระพุทธรูปขนาดหน้าตักกว้าง ๑ วา นามว่าโคตะโมประดิษฐานอยู่อีกทางหนึ่ง ต้องปีนไหล่เขาขึ้นไปตามทางลำลองจากบริเวณตลาดนัดเขาย้อย ความสูงราว ๔๐ เมตร ถ้ำนี้เริ่มต้นจากบันได ทางขึ้นที่ลานวัดหน้าเขาย้อยก็จะมีระยะทางทั้งสิ้นราว ๔๖๕ เมตร

๒) โบสถ์ไม้สักวัดกุฎีตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๔ ตำบลบางเค็ม เป็นวัดเก่าแก่สันนิษฐานว่า เป็นวัดที่ สร้างขึ้นสมัยอยุธยาหรือรัตนโกสินทร์ตอนต้น จัดตั้งเป็นวัดเมื่อ พ.ศ.๒๓๗๕ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ.๒๔๗๑ และได้ดำเนินการสร้างอุโบสถเป็นไม้สักทั้งหลัง สมัยพระครูเกษมสุขคุณ (ชุ่ม) เป็นเจ้าอาวาส เมื่อ พ.ศ.๒๔๔๔ และเสร็จสิ้นในปี พ.ศ.๒๔๗๓ ปัจจุบันท่านเจ้าอาวาสได้สร้างอุโบสถหลังใหม่ขึ้น และกรมศิลปากร ได้นำอุโบสถไม้สักทั้งหลังเก่าขึ้นทะเบียนเป็นมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติให้บุคคลทั่วไปศึกษาค้นคว้า และ เข้าชมความสวยงามฝีมือช่างจำหลักเมืองเพชรในอดีต โดยมอบให้เจ้าอาวาสวัดกุฎีเป็นผู้รักษาดูแลในปัจจุบัน

๓) ศูนย์วัฒนธรรมไทยทรงดำจำนวน ๓ แห่ง

๖.๖.๔ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

๑) ถ้ำเขาน้ำทิพย์ ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองชุมพล เป็นสถานที่พำนักของชาวจีนในอดีต และพัฒนาการ เป็นสถานปฏิบัติธรรมพระโพธิสัตว์กวนอิม ดำเนินการโดยมูลนิธิถ้ำเขาน้ำทิพย์ (อิงใต้เขียน) มาจนกระทั่งปัจจุบัน ถ้ำเขาน้ำทิพย์ มีลักษณะเป็นโพรงเปิดตอนบน ซึ่งถือว่าเป็นทางติดต่อกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์บนสวรรค์ได้ โดยตำแหน่งของโพรงถ้ำจะ ตรงกับแท่งหินซึ่งมีรอยสลักตัวอักษร จึงมีการสร้างและประดิษฐานเจ้าแม่กวนอิมขึ้นบนแท่งหินดังกล่าว ถ้ำเขาน้ำทิพย์ตั้งอยู่บริเวณ เขิงเขาน้ำทิพย์ด้านทิศตะวันออก ด้วยภูมิลักษณะของถ้ำเป็นเขาโดด ตั้งอยู่บนที่สูงด้านหลังชน ภูเขา และด้านหน้าเป็นที่ราบ (ที่นา) ซึ่งในอดีตคาดว่าจะเป็นที่ทะเล บริเวณพื้นที่แห่งนี้มีความโดดเด่นและสงบ

๒) เขาน้ำทิพย์ ตั้งอยู่ที่ หมู่ ๔ บ้านศรีวังค์ ต.หนองชุมพลเหนือ เขาน้ำทิพย์ สูงจากพื้นดิน ๓๐๐ เมตร ด้านบนเป็นที่ตั้ง “ถ้ำน้ำทิพย์” ภายในถ้ำมีลักษณะเป็นโพรงกว้าง ๒๐x๕๐ เมตร หรือโถงถ้ำที่สูงโปร่งโดยรอบมีหินงอก หินย้อยที่มีลวดลายธรรมชาติบรรจงแต่งเติมไว้ มองด้านบนจะเห็นปล่องช่องลมหลายช่องที่มีลำแสงลอดเป็นลำคูสวยงาม แฉมมีลมพัดถ่ายเทเย็นสบายจนได้ยินเสียงลมมองลอดโพรงหน้าถ้ำลงไปจะเห็นทิวทัศน์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี เลยไปถึง อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ส่วนด้านหลังถ้ำ มีช่องขนาด ๓x๒ เมตร กั้นลานสำหรับให้ยื่นชมทิวทัศน์

ขณะที่บริเวณเขิงเขาน้ำทิพย์เป็นที่ตั้ง วัดศรีวังค์ ที่มีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ ได้รับพระราชทานนามว่า พระพุทธวิษณุมงคล พร้อมกับพระพุทธรูปปางอุ้มบาตร พระสังกัจจายน์สีทองอร่าม เรียงรายเป็นแถวให้กราบไหว้บูชา

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

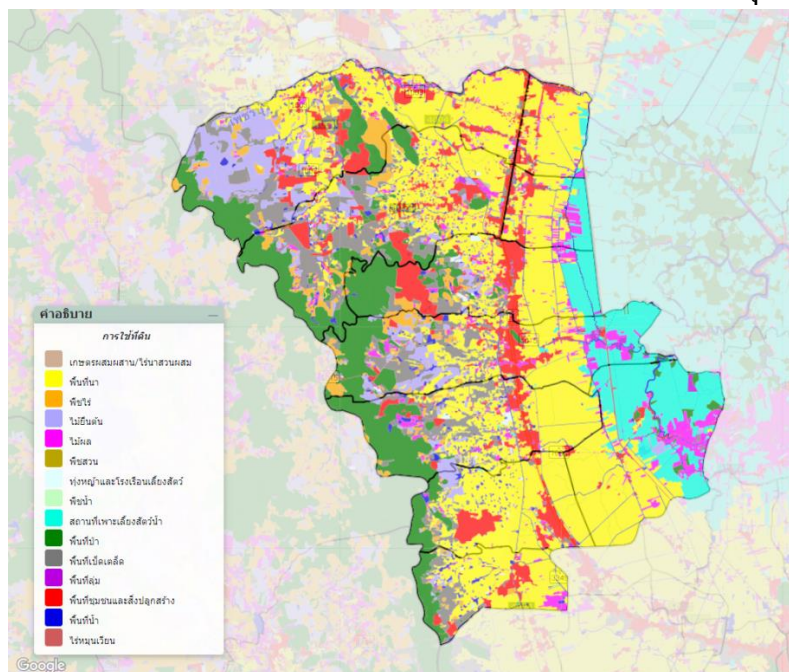
อำเภอเขาย้อย มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา จำนวน ๗๔,๙๐๕.๘๔ ไร่ ร้อยละ ๓๗.๘๕ รองลงมาคือพื้นที่ป่า จำนวน ๒๖,๙๔๓.๗๗ ไร่ ร้อยละ ๑๓.๖๑ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๒๒,๐๖๒.๗๔ ไร่ ร้อยละ ๑๑.๑๕ พื้นที่เบ็ดเตล็ด จำนวน ๒๑,๗๑๙.๘๒ ไร่ ร้อยละ ๑๐.๙๗ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน ๑๖,๕๓๔.๔๙ ไร่ ร้อยละ ๘.๓๕ ไม้ยืนต้น จำนวน ๑๑,๘๓๐.๙๔ ไร่ ร้อยละ ๕.๙๘ ไม้ผล จำนวน ๘,๕๙๓.๘๒ ไร่ ร้อยละ ๔.๓๔ พืชไร่ จำนวน ๗,๑๘๓.๕๔ ไร่ ร้อยละ ๓.๖๓ พื้นที่น้ำ ๕,๘๓๗.๑๒ ไร่ ร้อยละ ๒.๙๕ พืชสวน จำนวน ๙๗๑.๓๓ ไร่ ร้อยละ ๐.๔๙ ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๖๐๙.๑๐ ไร่ ร้อยละ ๐.๓๑ พื้นที่ลุ่ม จำนวน ๖๐๐.๗๕ ไร่ ร้อยละ ๐.๓ และพืชน้ำ จำนวน ๔๔.๘๘ ไร่ ร้อยละ ๐.๐๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๐ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

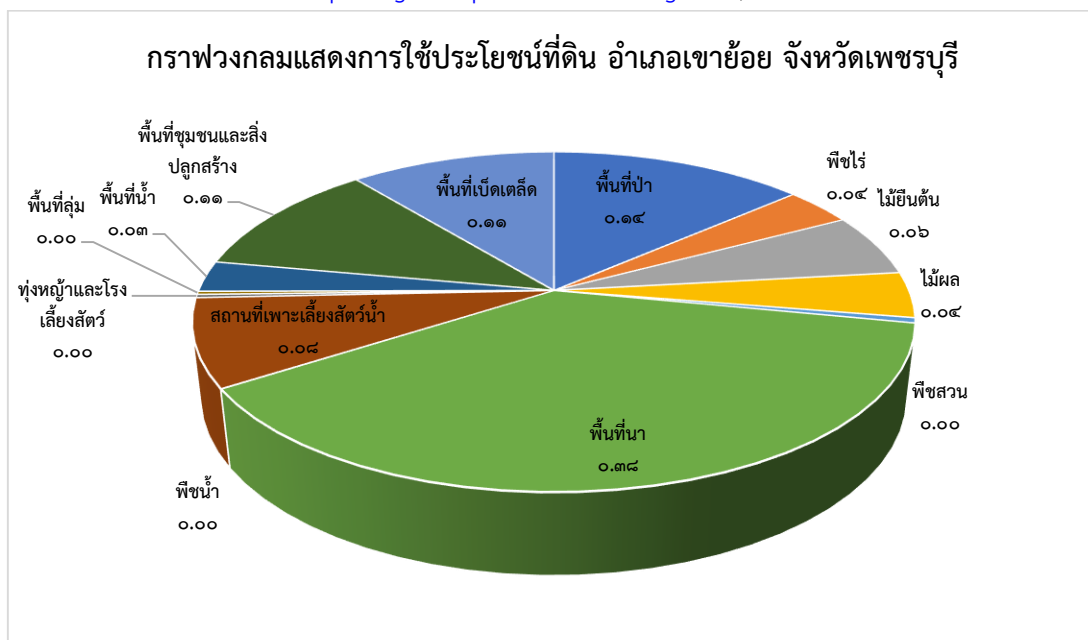
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๒๖,๙๔๓.๗๗	๑๓.๖๑
พืชไร่	๗,๑๘๓.๕๔	๓.๖๓
ไม้ยืนต้น	๑๑,๘๓๐.๙๔	๕.๙๘
ไม้ผล	๘,๕๙๓.๘๒	๔.๓๔
พืชสวน	๙๗๑.๓๓	๐.๔๙
พื้นที่นา	๗๔,๙๐๕.๘๔	๓๗.๘๕
พืชน้ำ	๔๔.๘๘	๐.๐๒
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๖,๕๓๔.๔๙	๘.๓๕
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๖๐๙.๑๐	๐.๓๑
พื้นที่ลุ่ม	๖๐๐.๗๕	๐.๓
พื้นที่น้ำ	๕,๘๓๗.๑๒	๒.๙๕
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒๒,๐๖๒.๗๔	๑๑.๑๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๑,๗๑๙.๘๒	๑๐.๙๗

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๑๔ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา : <http://Agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๑๕ แสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๔)

๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

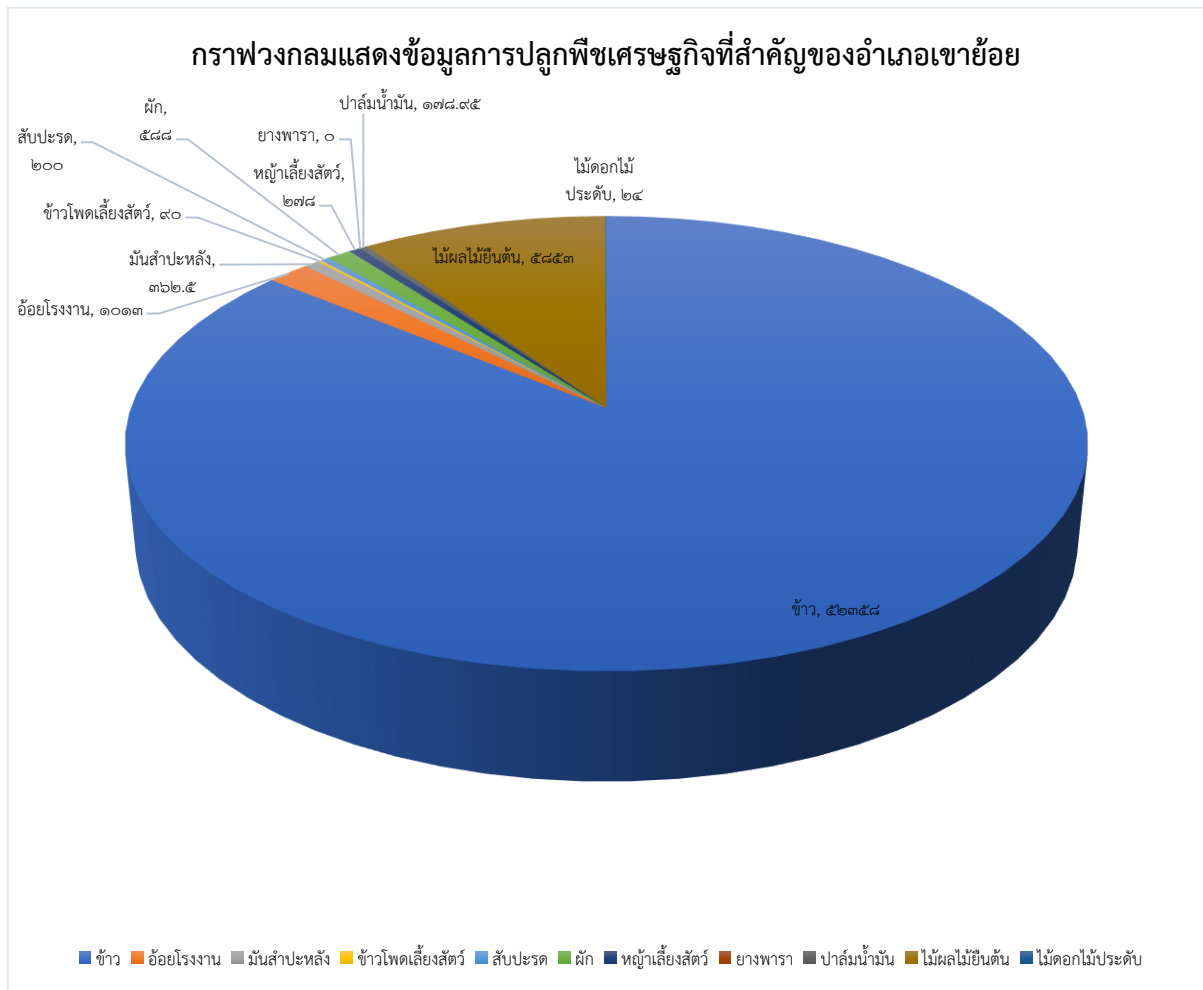
อำเภอเขาย้อย พื้นที่ที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าวมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด จำนวน ๕๒,๓๕๘ ไร่ รองลงมาคือ ไม้ผลไม้ยืนต้น จำนวน ๕,๘๕๓ ไร่ อ้อยโรงงาน จำนวน ๑,๐๑๓ ไร่ ผัก จำนวน ๕๘๘ ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน ๓๖๒.๕ ไร่ปลูกหญ้าและเลี้ยงสัตว์ จำนวน ๒๗๘ ไร่สับปะรด จำนวน ๒๐๐ ไร่ปาล์มน้ำมัน จำนวน ๑๓๘.๙๕ ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๙๐ ไร่และไม้ดอกไม้ประดับ จำนวน ๒๔ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี											
		ข้าว	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะหลัง	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้าเลี้ยง สัตว์	ยาง พารา	ปาล์ม น้ำมัน	ไม้ผล ไม้ยืน ต้น	ไม้ดอก ไม้ประดับ	รวมทั้งหมด
เขาย้อย	๒๔,๖๓๒	๓,๓๗๐	๑๖	๓๕	-	-	๘๙	๑๑๙	-	๙๔	๘๕๕	๔	๔,๕๘๒
สระพัง	๑๙,๐๐๓	๒,๙๕๕	๑๘.๕	๗๒.๗๕	๓๐	-	๓๐	๕๙	-	-	๔๕๓	๑๖	๓,๖๓๔
ทับคา	๒๐,๑๘๘	๖,๗๙๐	-	๑๕	๒๕	-	๒๔	๖	-	-	๓๑๒	๑	๗,๑๗๓
หนองปลาไหล	๒๑,๓๗๘	๓,๖๕๐	-	-	-	-	๐	๓	-	๓๗	๑,๖๕๗	-	๕,๓๔๗
หนองปรัง	๑๗,๑๘๙	๙,๓๙๖	๐.๕๐	-	๒๕	-	๑๘	-	-	๓	๑๕๕	๑	๙,๕๙๙
ห้วยท่าช้าง	๑๓,๖๙๒	๕,๕๖๘	-	-	-	-	๑๑๕	-	-	-	๒๘๓	-	๕,๙๖๖
บางเค็ม	๖,๙๑๐	๒,๖๘๓	-	-	-	-	๒	-	-	-	๘๙๓	๒	๓,๕๘๐
หนองชุมพล	๓๒,๐๖๘	๖,๒๑๐	๗๐	๑๙๙.๗๕	๑๐	๒๐๐	๑๘๒	๔๐	-	๒๒	๖๙๓	-	๗,๖๒๗
ห้วยโรง	๖,๑๘๙	๓,๘๒๖	-	-	-	-	๕	๑๒	-	๓.๔๕	๘๘	-	๓,๙๓๔
หนองชุมพลเหนือ	๒๙,๗๕๒	๗,๙๑๐	๙๐๘	๔๐	-	-	๑๒๓	๓๙	-	๑๙.๕	๔๖๔	-	๙,๕๐๔
รวม	๑๙๑,๐๐๑	๕๒,๓๕๘	๑,๐๑๓	๓๖๒.๕	๙๐	๒๐๐	๕๘๘	๒๗๘	-	๑๗๘.๙๕	๕,๘๕๓	๒๔	๖๐,๙๔๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๖แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

อำเภอเขาย้อยมีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการหลายกลุ่ม และกลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ก็ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๑๒ รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP ที่ได้รับการลงทะเบียน

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑	กลุ่มขนมหวานบ้านบางเค็ม	นาง สีน เรืองสวัสดิ์	หม้อแกง ฝอยทอง ขนมไทยต่าง ๆ	๔๘/๒	๒	บางเค็ม
๒	นางสาวอมรรัตน์ วงษ์บัวงาม	น.ส. อมรรัตน์ วงษ์บัวงาม		๑๘/๒		เขาย้อย
๓	ผ้าไทยพื้นเมืองลายแตงโม	นาง อ่อน ยอดแก้ว	ผ้าไทยพื้นเมืองลายแตงโม	๑๒	๓	หนองชุมพลเหนือ
๔	นางสาวศุภิสรา เพชรวิเศษ	นางสาว ศุภิสรา เพชรวิเศษ		๖๕/๓		เขาย้อย
๕	กลุ่มขนมหวาน หมู่ที่ ๒	นาง อโณณิชา รุ่มรวย	ขนมหวาน ขนมไทยต่าง ๆ	๒๓		หนองปรัง
๖	กลุ่มทองม้วน ทองพับ	นางสมจิต พูนนาม	ทองม้วน ทองพับ	๔๔/๖	๓	หนองปรัง
๗	วุ้นมะพร้าวน้ำหอม	นายประสิทธิ์ ประสาททอง	วุ้นมะพร้าวน้ำหอม	๒๑/๒	๓	บางเค็ม
๘	กลุ่มผ้าทอสีดำ	นางวิวรรณณี ศาสตร์พันธุ์	ผ้าทอสีดำ	๕๐/๑		เขาย้อย
๙	กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านห้วยกระแต	นาย ญัฐพงษ์ พานทอง		๑๘๓		เขาย้อย
๑๐	กลุ่มแม่บ้านสระพังร่วมใจ	นางประภาพรรณ นิลจินดา	ตะกร้าสาน ขนมไทย	๔๗	๓	สระพัง
๑๑	กลุ่มไข่เค็มเสริมไอโอดีน	นางเฉลา บุญปลอด	ไข่เค็มเสริมไอโอดีน	๑๑๒/๒		สระพัง
๑๒	กลุ่มต่อเรือจำลองไม้สักทอง	นาย พนม เหล็กเพชร	เรือจำลอง	๔๔/๙	๒	หนองชุมพล
๑๓	กลุ่มเครื่องเบญจรงค์	นายสมเกียรติ ชูสาย	เครื่องเบญจรงค์	๕๖/๒	๖	บางเค็ม
๑๔	กลุ่มน้ำพริกแกง	นางสิน เรืองสวัสดิ์	น้ำพริกแกง	๒๖	๒	หนองปลาไหล
๑๕	กალະແມເພຈຣີຍູຍິງ (ลุงอึ้ง) เขาย้อย	นายประยูร นิคพันธ์	กალະແມ	๑๑๔	๑	เขาย้อย
๑๖	กลุ่มตัดเย็บผ้ากันเปื้อนและเสื้อผ้า	นางสมหมาย ศิริเรือง	ผ้ากันเปื้อน	๔๙	๓	สระพัง
๑๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้อยพัฒนา	นางสาว บังเอิญ ก่อเกิด	ขนมหวาน ขนมไทย	๕๔	๖	เขาย้อย

ตารางที่ ๑๒(ต่อ)

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของ กิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๑๘	นายไพโรจน์ พ่วงทอง	นายไพโรจน์ พ่วงทอง	ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าว หอมมะลิ	๑๐๑	๒	บางเค็ม
๑๙	น.ส.จันทิรา แสงสังข์ (ไอโซนแมกซ์)	นางสาวจันทิรา แสงสังข์		๖๖		หนองปลาไหล
๒๐	กลุ่มขนมหวาน พื้นเมือง	นางสมาน กลิ่นนาคธนกร	ขนมหวานพื้นเมือง ต่าง ๆ	๙๓	๒	ห้วยโรง
๒๑	กลุ่มผลิตภัณฑ์ไม้ป่า น้ำเค็ม	นายณัฏพัฒน์ จันทร์เปล่ง	ของประดับบ้าน	๔/๑	๔	หนองปลาไหล
๒๒	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน น้ำตาลเมืองเพชร ตำบลหนองปลาไหล	นายถาวร พูลสวัสดิ์	น้ำตาลมะพร้าว	๙๒	๔	หนองปลาไหล
๒๓	กลุ่มแปรรูป ผลิตภัณฑ์งานฝีมือ ไทยดำ	นางเขียน มีโชค	ผ้าทอ เสื้อผ้า	๓๒	๓	ห้วยท่าช้าง
๒๔	กลุ่มกลิ้งไม้ตาลตำบล หนองปรัง	นางสาว ไพโรพรรณ เชียง อินทร์	ผลิตภัณฑ์จากไม้ ตาล	๔๔/๑	๑	หนองปรัง
๒๕	นายธนพล อุบล วรรณ	นายธนพล อุบลวรรณ		๖๖/๒๙		ห้วยท่าช้าง
๒๖	สอ.สง่า สุขสะอาด	นายสอ.สง่า สุขสะอาด	ปุ๋ย	๕/๑	๔	หนองชุมพล เหนือ
๒๗	น.ส.จีรนนท์ สร้อย ละออง	น.ส.จีรนนท์ สร้อยละออง	ข้าวไรซ์เบอร์รี่	๒๙	๒	หนองชุมพล เหนือ
๒๘	นางบังอร ขจรจันทร์	นาง บังอร ขจรจันทร์	ขนมหวาน	๓๗	๖	เขาย้อย
๒๙	กลุ่มผ้าทอไทยทรงดำ ศูนย์วัฒนธรรมไทย ทรงดำเขาย้อย	นาง วลัย เสรีจกิจ	ผ้าทอ เสื้อผ้า	๕		เขาย้อย
๓๐	นายโอฬาร อุบล วรรณ (ดินปลูกต้นไม้ ลิต้า)	นายโอฬาร อุบลวรรณ	ดินปลูกต้นไม้	๑๐๔	๔	ห้วยท่าช้าง
๓๑	อาปิง เบเกอร์รี่	นางสาว สุจีรา ก่อเกิด	เบเกอร์รี่ ชนิดต่าง ๆ	๖๖		เขาย้อย
๓๒	นางชูศรี กลิ่นตระกูล	นาง ชูศรี กลิ่นตระกูล		๖๓		ห้วยโรง
๓๓	กลุ่มทอผ้าพื้นเมือง บ้านหนองจิก	นางสาว สมพร หอมกลิ่น	ผ้าทอพื้นเมือง	ศูนย์ เรียนรู้ฯ	๑	หนองปรัง

ตารางที่ ๑๒(ต่อ)

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๓๔	อภิชัย บุญทิม	นาย อภิชัย บุญทิม		๗๐/๒	๑	ห้วยโรง
๓๕	นางภิรมย์ ทรงแก้ว	นางภิรมย์ ทรงแก้ว		๔๔	๓	หนองปลาไหล
๓๖	กลุ่มแปรรูปปลาบ้านท่าเรือ	นางต้องตา ลาภพูล		๒๒	๕	หนองปลาไหล
๓๗	กลุ่มทับคางรวมใจ	นาง ทูน เคี่ยมพันธุ์		๖๗/๑	๓	ทับคาง
๓๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรบ้านหนองประตู	นายวิโรจน์ บุญปลุก	ข้าวกล็อง ข้าวขาว	๑๗๓	๓	หนองชุมพล
๓๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเขาอีโก้	นางสมปอง ศรีบุญ	ตะกร้าสาน	ศาลากลางหมู่บ้านหนองประตู	๓	หนองชุมพล
๔๐	ชุดิกายูจน์ บ้านสมุนไพร	นางชุดิกายูจน์ เลิศคลัง	สบู่ แชมพู	๘๔	๔	หนองชุมพล
๔๑	กลุ่มน้ำพริกแกงบ้านเนินรัก	นางสาว รจนา อุ่นละม่อม	น้ำพริกแกง	๒๑/๑	๕	หนองชุมพลเหนือ
๔๒	กลุ่มอาชีพสตรีห้วยท่าช้าง	นางเมตตา เหี่ยวหอม		๕๗	๔	ห้วยท่าช้าง
๔๓	นางถนอม ยอดหอม	นางถนอม ยอดหอม		๓๓/๒	๓	ห้วยท่าช้าง
๔๔	ป่าแมวบ้านน้อย	นางจรรยา เถาว์น้อย		๑๖๙	๖	เขาย้อย
๔๕	กลุ่มพริกแกงบ้านเขาย้อยบน	นางหนูจันทร์ หมั่นกิจ	พริกแกง	๑๔๗	๒	เขาย้อย
๔๖	นายอุดม ปี่แก้ว	นาย อุดม ปี่แก้ว		๙๒	๑	หนองชุมพล
๔๗	กลุ่มอาชีพแปรรูปเห็ดบ้านมณีเลื่อน	นางประยง ยอดแก้ว	เห็ดแปรรูป	๑๔/๑	๓	หนองชุมพลเหนือ
๔๘	กลุ่มขนมหวานบ้านห้วยโรงล่าง	นาง สุภาลักษณ์ อินทรบุตร	ขนมหวาน ขนมไทย	๗๐/๕	๔	ห้วยโรง
๔๙	ปลาร้าสับป่าต้อย	นางสาว ปรางทิพย์ โพธิ์ทอง	ปลาร้าสับ	๒๑	๑	สระพัง
๕๐	กลุ่มจักสานชุมชนบ้านหนองบัว	นาง ระเบียบ ฉัตรแก้ว	ตะกร้าสาน กระเช้าสาน	๒๒	๓	บางเค็ม

ตารางที่ ๑๒(ต่อ)

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๕๑	คุณวิภา	น.ส.นพวรรณ จันทร์วงศ์		๒/๒	๕	หนองปลาไหล
๕๒	กลุ่มปลาร้า	นางเฉลา เกิดทิน	ปลาร้า	๓๒/๑	๓	ทับคาบ
	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงปลาสดและแปรรูป	นายประสพชัย อารีวงศ์	ปลาสดแคเดียว	๓๕/๑	๒	หนองปลาไหล
๕๓	กลุ่มอาหารพื้นบ้านบ้านหนองจิก	นางปราณี น้อมมัน	อาหารพื้นบ้าน	๔๙	๑	หนองปรัง
๕๔	กลุ่มอาชีพพริกแกงบ้านศรีวังค์	นายสุคน ฉิมสกุล	พริกแกง	๖๕	๔	หนองชุมพลเหนือ
๕๕	กลุ่มอาชีพแปรรูปอาหารบ้านศรีวังค์	นางสาวทองคำ หอมกลิ่น	กล้วยฉาบ	๑	๔	หนองชุมพลเหนือ
๕๖	กลุ่มอนุรักษ์ผลิตภัณฑ์ไต่ดำ บ้านหนองประดู่	นางสาวปานใจ โตเคลีย		๑	๓	หนองชุมพล
๕๗	กลุ่มอาชีพแปรรูปอาหารบ้านหนองประดู่	นางสาวสำรวย ห้อมล้อม		๑๗๘	๓	หนองชุมพล
๕๘	กลุ่มสัมมาชีพชุมชนบ้านหนองแหน	นายสามัคคี เยือกเย็น		๒๐/๑	๖	ห้วยท่าช้าง
๕๙	กลุ่มเลี้ยงไส้เดือนบ้านน้อย	นายสาธิต อุโนโรจน์	ปุ๋ยมูลไส้เดือน	๑๖๘	๖	เขาย้อย
๖๐	นางอมรา ศิริประเสริฐพร	นางอมรา ศิริประเสริฐพร		๑๑	๖	เขาย้อย
๖๑	ป้ารวยบ้านน้อย	นางสำรวย เกาวันน้อย		๒๙	๖	เขาย้อย
๖๒	นางสาวเตือนใจ เกาน้อย	นางสาวเตือนใจ เกาน้อย		๙๖	๖	เขาย้อย
๖๓	กลุ่มจักสานบ้านน้อย	นางสาวละออง เกาน้อย	ตะกร้าสาน กระเช้าสาน	๑๑๗	๖	เขาย้อย
๖๔	นายสำรวย ฤกษ์มี	นาย สำรวย ฤกษ์มี		๑๓๔	๖	เขาย้อย
๖๕	กลุ่มผู้ผลิตน้ำสมุนไพร	น.ส.สอาด เกาน้อย	น้ำสมุนไพร	๑๓๒	๖	เขาย้อย
๖๖	นางสาวจันทร์เพ็ญ ดียิ่ง	น.ส.จันทร์เพ็ญ ดียิ่ง		๕๖	๓	หนองชุมพลเหนือ

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ)

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของ กิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๖๗	นายसान โพธิ์งาม	นายसानโพธิ์งาม	ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวหอมมะลิ	๙๕	๔	หนองชุมพล เหนือ
๖๘	นางสาวสำลี น้อย เสงี่ยม	นางสาว สำลี น้อยเสงี่ยม		๕๙/๓	๔	หนองชุมพล เหนือ
๖๙	กลุ่มจักสาน บ้านคีรีวงศ์	นาง พุทธ ย่อมสี	ตะกร้าสาน กระเช้า สาน	๓๐/๓	๔	หนองชุมพล เหนือ
๗๐	นายประยูร บุญรอด	นาย ประยูร บุญรอด		๒๐/๑	๔	หนองชุมพล เหนือ
๗๑	กลุ่มน้ำดื่มสมุนไพร บ้านหนองประดู่	นางนภสร ฤทธิอร่าม	น้ำดื่มสมุนไพร	๑๓๘	๓	หนองชุมพล
๗๒	ลุงพงษ์น้ำตาล มะพร้าว	นายอนุวัตร พิกุลทอง	น้ำตาลมะพร้าว	๒๓/๑	๔	หนองปลาไหล
๗๓	นายสี ดียิ่ง	นาย สี ดียิ่ง		๕๖/๑	๓	หนองชุมพล เหนือ
๗๔	กลุ่มสัมมาชีพชุมชน บ้านน้อย	นาง วิมลรัตน์ สระทองเทียน		๒๔/๒	๒	ห้วยท่าช้าง
๗๕	นางอุไร จันทร์โชติ	นางอุไร จันทร์โชติ		๑๓/๒	๑	หนองชุมพล
๗๖	กลุ่มแปรรูป การเกษตร ตำบลห้วยท่าช้าง	นางสาวสำออง แสงสี		๓๐	๖	ห้วยท่าช้าง
๗๗	กลุ่มกาแปสมุนไพร ไชชะมดเข็ด	นาง พจนีย์ มหรรณพ	กาแปสมุนไพร ไชชะมดเข็ด	๘๔/๘	๕	ทับคาง
๗๘	วิสาหกิจชุมชน กลุ่มภูสา	นาย สยมภู แดงประดับ	เบอเกอร์	๒๕/๑	๓	หนองชุมพล
๗๙	กลุ่มข้าวปลอดสาร	นางสาว ไสว โพธิ์งาม	ข้าวสาร	๑๗	๔	หนองชุมพล เหนือ
๘๐	กลุ่มสัมมาชีพชุมชน บ้านเนินรัก	นางสาวปราณี ทองดี		๒๒/๑	๕	หนองชุมพล เหนือ
๘๑	กลุ่มสัมมาชีพชุมชน บ้านวังกะล่อม	นางอำนวยพร สังข์รัตน์		ศาลา กลาง หมู่บ้าน	๑	หนองชุมพล เหนือ
๘๒	กลุ่มจักสานบ้านเนิน	นาง สิริพร ปี่แก้ว	ตะกร้าสาน กระเช้าสาน	๗๐	๑	หนองชุมพล
๘๓	กลุ่มปลาสดแดด เดียว	นางสาว อรุณ บุษชะ เดียว	ปลาสดแดดเดียว	๓๓/๑	๖	บางเค็ม

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ)

ที่	ชื่อกลุ่ม	ชื่อประธานกลุ่ม/เจ้าของกิจการ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานที่ตั้ง		
				เลขที่	หมู่ที่	ตำบล
๘๔	บริษัท บ้านทองเพชรบุรี จำกัด	น.ส.ศิริศุภกาญจน์ สว่างลาก		๖๓	๒	ทับคาง
๘๕	กลุ่มสัมมาชีพชุมชนบ้านทับคางบน	นาย ชาญณรงค์ พูนนาม			๔	ทับคาง
๘๖	กลุ่มสัมมาชีพชุมชนบ้านไผ่	นาย วินัย ดอกบัว			๓	หนองปลาไหล
๘๗	หัตถกรรมบ้านหนองเข้ หมู่ ๕	นางสาวกาญจนา คำหอม		๔๒	๕	หนองปรัง
๘๘	เยาวชนโอทอปนวัตกรรม วิถีโรงเรียนวัดหนองปรัง (บุญมานุสรณ์)	นางสาวสาวิตรี สารักษ์		๑๔/๔	๒	หนองปรัง
๘๙	กลุ่มเยาวชน OTOP โรงเรียนโยธินบูรณะเพชรบุรี	นายนรินทร์ โตพิทักษ์		๓๒	๔	สระพัง
๙๐	กลุ่มสตรีบ้านมณีเลื่อน	นางประยง ยอดแก้ว		๑๔/๑	๓	หนองชุมพลเหนือ
๙๑	เรือนขนมไทยไข่หงส์	นางสาวณัฐิศา เขมฐธนากุล	ขนมไข่หงส์	๒	๕	หนองปรัง
๙๒	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านหนองปรัง เพื่อการเกษตร หมู่ ๕	นายชัยณรงค์ กลองชิต	พืชหลังนา	๓/๑	๕	หนองปรัง
๙๓	กลุ่มขนมบ้านมณีเลื่อน	นางสาวอรณิชา ยอดแก้ว	ขนม	๑๔/๑		หนองชุมพลเหนือ

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเขาย้อย,พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๓ จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๔๙
เครื่องดื่ม	๖
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๖
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๒๖
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๗
รวม	๙๔

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเขาย้อย,พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้อยพัฒนา	๕๔	๖	เขาย้อย	๑๐	นางบังอร ขจรจันทร์
วิสาหกิจชุมชนไร่ศิริลักษณ์	๙๖/๒	๒	เขาย้อย	๗	นางศิริลักษณ์ สุธาเวช
วิสาหกิจชุมชนธรรมดี พืชสมุนไพร	๖๕/๔	๒	เขาย้อย	๘	นายพรโชคชัย สุขชี
วิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรสระพังร่วมใจ	๔๗	๓	สระพัง	๑๐	นางประภาพรณ นิลจินดา
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บผ้ากันเปื้อนและเสื้อผ้า	๔๙	๓	สระพัง	๗	นางสมหมาย ศิริเรือง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวพื้นเมืองเหลืองประทิว	๒๔/๕	๒	สระพัง	๑๖	นายวิเชียร ศรีสอาด
วิสาหกิจชุมชนเกษตรผสมผสานสร้างความสามัคคีตำบลสระพัง	๑๖๒	๑	สระพัง	๗	นายเสน่ห์ สุขเกษม
วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ตำบลบางเค็ม	๑๐๑	๒	บางเค็ม	๑๒	นายไพโรจน์ พ่วงทอง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มวันมะพร้าวน้ำหอมบ้านหนองบัว	๒๑/๑	๓	บางเค็ม	๙	นายประสิทธิ์ ประสาททอง
วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่บางเค็ม	๑๐๑	๒	บางเค็ม	๓๗	นายไพโรจน์ พ่วงทอง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เพาะเลี้ยงชะมดเข็ดและแปรรูปผลิตภัณฑ์ตำบลทับคาง	๘๔/๘	๕	ทับคาง	๗	นางพจนีย์ มหรรณพ
วิสาหกิจชุมชนเกษตรแปลงใหญ่ทับคาง	๑๑/๒	๒	ทับคาง	๓๗	นายธวัช เชื้อมชิต
วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรเพื่อชีวิตตำบลทับคาง	๑๕๕	๔	ทับคาง	๘	นางณัฐสุดา คงบุญ
วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกและแปรรูปสมุนไพรและพืชเศรษฐกิจ เขาย้อยเพชรบุรี	๕๗/๓	๑	ทับคาง	๑๐	นายวิสุทธิ์ แอบบุตร
วิสาหกิจชุมชนเสริมอาชีพสตรีพัฒนาต.หนองปรัง	๓๖/๒	๔	หนองปรัง	๒๑	นางธนิดา คุ่มปอง
วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกพืชหลังนาตำบลหนองปรัง	๕๐	๖	หนองปรัง	๔๑	นายมินทร์อ่อนทอง
วิสาหกิจชุมชนบ้านหนองปรังเพื่อการเกษตร	๓/๑	๕	หนองปรัง	๒๕๔	นางประนอม กลองชิต
วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกผักปลอดสารพิษบ้านพุ่มวง	๕๒/๑	๖	หนองชุมพล	๑๒	นายเครือ จินแส
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเขาอีโก้	๑๗๓	๓	หนองชุมพล	๑๕	นายวิโรจน์ บุญปลูก
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรบ้านหนองประตู	๑๗๓	๓	หนองชุมพล	๒๐๑	นายวิโรจน์ บุญปลูก
วิสาหกิจชุมชนทุ่งนาเขาอีโก้	๑๗๓	๓	หนองชุมพล	๖๕	น.ส.สำรวย ห้อมล้อม

ตารางที่ ๑๔ (ต่อ)

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มกุสุมา	๒๕/๑	๓	หนองชุมพล	๗	นายস্যุมภู แดงประดับ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรตำบลหนองชุมพล	๑	๗	หนองชุมพล	๘	น.ส.มณฑิรา บุญศรี
วิสาหกิจชุมชนขนมหวานบ้านห้วยโรง	๙๓	๒	ห้วยโรง	๑๑	นางสมาน กลิ่นนาคนกร
วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรห้วยโรง	๙๓	๔	ห้วยโรง	๙	นางนิรมล ลิ่นจี
วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลห้วยท่าช้าง	๑/๒	๖	ห้วยท่าช้าง	๑๖	นายจัมมิล เต็มพูล
วิสาหกิจชุมชนบ้านหนองกระพ้อ	๒๕/๓	๒	หนองชุมพลเหนือ	๘	น.ส.จรรย์นัท สร้อยละออง
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์คีรีวงค์-ดงยาง	๙๘	๔	หนองชุมพลเหนือ	๙	นาย สาน โพธิ์งาม
วิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคมเนีนรักพัฒนา	๑๐๑	๕	หนองชุมพลเหนือ	๗	นาย อนุชิต ปี่แก้ว

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกร
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้อยพัฒนา	๕๔	๖	เขาย้อย	๖๘	น.ส.บังเอิญ ก่อเกิด
กลุ่มบ้านเกษตรกรสระพังร่วมใจ	๔๗	๓	สระพัง	๑๐	น.ส.ประภาพรณ นิลจินดา
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองปลาไหล	๙๔	๔	หนองปลาไหล	๒๒	นางอวยพร พูลสวัสดิ์
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทับคางร่วมใจ	๖๒/๕	๔	ทับคาง	๓๓	นางบุญมา พ่วงพูล
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเนีนรักพัฒนา	-	๕	หนองชุมพลเหนือ	๑๔	น.ส.รจนา อุ่นละม่อม
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลห้วยท่าช้าง	-	๔	ห้วยท่าช้าง	๒๓	นางเด่นดวง พุ่มพวง
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านเขาย้อย	-	๕	เขาย้อย	๑๔	ตญ.ธฤชวรรณ เจริญสวัสดิ์
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดเทพประชมุนิมิตร(สารทราษฎร์บำรุง)	-	๕	ทับคาง	๒๕	ตช.รัฐศักดิ์ วิชิตวิไล
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดกุญชรวิจิตราม(พัฒนาวิเทศประชาสรรค์)	-	๔	ห้วยท่าช้าง	๓๖	ตช.ยงค์ชัย พิมพ์งาม
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านเนีนรัก	-	๕	หนองชุมพลเหนือ	๑๐	ตญ.สาวนีย์ ศรีสวัสดิ์
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเพิ่มผลผลิตและปรับปรุงคุณภาพข้าว	๑๐๑	๒	บางเค็ม	๒๐	นายไพโรจน์ พ่วงทอง
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมเกษตรกรชีวภาพ	-	๖	เขาย้อย	๑๐	นายเจริญ สุทธิประเสริฐ
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผลิตข้าวอินทรีย์คีรีวงค์-ดงยาง	๙๘	๔	หนองชุมพลเหนือ	๑๐	นายสาน โพธิ์งาม
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ	๕๒/๑	๖	หนองชุมพล	๑๓	นายเครือ จินแส
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวตำบลหนองปลาไหล	๑/๑	๓	หนองปลาไหล	๑๐	นายสหัส สายสนิท

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล		
กลุ่มเกษตรกรทำนาเขาย้อย	๙๘๐๙	๖	เขาย้อย	๔๗	นายเจริญ สุทธิประเสริฐ
กลุ่มเกษตรกรทำนาสระพัง	๓๔	๓	สระพัง	๖๒	นางแก้ว ศิริประทุม
กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองชุมพลเหนือ	๘๐	๓	หนองชุมพลเหนือ	๖๐	นายสุพจน์ ท้อมล้อม
กลุ่มเกษตรกรทำนาหนองปลาไหล	๑/๑	๓	หนองปลาไหล	๘๐	นายสหัส สายสนิท
กลุ่มเกษตรกรทำนาห้วยท่าช้าง	๑	๑	ห้วยท่าช้าง	๗๘	นายรุ่งเรือง วงษา
กลุ่มเกษตรกรทำนาห้วยโรง	๔๒	๔	ห้วยโรง	๗๕	นางสุภาลักษณ์ อินทรบุตร
กลุ่มเกษตรกรทำสวนบางเค็ม	๑๐๑	๒	บางเค็ม	๙๑	นายมนัส จันทร์ปลุก
สหกรณ์การเกษตรเขาย้อย จำกัด	๗๐/๓	๓	สระพัง	๒,๔๔๗	นายทิน เป็ริ้วหวาน
สหกรณ์ผู้ใช้น้ำดอนทราย จำกัด	๗๘	๒	ทับคาง	๒๓๖	นายรัช เชื่อมขิต
สหกรณ์ผู้ใช้น้ำทรงธรรม จำกัด	๑๗	๒	หนองชุมพลเหนือ	๑๘๕	นายอำพล เกษมสงคราม
สหกรณ์ผู้ใช้น้ำหนองปรังสามัคคี จำกัด	๔	๑	หนองปรัง	๕๑๓	นายมานพ พระมาลัย
สหกรณ์ผู้ใช้น้ำบ้านทับคาง จำกัด	๑๐๐	๓	ทับคาง	๑,๖๗๙	นายสุริยา มนตรีภักดิ์
สหกรณ์ผู้ใช้น้ำวัดยางเขาย้อย จำกัด	๑๐๐	๕	เขาย้อย	๕,๘๙๔	
สหกรณ์ผู้ใช้น้ำหนองปรัง จำกัด	๘๕	๔	หนองปรัง	๑,๕๕๕	นายทวย จับใจ
สหกรณ์ผู้ใช้น้ำห้วยท่าช้าง จำกัด	๖๔	๕	ห้วยท่าช้าง	๒,๒๔๗	นายเกษม จันทศร

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี, พ.ศ. ๒๕๖๕

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

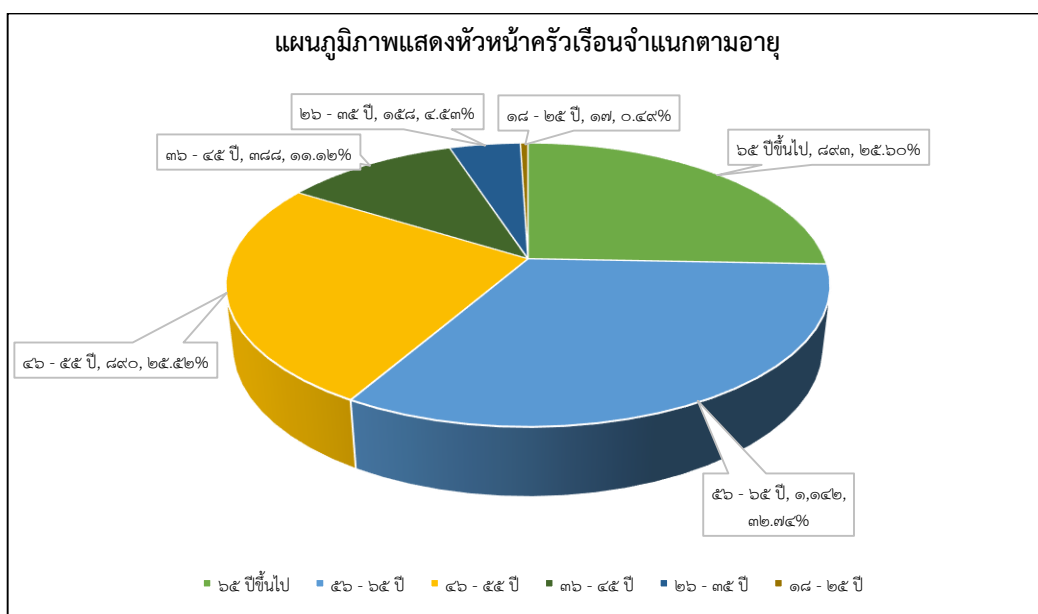
(๑) ครักว์เรือนเกษตรกร

อำเภอเขาย้อย มีครักว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๓,๔๘๘ ครักว์เรือน โดยมีหัวหน้าครักว์เรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๑,๑๔๒ ครักว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๗๔ รองลงมาอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๘๙๓ ครักว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๖ อายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี จำนวน ๘๙๐ ครักว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๒ อายุระหว่าง ๓๖ - ๔๕ ปี จำนวน ๓๘๘ ครักว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๒ อายุระหว่าง ๒๖ - ๓๕ ปี จำนวน ๑๕๘ ครักว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๓ และอายุระหว่าง ๑๘ - ๒๕ ปี จำนวน ๑๗ ครักว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๗ แสดงหัวหน้าครักว์เรือนจำแนกตามอายุ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ช่วงอายุ (ปี)	ครักว์เรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๘๙๓	๒๕.๖
๕๖ - ๖๕ ปี	๑,๑๔๒	๓๒.๗๔
๔๖ - ๕๕ ปี	๘๙๐	๒๕.๕๒
๓๖ - ๔๕ ปี	๓๘๘	๑๑.๑๒
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๕๘	๔.๕๓
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๗	๐.๔๙
รวม	๓,๔๘๘	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๗ แสดงหัวหน้าครักว์เรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย พ.ศ. ๒๕๖๕)

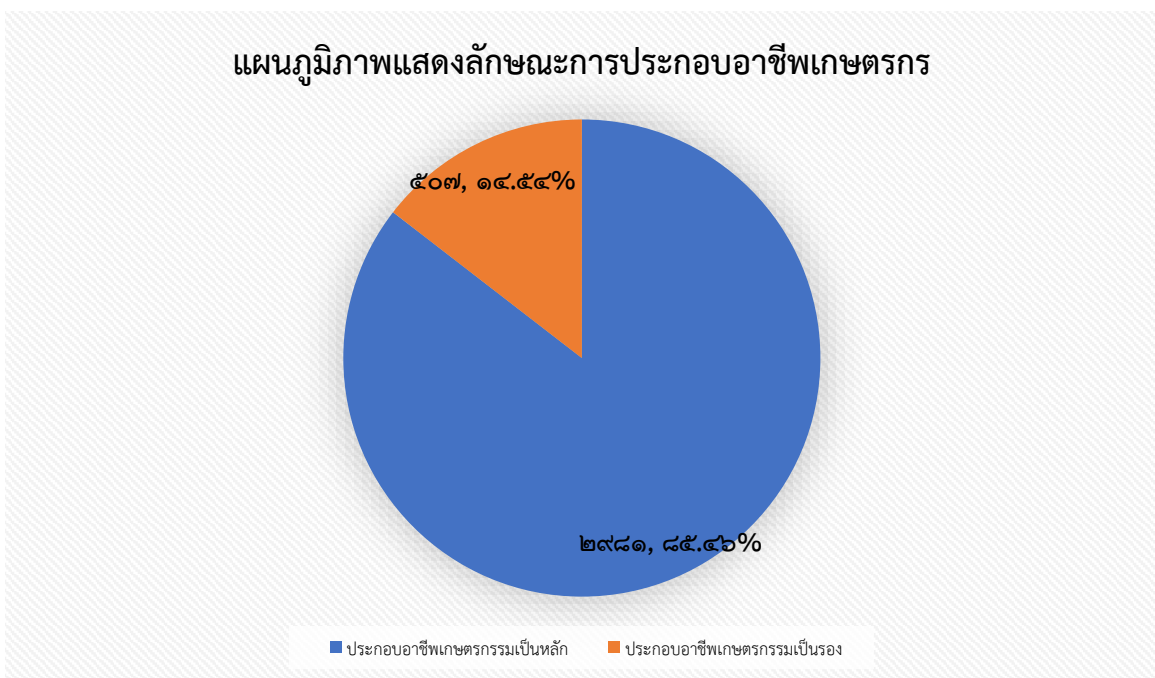
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอเขาย้อย มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๒,๙๘๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๔๖ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๕๐๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๔

ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๒,๙๘๑	๘๕.๔๖
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๕๐๗	๑๔.๕๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๘ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย พ.ศ. ๒๕๖๕)

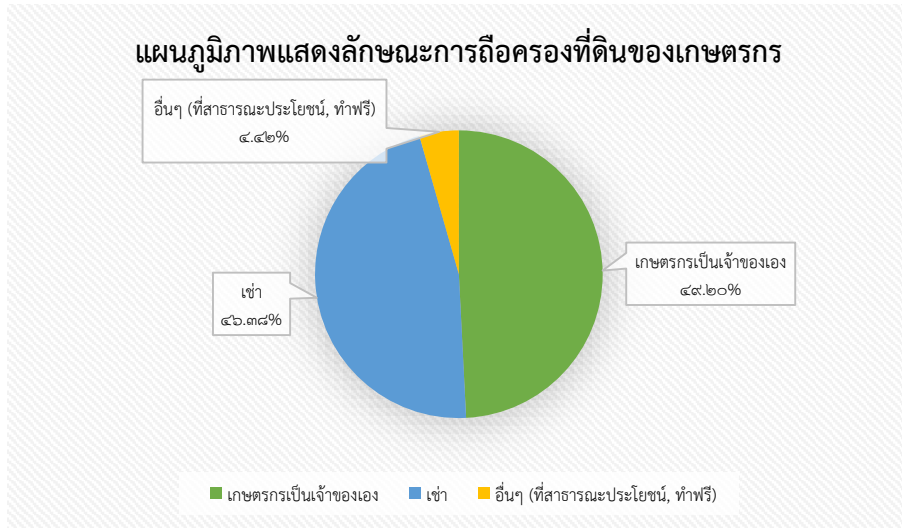
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอเขาย้อย ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน ๒,๒๐๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๒ รองลงมาคือเช่า จำนวน ๒,๐๗๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๓๘ และอื่นๆ (ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑๙๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๒,๒๐๒	๔๙.๒
เช่า	๒,๐๗๖	๔๖.๓๘
อื่นๆ (ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี)	๑๙๘	๔.๔๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๙ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย พ.ศ. ๒๕๖๕)

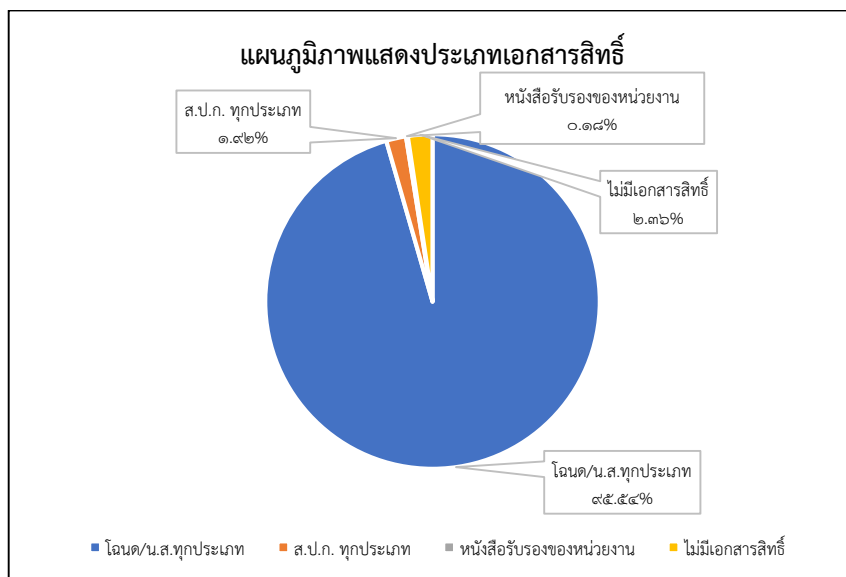
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอเขาย้อย มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๒,๑๔๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๕๔ รองลงมาคือไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน ๕๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๖ เอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๔๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑.๙๒ และหนังสือรับรองของหน่วยงานจำนวน ๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ประเภทเอกสารสิทธิ์(ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก.ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๒,๑๔๓	๔๓	๔	๕๓	๒,๒๐๒

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๐ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอเขาย้อย มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๕ กลุ่ม มีสมาชิก ๘๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน ๕ กลุ่ม สมาชิก ๑๕๕ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๔ กลุ่ม สมาชิก ๘๑ รายวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๓๒ แห่ง สมาชิก ๙๐๐ รายสหกรณ์ จำนวน ๘ แห่ง สมาชิก ๑๔,๗๕๖ ราย และกลุ่มเกษตรกร จำนวน ๗ กลุ่ม สมาชิก ๔๙๓ ราย

ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
เขาย้อย	๑	๑๐	๑	๖๘	๑	๑๕	๒	๑๗	๑	๕,๘๙๔	๑	๔๗
สระพัง	-	-	๑	๑๐	-	-	๔	๓๗	๑	๒,๔๔๗	๑	๖๒
บางเค็ม	๑	๒๕	-	-	-	-	๔	๖๗	-	-	๑	๙๑
ทับคาบ	-	-	๑	๓๓	๑	๑๕	๕	๖๙	๒	๑,๙๑๕	-	-
หนองปรัง	-	-	-	-	-	-	๔	๓๓๑	๒	๒,๐๖๘	-	-
หนองปลาไหล	๑	๑๕	๑	๑๑	-	-	-	-	-	-	๑	๘๐
หนองชุมพล	๑	๑๐	-	-	-	-	๖	๓๐๘	-	-	-	-
หนองชุมพลเหนือ	๑	๒๐	-	-	๑	๓๖	๓	๒๔	๑	๑๘๕	๑	๖๐
ห้วยท่าช้าง	-	-	๑	๓๓	๑	๑๕	๒	๒๗	๑	๒,๒๔๗	๑	๗๘
ห้วยโรง	-	-	-	-	-	-	๒	๒๐	-	-	๑	๗๕
รวม	๕	๘๐	๕	๑๕๕	๔	๘๑	๓๒	๙๐๐	๘	๑๔,๗๕๖	๗	๔๙๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภอเขาย้อย มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย จำนวน ๑๘ ศูนย์ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนจำนวน ๕ ศูนย์ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย จำนวน ๑ ศูนย์ เครือข่ายศูนย์จัดการดินและปุ๋ย จำนวน ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จำนวน ๑๐ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๔ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน จำนวน ๖ ศูนย์

ตารางที่ ๒๒ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตรอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	เครือข่าย ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้าน การพัฒนาที่ดิน
							กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
เขาย้อย	-	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
สระพัง	-	๒	-	-	๑	๑	-	-	-	-
บางเค็ม	-	๒	๑	-	-	๑	๑	-	-	๑
ทับคาง	-	๕	๑	๑	-	๑	-	๑	-	๑
หนองปรัง	-	๒	-	-	-	๑	-	-	๑	-
หนองปลาไหล	-	๑	๑	-	-	๑	-	-	-	-
หนองชุมพล	๑	๑	-	-	-	๑	-	-	๑	๑
หนองชุมพลเหนือ	-	๒	๑	-	-	๑	-	-	-	๑
ห้วยท่าช้าง	-	๑	-	-	-	๑	-	-	-	๑
ห้วยโรง	-	๑	๑	-	-	๑	-	-	-	๑
รวม	๑	๑๗	๕	๑	๑	๑๐	๑	๑	๒	๖

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

(๑) อาสาสมัครเกษตร

อำเภอเขาย้อยมีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๖๔ราย โดยมีหมอดินอาสาจำนวนมากที่สุด ๖๗ ราย รองลงมาคือเกษตรหมู่บ้าน จำนวน๕๗ รายประมงอาสา จำนวน ๒๔ ราย อาสาปศุสัตว์ จำนวน ๑๑ ราย อาสาสมัคร ฝนหลวง จำนวน ๘ ราย อาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๘ ราย และครูบัญชีอาสา จำนวน ๔ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม อาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๓ หน้าที่

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสาปศุ สัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
เขาย้อย	๑	๑	๔	๒	๗	๗	-	-	-
สระพัง	-	-	-	-	๔	๔	-	-	-
บางเค็ม	๒	๑	๑๐	๑	๘	๖	-	-	-
ทับคาง	๒	-	๒	๒	๗	๕	-	-	-
หนองปรัง	๑	-	-	๒	๗	๖	-	๑	๖
หนองปลาไหล	-	๑	๘	-	๖	๕	-	-	-
หนองชุมพล	๒	๑	-	๑	๗	๗	-	-	๒
หนองชุมพลเหนือ	-	-	-	๑	๘	๗	-	-	-
ห้วยท่าช้าง	-	-	-	-	๗	๖	-	-	-
ห้วยโรง	-	-	-	๒	๖	๔	-	-	-
รวม	๘	๔	๒๔	๑๑	๖๗	๕๗	-	-	๘

ที่มา :ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร และอาสาสมัครหมู่บ้าน(<https://asa-center.doae.go.th/>),พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอเขาย้อย มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอเขาย้อย มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๒๔ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
หนองชุมพล	๑	นายเครือ จินแส	๕๒/๑ ม.๖ ต.หนองชุมพล อ.เขาย้อยจ.เพชรบุรี	การปลูกผักอินทรีย์
รวม	๑			

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ :ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเขาย้อย

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ :นายเครือ จินแส

บ้านเลขที่ : ๕๒/๑ หมู่ที่ ๖ ตำบลหนองชุมพล อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

สถานการณ์ของพื้นที่ : อำเภอเขาย้อยมีพื้นที่การเกษตร ๖๘,๑๑๐ ไร่ เกษตรกร เกษตรกร ๓,๗๒๒ครัวเรือนพื้นที่อำเภอเขาย้อย อยู่ในเขตพื้นที่ที่เหมาะสม (S๑+S๒) สำหรับปลูกข้าวเกษตรกรส่วนมากปลูกข้าว รองลงมาได้แก่ ทำไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น และพืชผัก ตามลำดับในสถานการณ์ปัจจุบันราคาผลผลิตข้าวตกต่ำไม่สอดคล้องกับต้นทุนเกษตรกรจึงมีการปลูกพืชผักในช่วงนอกฤดูทำนา เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว แต่เกษตรกรมักประสบปัญหาโรค และแมลงศัตรูพืช ทำให้ต้องใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด ซึ่งทำให้ต้นทุนการผลิตสูง จึงหาแนวทางในการลด ละ เลิกการใช้สารเคมีในการปลูกพืชผัก

แนวทางการพัฒนา :๑. หมั่นศึกษาข้อมูลใหม่ ๆ ในการนำมาปรับปรุงคุณภาพการผลิตอย่างสม่ำเสมอ

๒. ปลูกพืชหมุนเวียนสลับในแต่ละแปลง เพื่อป้องกันการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช

๓. ใช้สารชีวภัณฑ์และชีววิธี ในการป้องกันกำจัดโรค และแมลงศัตรูพืช

๔. รักษาคุณภาพมาตรฐานสินค้า ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้:การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตผักปลอดภัย

หลักสูตรเรียนรู้: ๑. การปลูกผักอินทรีย์

๒. การปลูกพืชหมุนเวียน

๓. การใช้สารชีวภัณฑ์ และชีววิธีในการป้องกันและกำจัดโรค และแมลงศัตรูพืช

๔. การปรับปรุงบำรุงดิน

หลักสูตรบังคับ: ๑. ทฤษฎีใหม่

๒. เศรษฐกิจพอเพียง

๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม : ๑. การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๒. การเพาะเลี้ยงไส้เดือน

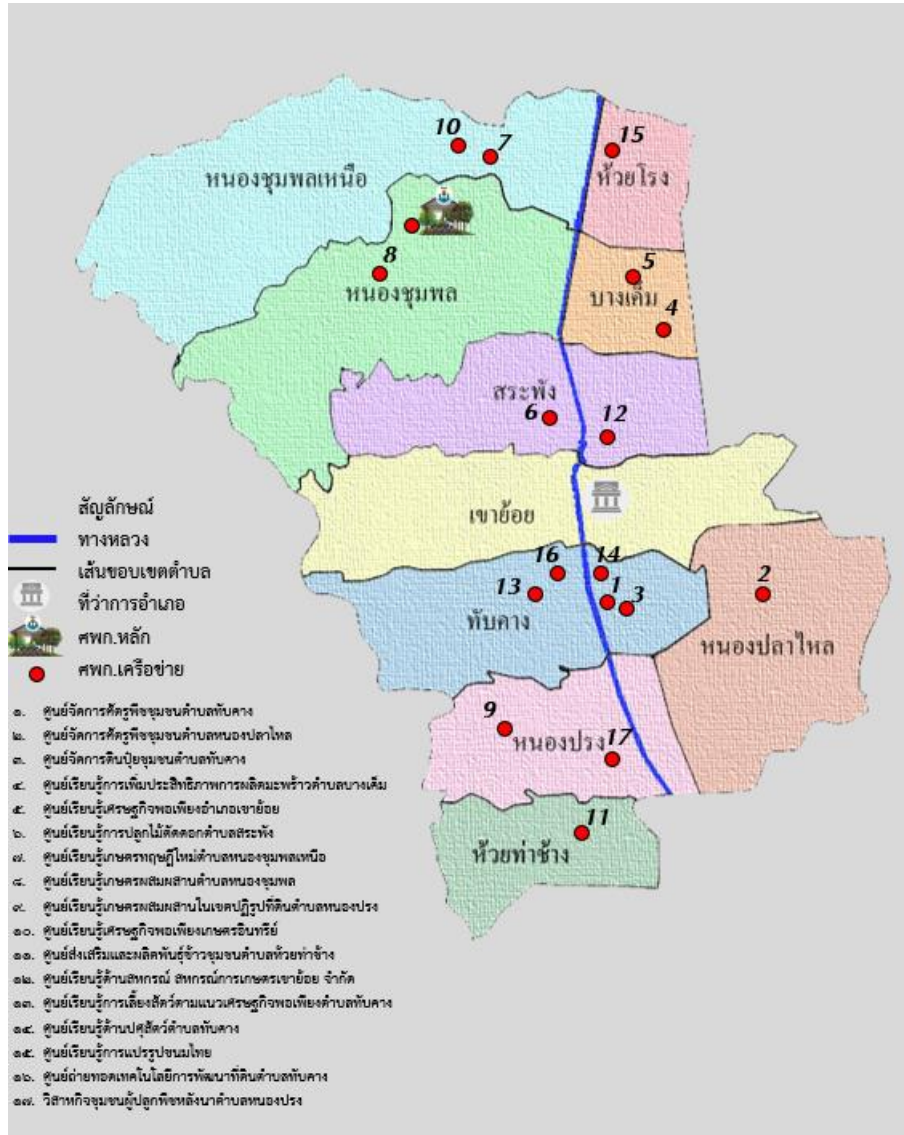
ศูนย์เครือข่าย: จำนวน ๑๗ ศูนย์

ตารางที่ ๒๕ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลทับคาง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๓	ทับคาง	นางทุนเคี่ยมพันธ์ุ	๐๘๔ ๑๓๕ ๖๘๑๘
๒	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลทับคาง	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	๓	ทับคาง	นายบุญมา สว่างเลิศ	๐๘๖ ๕๕๑ ๑๔๔๔
๓	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลหนองปลาไหล	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	๔	หนองปลาไหล	นายสนอง พูลสวัสดิ์	๐๙๘ ๑๐๖ ๑๙๖๒
๔	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าวตำบลบางเค็ม	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๓	บางเค็ม	นายไพฑูรย์ พุ่มเจริญ	๐๙๕ ๐๕๘ ๗๑๓๙
๕	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/พอเพียงอำเภอเขาย้อย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	บางเค็ม	นางสุภาวดี ปิยนุสรณ์	๐๘๕ ๔๒๗ ๙๔๒๒
๖	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตำบลหนองชุมพลเหนือ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๓	หนองชุมพลเหนือ	นายกิตติพงษ์ จันทร์พ่อง	๐๘๗ ๘๖๒ ๖๕๓๓
๗	ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลห้วยท่าช้าง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	๖	ห้วยท่าช้าง	นายจัมมิล เต็มพูล	๐๘๔ ๑๓๐ ๗๘๓๙
๘	ศูนย์เรียนรู้ด้านสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรเขาย้อยจำกัด	ศูนย์เรียนรู้ด้านสหกรณ์	๓	สระพัง	นายทิน เปรี้ยวหวาน	๐๘๙ ๒๐๒ ๘๘๙๕
๙	ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ตัดดอกตำบลสระพัง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๒	สระพัง	นายวิเชียร ศรีสอาด	๐๘๖ ๐๕๑ ๑๐๘๕
๑๐	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานตำบลหนองชุมพล	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๗	หนองชุมพล	นางเขมณัญญ์ บุญมี	๐๘๕ ๔๒๗ ๔๑๖๘
๑๑	ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงสัตว์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงตำบลทับคาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๔	ทับคาง	นายสอาด หล้าแหล่ง	๐๘๙ ๙๑๘ ๘๔๐๖
๑๒	ศูนย์เรียนรู้การแปรรูปขนมไทย	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูป ผลิตผลด้านการเกษตร	๒	ห้วยโรง	นางสมาน กลิ่นนาครนกร	๐๘๑ ๙๙๕ ๘๓๑๗
๑๓	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์ตำบลทับคาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๒	ทับคาง	นางอารสา อินทร	๐๖๓ ๗๔๐ ๓๙๑๙
๑๔	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินตำบลทับคาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	๑	ทับคาง	นางสาวบุษยา เกิดกิ่ง	๐๘๙ ๒๕๔ ๑๘๓๙
๑๕	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานในเขตปฏิรูปที่ดินตำบลหนองปรัง	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๕	หนองปรัง	นางชนิษฐา ธีอนทอง	๐๘๙ ๒๑๖ ๔๕๑๓
๑๖	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเกษตรอินทรีย์	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๔	หนองชุมพลเหนือ	นายसान โพธิ์งาม	๐๖๑ ๖๓๕ ๙๔๖๖
๑๗	วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกพืชหลังนาตำบลหนองปรัง	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	๖	หนองปรัง	นายมินทร์ธีอนทอง	๐๘๖ ๗๐๗ ๙๑๐๙

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและศูนย์เครือข่าย
อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๒๑ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่ายอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอเขาย้อย

อำเภอเขาย้อย มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่จำนวน ๔ กลุ่ม ได้แก่

- ๑) แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลหนองชุมพล อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- ๒) แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบลบางเค็ม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- ๓) แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒,๓ ตำบลทับคา อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- ๔) แปลงใหญ่ถั่วลิสง หมู่ ๑,๔,๕,๖,๗ ตำบลหนองชุมพล หมู่ ๒ ตำบลสระพัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

แผนการผลิตรายการกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลหนองชุมพล อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
ที่อยู่:.....หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองชุมพล อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี.....

กิจกรรม:.....ข้าว.....

- เป้าหมายการดำเนินงาน.....ลดต้นทุนการผลิต จาก ๕,๙๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๕,๓๑๐ บาท (%).....
- เป้าหมายผลผลิต.....เพิ่มผลผลิต จาก ๘๐๐ กก./ไร่ เป็น ๘๕๐ กก./ไร่ (๕%).....
- เป้าหมายรายได้.....๘,๓๐๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๕,๓๑๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การลดต้นทุนการผลิต
๒. การเพิ่มมูลค่าสินค้า
๓. พัฒนา/จัดหาแหล่งน้ำ

แผนการผลิตรายการกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบลบางเค็ม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
ที่อยู่:.....หมู่ที่ ๒ ตำบลบางเค็ม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี.....

กิจกรรม:.....ข้าว.....

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๕,๘๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๕,๒๒๐ บาท (๑๐%).....
- เป้าหมายผลผลิต.....เพิ่มผลผลิต จาก ๘๐๐ กก./ไร่ เป็น ๘๕๐ กก./ไร่ (๖.๒๕%).....
- เป้าหมายรายได้.....๘,๒๐๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๕,๒๒๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การลดต้นทุนการผลิต
๒. การใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรม/เครื่องจักรกลการเกษตร ในการเพิ่มผลผลิต
๓. การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า
๔. การเพิ่มช่องทางการตลาด/เชื่อมโยงการตลาด

แผนการผลิตรายการกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒,๓ ตำบลทับคาง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
ที่อยู่:.....หมู่ที่ ๒ ตำบลทับคาง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี.....

กิจกรรม:.....ข้าว.....

- เป้าหมายการดำเนินงาน.....ลดต้นทุนการผลิต จาก ๕,๗๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๕,๑๓๐ บาท (๑๐%).....
- เป้าหมายผลผลิต.....เพิ่มผลผลิต จาก ๘๐๐ กก./ไร่ เป็น ๘๕๐ กก./ไร่ (๖.๒๕%).....
- เป้าหมายรายได้.....๘,๒๐๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย.....๕,๑๓๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การลดต้นทุนการผลิต
๒. การเพิ่มมูลค่าสินค้า
๓. ระบบชลประทาน

ตารางที่ ๒๖ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ การ รายจ่าย (บาท/ไร่)	ประมาณ การ รายได้ (บาท/ไร่)
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. เตรียมดิน						↔							๖๕๐	
๒. หว่านเมล็ด								↔					๕๐๐	
๓. กำจัดวัชพืช								↔	↔				๓๔๐	
๔. ใส่ปุ๋ย								↔		↔			๑,๙๕๐	
๕. ป้องกันกำจัดโรค								↔		↔			๒๒๐	
๖. กำจัดพันธุปน								↔		↔			๐	
๗. เก็บเกี่ยวผลผลิต												↔	๕๐๐	๗,๘๐๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนการผลิตรายการกลุ่มของกลุ่มแปลงใหญ่ถั่วลิสง หมู่ ๑,๔,๕,๖,๗ ตำบลหนองชุมพล หมู่ ๒ ตำบลสระพัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ที่อยู่ หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองชุมพล อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี.....

กิจกรรม..... ถั่วลิสง.....

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก ๘,๔๓๕ บาท/ต่อไร่ เป็น ๗,๕๙๑.๕๐ บาท(๑๐%)
- เป้าหมายผลผลิต...เพิ่มผลผลิต จาก ๔๘๒ กก./ไร่ เป็น ๕๐๖ กก./ไร่ (๕ %)
- เป้าหมายรายได้..... ๙,๕๐๐ บาท/ไร่.....
- ประมาณการรายจ่าย..... ๗,๕๙๑.๕๐ บาท/ไร่.....

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. การลดต้นทุนการผลิต
๒. การเพิ่มมูลค่าสินค้า
๓. เพิ่มช่องทางการจำหน่าย

ตารางที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ถั่วลิสง อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี

กิจกรรม	เดือน												ประมาณการ การ รายจ่าย (บาท/ไร่)	ประมาณ การ รายได้ (บาท/ไร่)
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
๑. เตรียมดิน	↔												๗๕๐	
๒. หยอดเมล็ด	↔	↔											๑,๒๐๐	
๓. การให้น้ำ	↔	↔	↔	↔									๖๗๙	
๔. กำจัดวัชพืช		↔	↔										๑๔๖	
๕. ใส่ปุ๋ย		↔											๙๙๓	
๖. ป้องกันกำจัดโรค	↔	↔	↔										๗๒	
๗. เก็บเกี่ยวผลผลิต			↔	↔									๒,๒๑๖	๘,๖๐๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	หนองชุมพล	แปลงใหญ่ข้าว ม.๓ ต.หนองชุมพล อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี	ข้าว	๖๕	๙๐๐	นายวิโรจน์ บุญปลูก	๐๙๘-๒๗๐๒๒๕๒
๒	บางเค็ม	แปลงใหญ่ข้าว ม.๒ ต.บางเค็ม อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี	ข้าว	๓๗	๓๓๐.๕	นายไวพจน์ อยู่เย็น	๐๘๙-๐๓๓๐๗๙๕
๓	ทับคาง	แปลงใหญ่ข้าว ม.๒,๓ ต.ทับคางอ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี	ข้าว	๓๗	๕๒๗	นายรัช เชื่อมชิต	๐๙๓-๙๓๗๗๕๔๙
๔	หนองชุมพล	แปลงใหญ่ถั่วลิสง ม. ๑, ๔,๕,๖,๗ ต.หนองชุม พล หมู่ ๒ ต.สระพัง อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี	ถั่วลิสง	๖๑	๓๓๖	นายเจริญ ประสาททอง	๐๘๖-๑๖๘๐๕๑๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอกำแพงแสน, พ.ศ. ๒๕๖๕

๑.๒ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

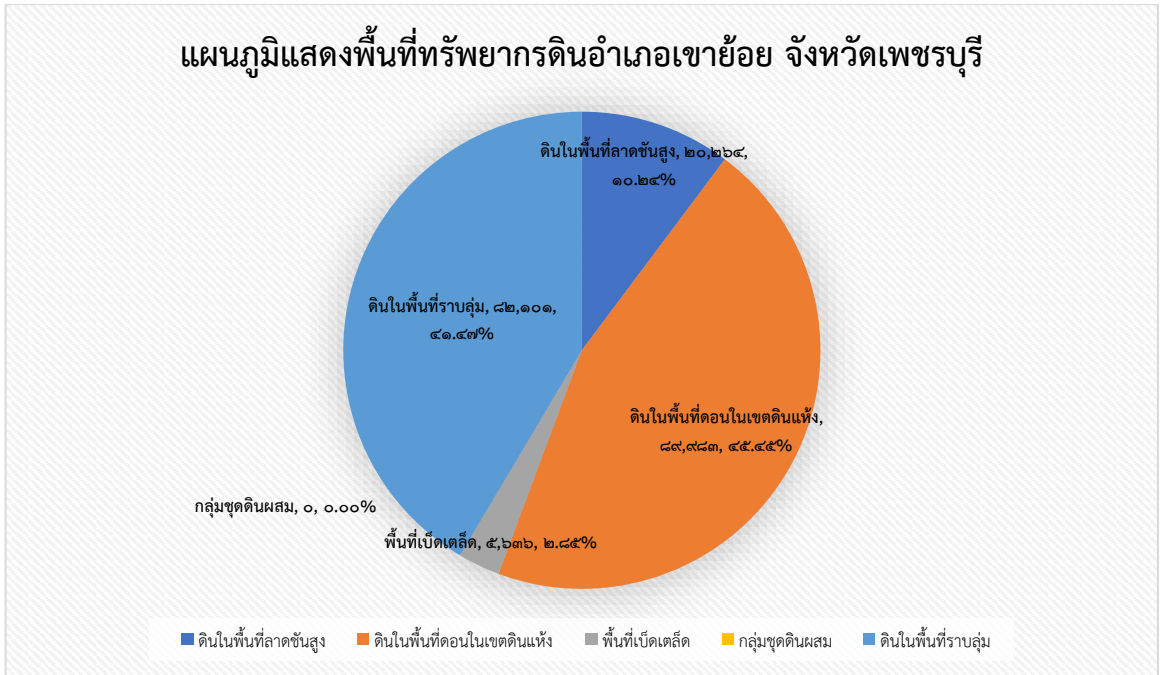
๑)ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่อำเภอกำแพงแสน

ตารางที่ ๒๙ แสดงทรัพยากรดินอำเภอกำแพงแสน จังหวัดเพชรบุรี

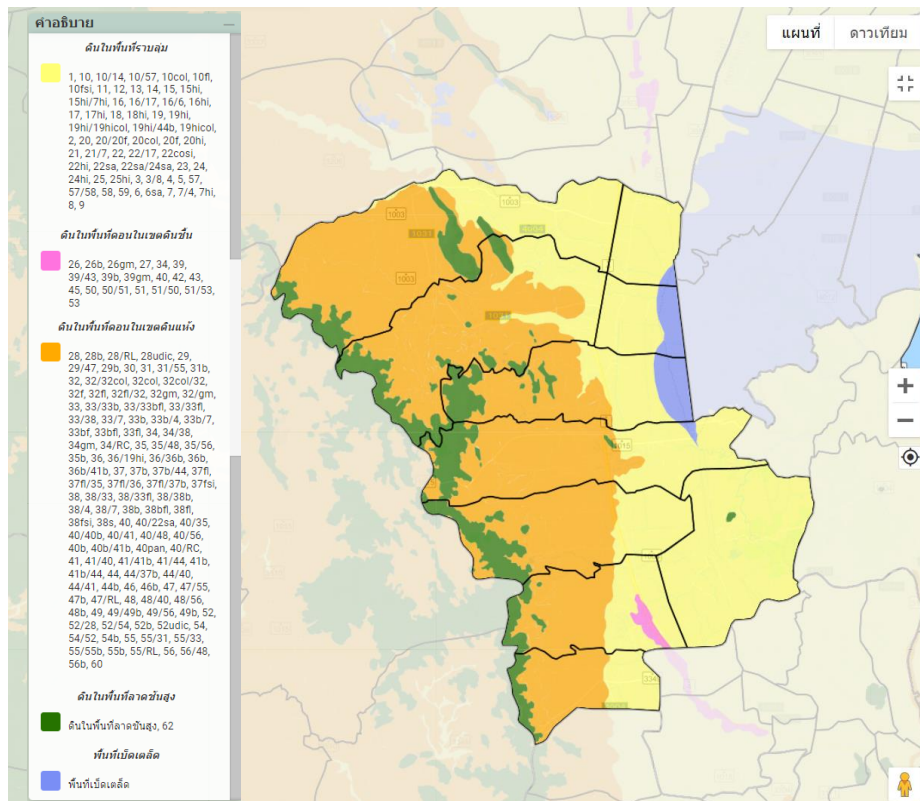
ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๒๐,๒๖๔	๑๐.๒๔
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๘๙,๙๘๓	๔๕.๔๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๕,๖๓๖	๒.๘๕
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๘๒,๑๐๑	๔๑.๔๗

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๒ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

แผนที่แสดงทรัพยากรดิน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

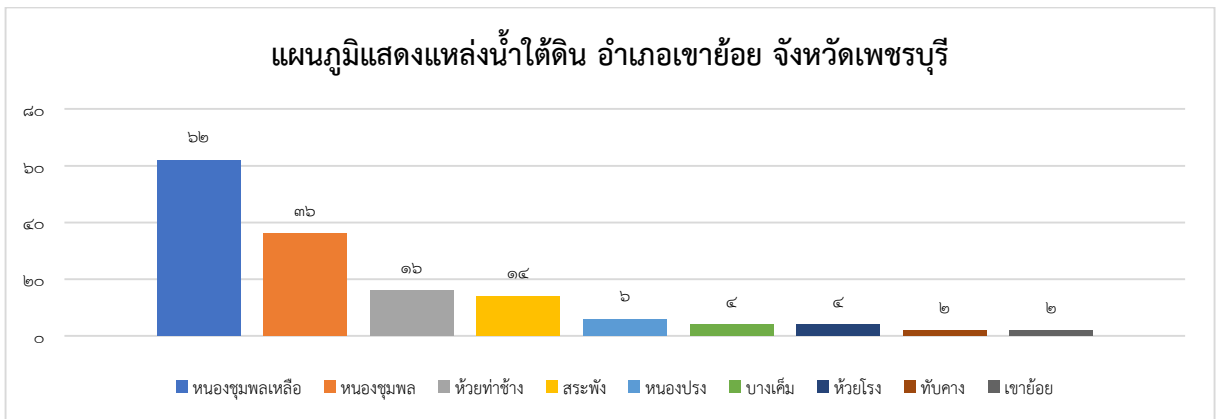
ภาพที่ ๒๓ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอเขาย้อย เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๖๙.๑๑% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

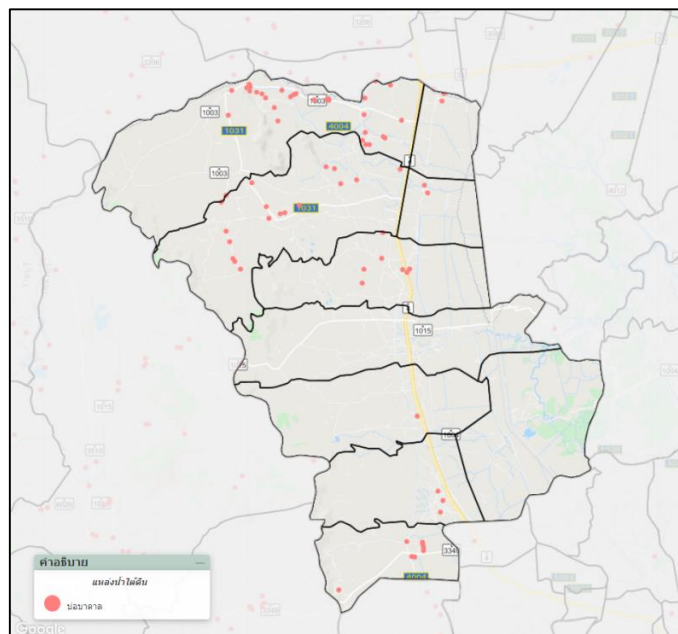
- แหล่งน้ำใต้ดินบ่อบาดาลอำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรีรวมทั้งสิ้น๑๔๖บ่อแยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลหนองชุมพลเหนือ	จำนวน ๖๒ บ่อ	ตำบลหนองชุมพล	จำนวน ๓๖ บ่อ
ตำบลห้วยท่าช้าง	จำนวน ๑๖ บ่อ	ตำบลสระพัง	จำนวน ๑๔ บ่อ
ตำบลหนองปรัง	จำนวน ๖ บ่อ	ตำบลบางเค็ม	จำนวน ๔ บ่อ
ตำบลห้วยโรง	จำนวน ๔ บ่อ	ตำบลทับคาง	จำนวน ๒ บ่อ
ตำบลเขาย้อย	จำนวน ๒ บ่อ		

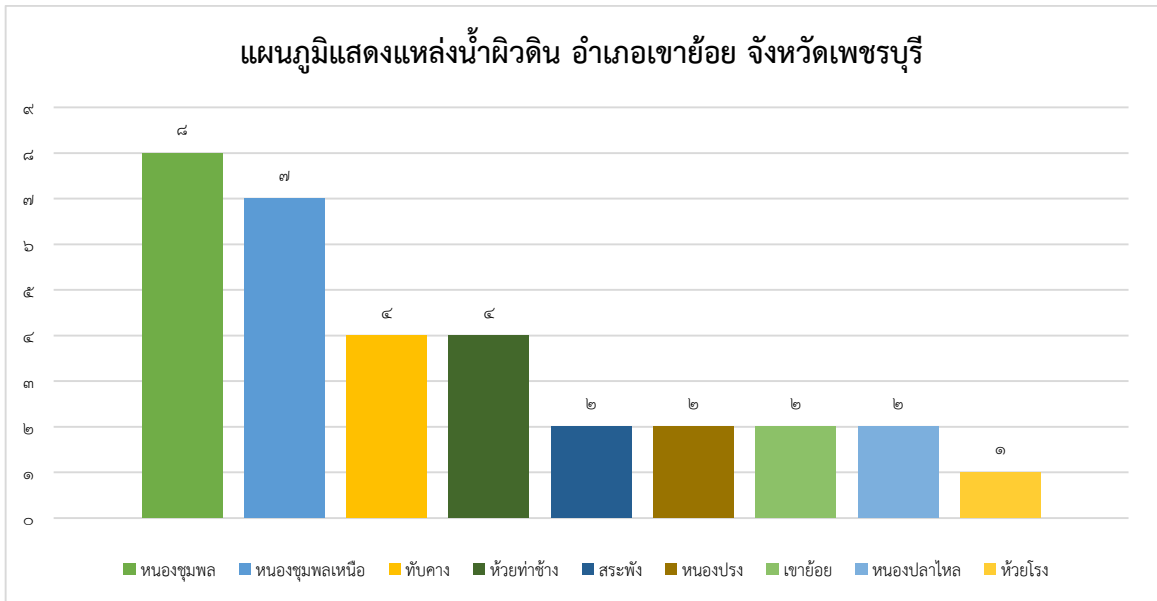
ภาพที่ ๒๔ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

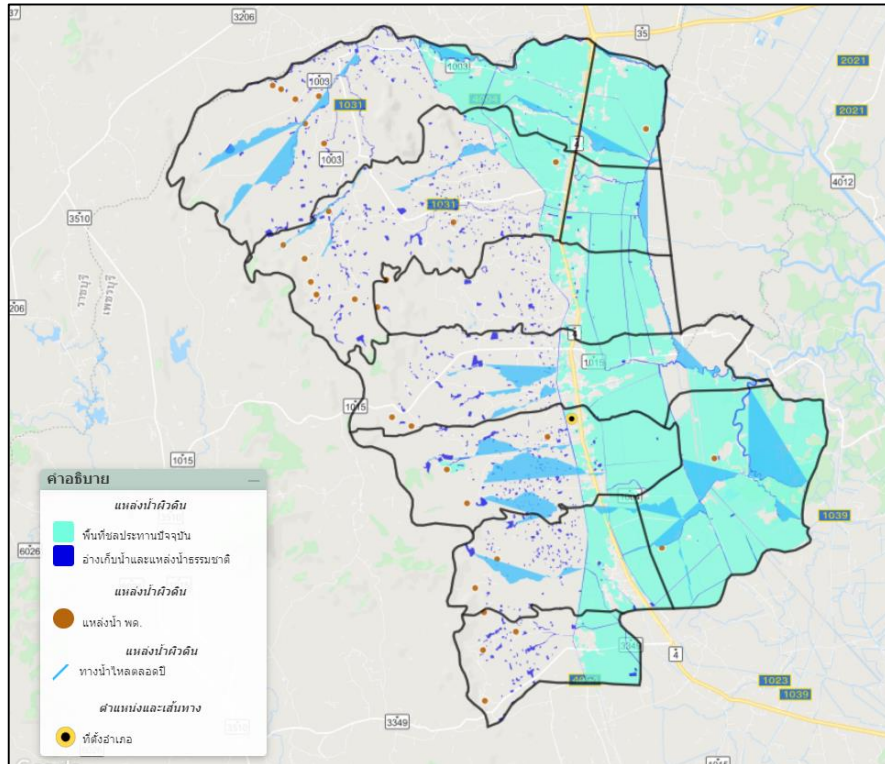
ภาพที่ ๒๕ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

- แหล่งน้ำผิวดินได้แก่น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอเขาย้อย มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๓๒ แห่ง

ภาพที่ ๒๖ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดิน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๒๗ แสดงแหล่งน้ำผิวดินอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑.๓ สีนค้ำเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้ำ GI

- ไม่มี -

๑.๔ สีนค้ำเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้ำข้าว

๑)พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑)เขตความเหมาะสม

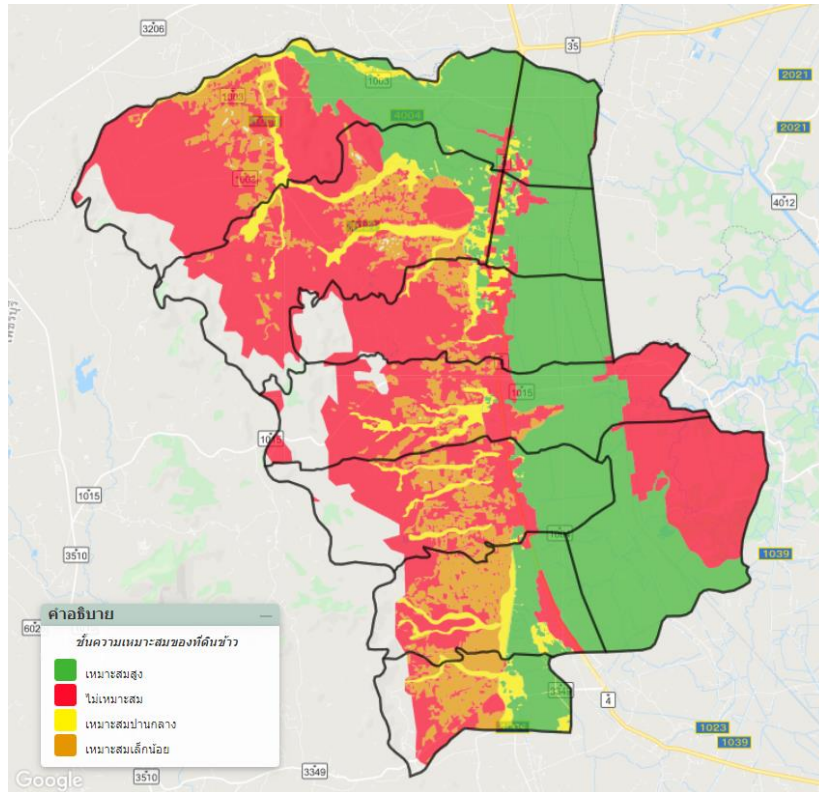
อำเภอเขาย้อย มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๑๗๗,๑๘๙.๕๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖๓,๒๗๒.๐๑ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๗๑พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๑,๔๑๙.๘๑ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๔๔ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๒๒,๒๖๕.๑๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕๖และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๘๐,๒๓๒.๖๐ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๒๙

ตารางที่ ๓๐ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอเขาย้อย	๖๓,๒๗๒.๐๑	๑๑,๔๑๙.๘๑	๒๒,๒๖๕.๑๓	๘๐,๒๓๒.๖๐	๑๗๗,๑๘๙.๕๕
เขาย้อย	๕,๕๖๑.๙๙	๑๑๓๕.๗๒	๒๓๖๐.๘๘	๑๒๕๖๐.๕	๒๑,๖๑๙.๐๙
สระพัง	๖๖๕๕.๓๗	๘๘๗.๒๒	๑๒๙๒.๗๘	๘๑๑๑.๑๖	๑๖๙๕๖.๕๓
บางเค็ม	๕๗๘๐.๕๙	๓๒๘.๐๘	๐	๘๐๒.๘๒	๖๙๑๑.๔๙
ทับคาง	๔๗๙๒.๐๕	๑๐๓๖.๒	๓๒๒๕.๘	๗๖๗๖.๙๘	๑๖๗๓๑.๐๓
หนองปลาไหล	๑๒๘๕๙.๗	๐	๐	๑๐๒๓๗.๖	๒๓๐๙๗.๓
หนองปรัง	๔๘๙๓.๕๕	๑๕๗๖.๗๕	๔๐๖๐.๕๕	๔๐๗๗.๖๓	๑๔๖๐๘.๔๘
ห้วยท่าช้าง	๒๖๗๓.๕๕	๑๐๗๙.๐๘	๓๐๗๗.๕	๒๒๐๐.๘	๙๐๓๐.๙๓
ห้วยโรง	๖๔๕๖.๓๘	๑๙๘.๓	๐	๓๑๔.๖๑	๖๙๕๙.๒๙
หนองชุมพล	๓๒๘๗.๒๓	๓๒๑๖.๓๖	๔๒๗๗.๓๒	๑๖๖๖๙.๔	๒๗๔๕๐.๓๑
หนองชุมพลเหนือ	๑๐๓๒๑.๖	๑๙๖๒.๐๙	๓๙๗๐.๓	๑๗๕๘๑.๑	๓๓๘๓๕.๐๙

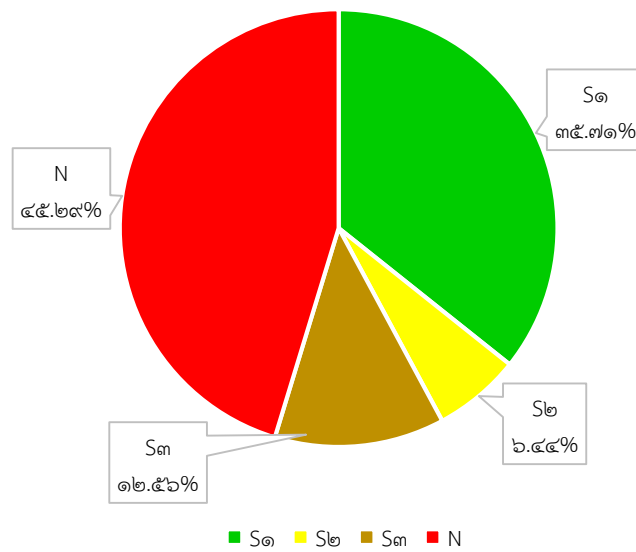
ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๒๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวอำเภอเขาย้อย (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๒๙ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าวอำเภอเขาย้อย (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

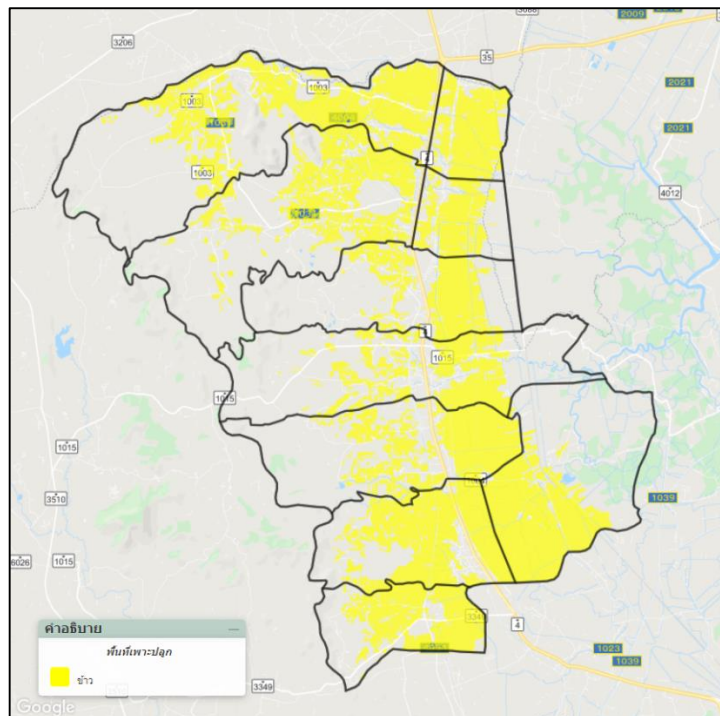
อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๕๒,๓๕๘ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองปรัง จำนวน ๙,๓๙๖ ไร่ รองลงมาคือตำบลหนองชุมพลเหนือ จำนวน ๗,๙๑๐ ไร่ และตำบลทับคาง จำนวน ๖,๗๙๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๑แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	เขาย้อย	๓,๓๗๐
๒	สระพัง	๒,๙๕๕
๓	บางเค็ม	๒,๖๘๓
๔	ทับคาง	๖,๗๙๐
๕	หนองปลาไหล	๓,๖๕๐
๖	หนองปรัง	๙,๓๙๖
๗	ห้วยท่าช้าง	๕,๕๖๘
๘	ห้วยโรง	๓,๘๒๖
๙	หนองชุมพล	๖,๒๑๐
๑๐	หนองชุมพลเหนือ	๗,๙๑๐
รวม		๕๒,๓๕๘

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย,พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๓๐แสดงพื้นที่ปลูกข้าว(พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเขาย้อย
(ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

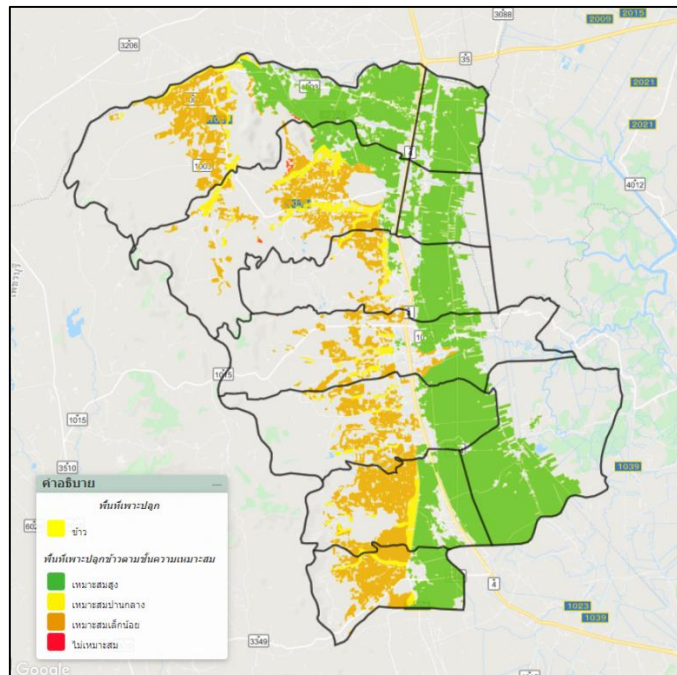
อำเภอเขาย้อย มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๕๒,๓๕๘ ไร่แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๓,๔๕๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๘๙พื้นที่ที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๓,๒๙๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๙พื้นที่ที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑๕,๕๑๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๖๓ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๙๗ ไร่คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๙

ตารางที่๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอเขาย้อย	๓๓,๙๔๐	๓,๔๔๗	๑๖,๘๗๖	๙๕	๕๒,๓๕๘
เขาย้อย	๑,๙๑๖	๒๑๑	๑,๒๔๑	๒	๓,๓๗๐
สระพัง	๒,๐๗๔	๑๘๗	๖๙๑	๓	๒,๙๕๕
บางเค็ม	๒,๖๘๓	๐	๐	๐	๒,๖๘๓
ทับคาบ	๓,๗๙๐	๒๙๖	๒,๗๐๐	๕	๖,๗๙๑
หนองปลาไหล	๓,๖๕๐	๐	๐	๐	๓,๖๕๐
หนองปรัง	๔,๕๖๖	๗๗๔	๔,๐๕๑	๕	๙,๓๙๖
ห้วยท่าช้าง	๒,๔๒๑	๓๓๒	๒,๘๑๕	๐	๕,๕๖๘
ห้วยโรง	๓,๘๒๖	๐	๐	๐	๓,๘๒๖
หนองชุมพล	๒,๐๒๒	๑,๒๐๖	๒,๙๒๑	๖๑	๖,๒๑๐
หนองชุมพลเหนือ	๔,๙๙๒	๔๔๑	๒,๔๕๗	๑๙	๗,๙๐๙

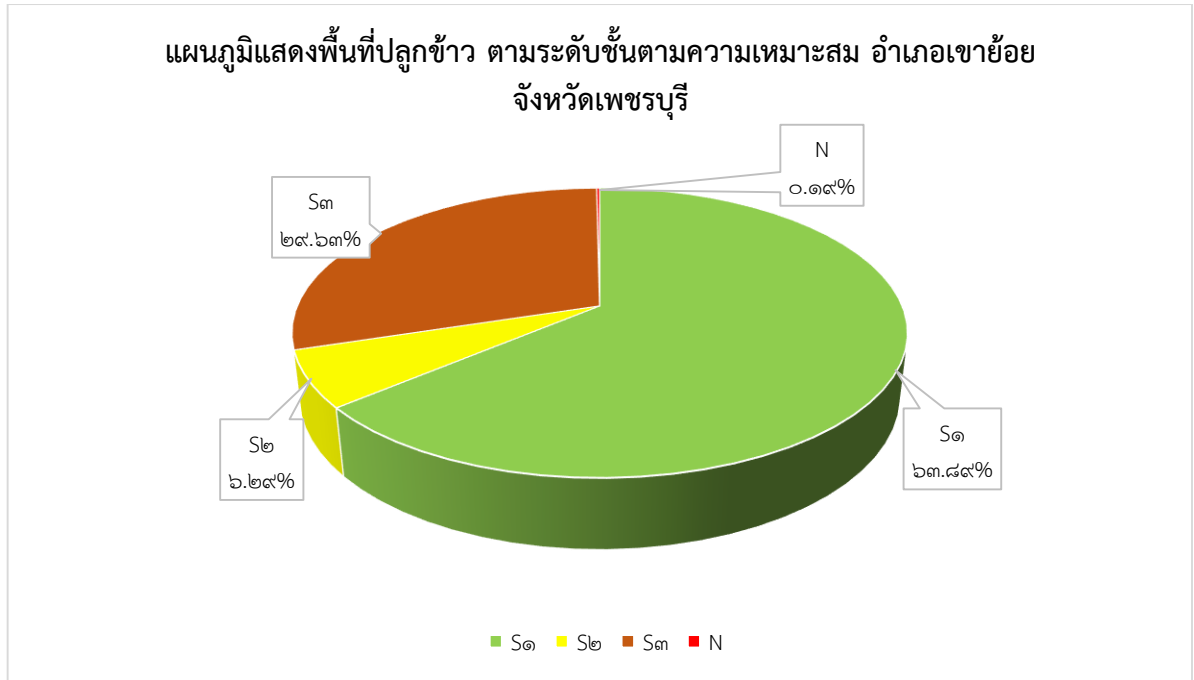
ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ ๒๕๖๕

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๓๑ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย

(ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๓๒ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอไชย้อย (ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

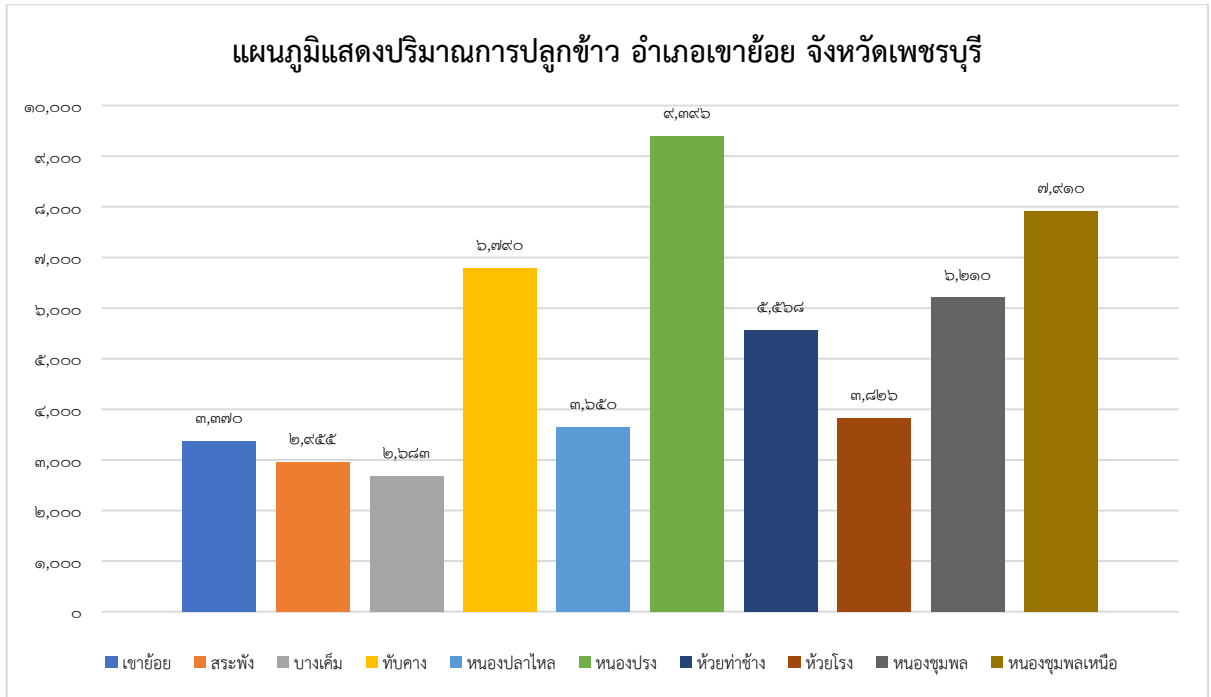
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอไชย้อย มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๕๒,๓๕๘ ไร่ ๒,๘๒๔ ครัวเรือนโดยมีพื้นที่ปลูกมาก ตำบลหนองปรัง จำนวน ๙,๓๙๖ ไร่ จำนวน ๔๙๗ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลหนองชุมพลเหนือ จำนวน ๗,๙๑๐ ไร่ ๔๐๖ ครัวเรือน และตำบลทับคาง จำนวน ๖,๗๙๐ไร่ ๒๙๘ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอไชย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ไชย้อย	๒๓๒	๓,๓๗๐	๓,๓๗๐	๒,๓๕๙	๐.๗๐
สระพัง	๑๓๘	๒,๙๕๕	๒,๙๕๕	๒,๑๕๗	๐.๗๓
บางเค็ม	๒๒๒	๒,๖๘๓	๒,๖๘๓	๒,๐๑๒	๐.๗๕
ทับคาง	๒๙๘	๖,๗๙๐	๖,๗๙๐	๔,๘๘๙	๐.๗๒
หนองปลาไหล	๑๓๐	๓,๖๕๐	๓,๖๕๐	๒,๖๒๘	๐.๗๒
หนองปรัง	๔๙๗	๙,๓๙๖	๙,๓๙๖	๖,๗๖๕	๐.๗๒
ห้วยท่าช้าง	๒๗๓	๕,๕๖๘	๕,๕๖๘	๔,๐๐๙	๐.๗๒
ห้วยโรง	๒๔๖	๓,๘๒๖	๓,๘๒๖	๒,๘๗๐	๐.๗๕
หนองชุมพล	๓๘๒	๖,๒๑๐	๖,๒๑๐	๔,๔๗๑	๐.๗๒
หนองชุมพลเหนือ	๔๐๖	๗,๙๑๐	๗,๙๑๐	๕,๘๕๓	๐.๗๔
รวม	๒,๘๒๔	๕๒,๓๕๘	๕๒,๓๕๘	๓๘,๐๑๓	๐.๗๓

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอไชย้อย, พ.ศ ๒๕๖๕

ภาพที่ ๓๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

(๑) การใช้พันธุ์ ที่ได้รับการรับรองพันธุ์จากกรมการข้าว
ชนิดพันธุ์ เกษตรกรใช้พันธุ์ข้าวเจ้าคิดเป็น ๑๐๐% ดังนี้

- สุพรรณบุรี ๑ ร้อยละ ๓๖.๐๗
- กข ๓๑ (ปทุมธานี ๘๐ , ซีอีโอ) ร้อยละ ๓๐.๖๗
- เหลืองประทิว ๑๒๓ ร้อยละ ๙.๖๓
- ชัยนาท ๑ ร้อยละ ๗.๘๖
- กข ๗๙ ร้อยละ ๒.๙๙
- กข๕๗ ร้อยละ ๒.๓๘
- กข๔๙ ร้อยละ ๑.๙๖
- เจ้าเหลือง ๑๑ ร้อยละ ๑.๘๕
- ข้าวปทุมธานี๑ (ข้าวหอมปทุม) ร้อยละ ๑.๓๖
- พันธุ์อื่น ๆ ร้อยละ ๕.๒๓

(๒) การเตรียมดิน

- ไถตากหน้าดิน
- หว่านปุ๋ยพืชสด(บางส่วน) ได้แก่ ปอเทือง ถั่วลิง ถั่วเขียว
- ไถตะ
- ไถแปร
- หมักเหือก
- ลูบเหือก (ปรับพื้นที่)

(๓) การปลูกข้าว

- หว่านเมล็ดพันธุ์อัตรา ๒๐-๒๕ กก./ไร่

วิธีการปลูก

- นาเขตชลประทานใช้วิธีการหว่านน้ำตาม
- นาน้ำฝนใช้วิธีการหว่านข้าวแห้ง

(๔) ระบบการให้น้ำ

- น้ำฝน/ชลประทาน
- ปล่อน้ำขังในแปลง

(๕) การดูแลรักษา

- ป้องกันกำจัดวัชพืช
- ควบคุมระดับน้ำ
- ป้องกันกำจัดศัตรูพืช (ข้าว) เช่น นก หนู แมลงต่างๆ
- สำรวจแปลงเป็นประจำทุกระยะ
- สำรวจระบบนิเวศในแปลงนา

(๖) การใส่ปุ๋ย

- ใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ช่วงเตรียมดิน
- ใช้ปุ๋ยอินทรีย์
- ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี
- ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ใช้ปุ๋ยเคมี

(๗) การเก็บเกี่ยว

- ระบายน้ำออกจากแปลงก่อนเก็บเกี่ยว ๗ วัน
- เก็บเกี่ยวเมื่อระยะพลับพลึง

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- ใช้เครื่องเกี่ยวข้าว (รถเกี่ยว) เก็บเกี่ยวผลผลิตข้าว แล้วนำส่งโรงสีข้าว/ทำข้าวเพื่อ

จำหน่ายผลผลิตทันที

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

- เกษตรกรสำรวจระบบนิเวศในแปลงนาเมื่อพบการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชจึงเลือกใช้สารชีวภัณฑ์หรือสารเคมีในการป้องกันกำจัดและทำลาย

- เกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดทดแทนการใช้สารเคมี

(๑๐) การใช้เครื่องจักรกล

การเตรียมดิน

- รถแทรกเตอร์
- รถไถเดินตาม

การเพาะปลูก

- เครื่องหว่านเมล็ดพันธุ์ หว่านปุ๋ย และฉีดยา
- เครื่องปักดำ

การเก็บเกี่ยว

- เครื่องเกี่ยวข้าว (รถเกี่ยว) ใช้เก็บเกี่ยวผลผลิตข้าว

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเขาย้อย มีการเพาะปลูกข้าว ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว (นาปี)						←————→		△	————→			▽
ข้าว (นาปรัง)		←————→				▽	←————→					

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเขาย้อย มีต้นทุนการผลิตข้าวโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าวเป็นเงิน ๖,๓๘๐ บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน ๖,๗๓๐ บาท

ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๔ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

รายการ	ในเขตชลประทาน (บาท/ไร่)	นอกเขตชลประทาน (บาท/ไร่)
๑. เตรียมดิน	๖๕๐	๖๕๐
๒. เมล็ดพันธุ์	๕๐๐	๕๐๐
๓. การป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๓๔๐	๓๔๐
๔. การป้องกันกำจัดแมลง	๒๒๐	๒๒๐
๕. การป้องกันกำจัดโรค	๒๒๐	๒๒๐
๖. ปุ๋ยเคมี	๑,๙๕๐	๑,๙๕๐
๗. ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐
๘. ค่าเช่านา	๑,๕๐๐	๑,๕๐๐
๙. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๐	๓๕๐
๑๐. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	๕๐๐	๕๐๐
รวม	๖,๓๘๐	๖,๗๓๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

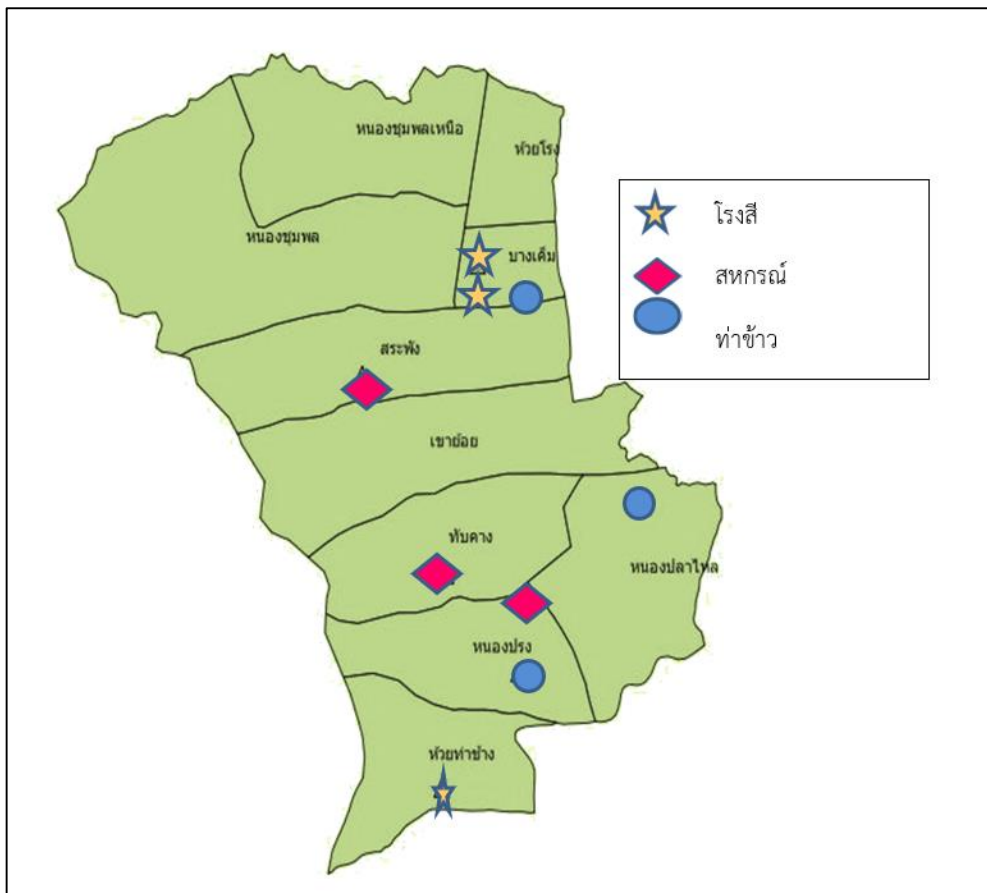
(๑) แหล่งรับซื้อผลผลิต/โรงงานแปรรูป

อำเภอเขาย้อย มีแหล่งรับซื้อผลผลิต รวม ๙ แห่ง

ตารางที่ ๓๖ แสดงแหล่งรับซื้อผลผลิต/โรงงานแปรรูปข้าว

ที่	จุดรับซื้อ	ที่ตั้ง
๑	หจก.โรงสีพรพิพัฒน์	๑๑๔ ม.๒ ต.บางเค็ม อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี
๒	บริษัท.เพชรสมบูรณ์เจริญัญญกิจ	๕๖/๔ ม.๒ ต.ห้วยท่าช้าง อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี
๓	หจก.โรงสีวงศ์ทวีทรัพย์	๒๑๓/๑ ม.๒ ซ.- ถ.- ต.บางเค็ม อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี
๔	สหกรณ์การเกษตรเขาย้อย จก.	๑๒๐ ม.๒ ซ.- ถ.เพชรเกษม ต.สระพัง อ.เขาย้อยจ.เพชรบุรี
๕	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำหนองปรังสามัคคี จำกัด	๔ ม. ๑ ต.หนองปรัง อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี
๖	สหกรณ์ผู้ใช้น้ำดอนทราย จำกัด	๗๘ ม.๒ ต.ทับคาง อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี
๗	ท่าข้าวดอนตำหนัก	๑๔๑ ม.๑ ต.บางเค็ม อ.เขาย้อย จ. เพชรบุรี
๘	ท่าข้าวศรีจันทร์ สาขา ๓	ม.๒ ต.หนองปลาไหล อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี
๙	ท่าข้าวทิวสามารด	ม.๖ ต.หนองปรัง อ.เขาย้อย จ.เพชรบุรี

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๓๔ แผนที่แสดงจุดรับซื้อข้าวของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕)

นอกจากนี้เกษตรกรในอำเภอเขาย้อยยังนำผลผลิตไปจำหน่ายในพื้นที่ติดต่อก็คือ โรงเรียนในอำเภอเมืองฯ และอำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี รวมทั้ง โรงเรียนในอำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี

ตารางที่ ๓๗ แสดงจุดรับซื้อข้าวเปลือกต่างอำเภอ

ที่	จุดรับซื้อ	ที่ตั้ง
๑	บ.เพชรข้าวหอม จำกัด	๘๐/๑ ม.๕ ซ.- ถ.เพชรเกษม ต.ไร่ส้ม อ.เมืองเพชรบุรี จ.เพชรบุรี
๒	โรงสีทวีรวมมิตร	๕๘ ม.๑ ซ.- ถ.โพธิ์เจริญ ต.สามะโรง อ.เมืองเพชรบุรีจ.เพชรบุรี
๓	บริษัท เพชรบุรีอินเตอร์ไรซ์ จำกัด	๙ ม.๑ ต. ลาดโพธิ์ อ.บ้านลาด จ.เพชรบุรี
๔	หจก. โรงสีเกษตรธัญญา	๖๗/๑ ม.๑ ต.วังมะนาว อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย,พ.ศ. ๒๕๖๕

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเขาย้อย มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านข้าว จำนวน ๒ ราย และมีSmart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer แปลงใหญ่จำนวน ๑ ราย องค์ความรู้ที่ทักษะความชำนาญ เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๘ แสดงSmart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าวอำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายไพโรจน์ พ่วงทอง	๒	บางเค็ม	เขาย้อย	๒๕๕๙	ทำนา
๒	นายจัมมิล เต็มพูล	๖	ห้วยท่าช้าง	เขาย้อย	๒๕๖๐	ทำนา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จที่เป็นต้นแบบในพื้นที่

ภาพที่ ๓๕ แสดงเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย,พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้ามะพร้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

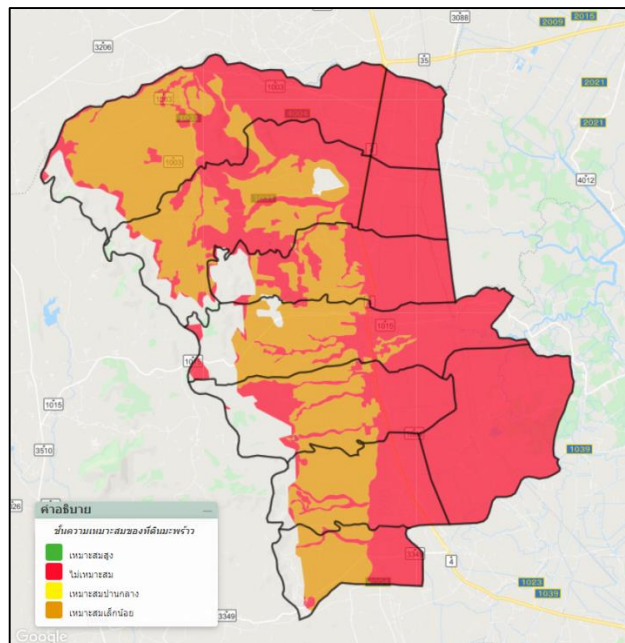
อำเภอเขาย้อย มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมะพร้าว ทั้งหมด จำนวน ๑๗๖,๖๘๒.๙๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๖๔๐๗๘.๒๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒๖ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๑๒๖๐๔.๗ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๗๓

ตารางที่ ๓๙ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอเขาย้อย	๐	๐	๖๔,๐๗๘.๒๖	๑๑๒,๖๐๔.๗	๑๗๖,๖๘๒.๙๕
เขาย้อย	๐	๐	๙,๒๘๑.๗๘	๑๒,๓๔๕.๑	๒๑,๖๒๖.๘๘
สระพัง	๐	๐	๕,๓๙๗.๑๓	๑๑,๕๔๙.๔	๑๖,๙๔๖.๕๓
บางเค็ม	๐	๐	๐	๖,๙๑๑.๖๔	๖,๙๑๑.๖๔
ทับคาง	๐	๐	๗,๐๖๖.๒๒	๙,๖๖๗.๘๔	๑๖,๗๓๔.๐๖
หนองปลาไหล	๐	๐	๐	๒๓,๐๙๗.๓	๒๓,๐๙๗.๓
หนองปรัง	๐	๐	๖,๗๒๕.๕	๗,๘๘๖.๒๔	๑๔,๖๑๑.๗๔
ห้วยท่าช้าง	๐	๐	๕,๑๕๓.๓๓	๓,๘๗๗.๖๒	๙,๐๓๐.๙๕
ห้วยโรง	๐	๐	๐	๖,๙๕๙.๓๕	๖,๙๕๙.๓๕
หนองชุมพล	๐	๐	๑๓,๘๐๕.๙	๑๓,๐๖๒.๓	๒๖,๘๖๘.๒
หนองชุมพลเหนือ	๐	๐	๑๖,๖๔๘.๔	๑๗,๒๔๗.๙	๓๓,๘๙๖.๓

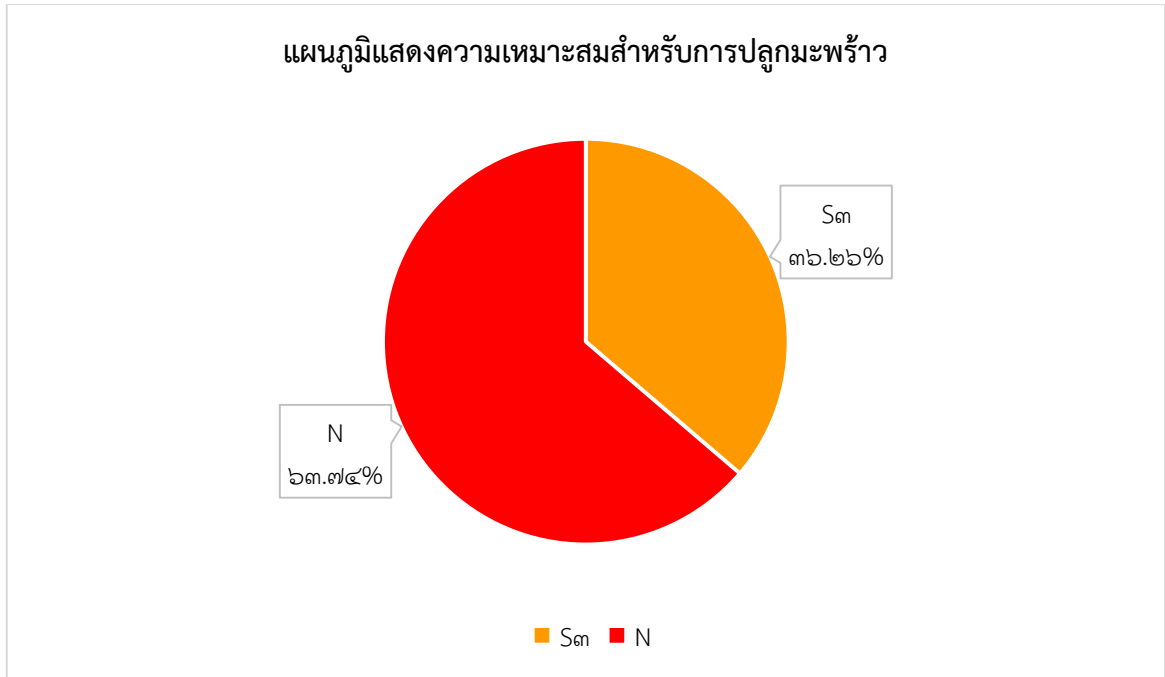
ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว

ภาพที่ ๓๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าวอำเภอเขาย้อย

(ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๓๗ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าวอำเภอเขาย้อย (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) พื้นที่ปลูกมะพร้าว

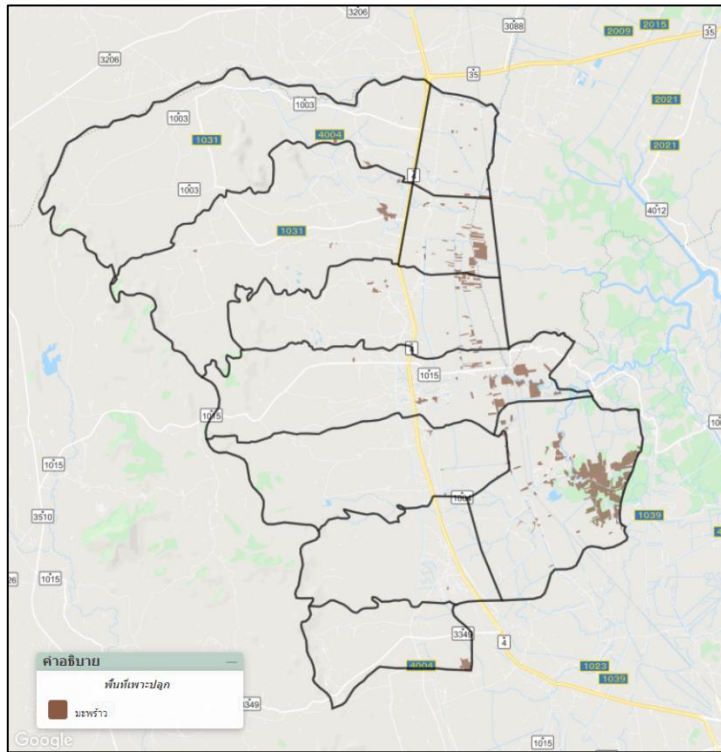
อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่ปลูกมะพร้าว จำนวน ๓,๕๑๗.๗๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองปลาไหล จำนวน ๑,๘๕๕ ไร่ รองลงมาคือตำบลบางเค็ม จำนวน ๗๐๘.๗๕ ไร่ และตำบลเขาย้อย จำนวน ๒๕๓.๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๐ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกมะพร้าว (ไร่)
๑	เขาย้อย	๒๕๓.๕
๒	สระพัง	๑๗๕.๕
๓	บางเค็ม	๗๐๘.๗๕
๔	ทับคาง	๑๗๕
๕	หนองปลาไหล	๑,๘๕๕
๖	หนองปรัง	๒๑.๕
๗	ห้วยท่าช้าง	๑๔๓
๘	ห้วยโรง	๕๙.๕
๙	หนองชุมพล	๗๒
๑๐	หนองชุมพลเหนือ	๕๔
รวม		๓,๕๑๗.๗๕

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย,พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๓๘ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว(พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเขาย้อย (ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๓) พื้นที่ปลูกมะพร้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

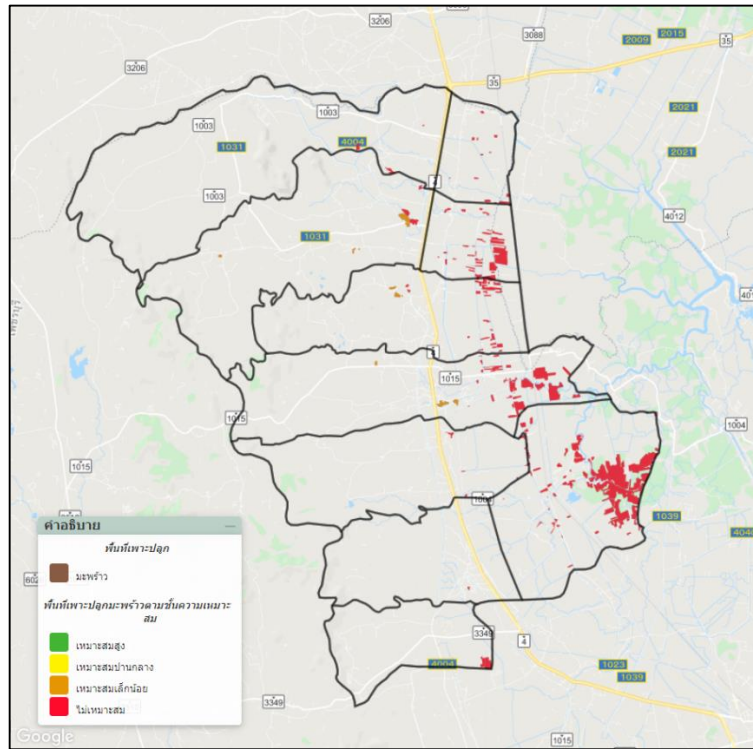
อำเภอเขาย้อย มีพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๓,๕๑๗.๗๕ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๗๙.๗๕ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๕และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๓,๔๓๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๖๕

ตารางที่ ๔๑ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

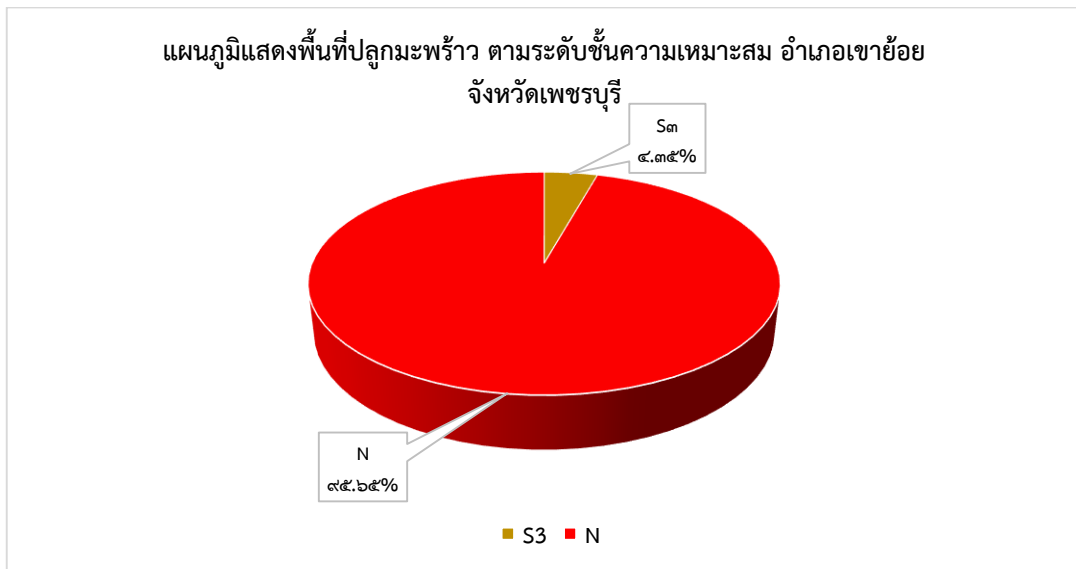
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอเขาย้อย	-	-	๗๙.๗๕	๓,๔๓๘	๓,๕๑๗.๗๕
เขาย้อย	-	-	๑๙.๒๕	๒๓๔.๒๕	๒๕๓.๕
สระพัง	-	-	๒๑.๕	๑๕๔	๑๗๕.๕
บางเค็ม	-	-	-	๗๐๘.๗๕	๗๐๘.๗๕
ทับคาบ	-	-	-	๑๗๕	๑๗๕
หนองปลาไหล	-	-	-	๑,๘๕๕	๑,๘๕๕
หนองปรัง	-	-	-	๒๑.๕	๒๑.๕
ห้วยท่าช้าง	-	-	-	๑๔๓	๑๔๓
ห้วยโรง	-	-	-	๕๙.๕	๕๙.๕
หนองชุมพล	-	-	๓๙	๓๓	๗๒
หนองชุมพลเหนือ	-	-	-	๕๔	๕๔

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย,พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูग्มะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๓๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูग्มะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย (ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๔๐ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูग्มะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย (ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

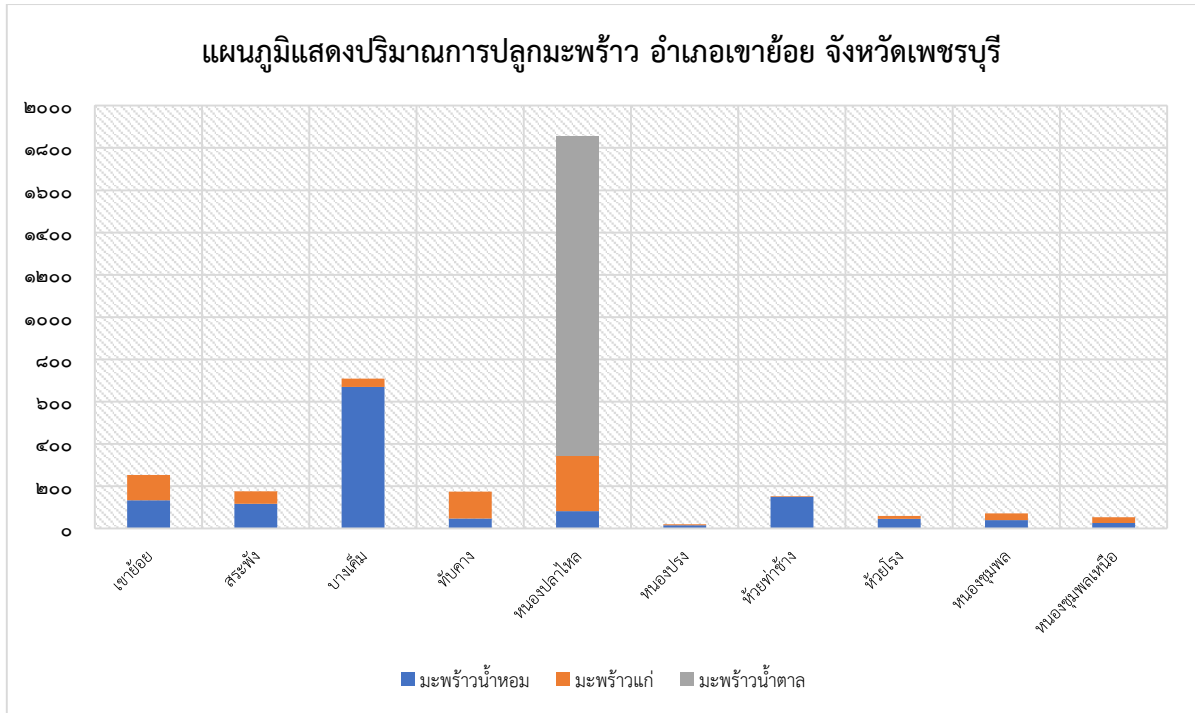
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอเขาย้อย มีพื้นที่การปลูग्มะพร้าว จำนวน ๓,๕๑๗.๗๕ ไร่ ๔๘๑ ครัวเรือนโดยมีพื้นที่ปลูग्มากตำบลหนองปลาไหล จำนวน ๑,๘๕๕ ไร่ จำนวน ๑๕๗ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลบางเค็ม จำนวน ๗๐๘.๗๕ ไร่ ๗๖ ครัวเรือน และตำบลเขาย้อย จำนวน ๒๕๓.๕ ไร่ ๖๗ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๒ แสดงปริมาณการปลูกมะพร้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	ประเภทมะพร้าว	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน/ปี)	ผลผลิต/ไร่/ปี (ตัน)
เขาย้อย	มะพร้าวน้ำหอม	๓๖	๑๓๔	๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	มะพร้าวแก่	๓๑	๑๑๙.๕	๒๘	๒๒.๘๕	๐.๘๒
	มะพร้าวน้ำตาล	๐	๐	๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	รวม	๖๗	๒๕๓.๕	๒๘	๒๒.๘๕	๐.๘๒
สระพัง	มะพร้าวน้ำหอม	๑๙	๑๑๗.๕	๑๑๗.๕	๙๒.๒๔	๐.๗๙
	มะพร้าวแก่	๑๐	๕๘	๔๒	๓๔.๑๕	๐.๘๑
	มะพร้าวน้ำตาล	๐	๐	๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	รวม	๒๙	๑๗๕.๕	๑๕๙.๕	๑๒๖.๓๙	๐.๘๐
บางเค็ม	มะพร้าวน้ำหอม	๖๒	๖๖๙.๗๕	๕๕๖	๕๕๒.๖๖	๐.๙๙
	มะพร้าวแก่	๑๔	๓๙	๒๒	๑๗.๗๑	๐.๘๑
	มะพร้าวน้ำตาล	๐	๐	๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	รวม	๗๖	๗๐๘.๗๕	๕๗๘	๕๗๐.๓๗	๐.๙๐
ทับคาง	มะพร้าวน้ำหอม	๑๐	๔๗	๑๑	๘.๖๔	๐.๗๙
	มะพร้าวแก่	๔๓	๑๒๘	๒๓	๑๘.๗๒	๐.๘๑
	มะพร้าวน้ำตาล	๐	๐	๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	รวม	๕๓	๑๗๕	๓๔	๒๗.๓๖	๐.๘๐
หนองปลาไหล	มะพร้าวน้ำหอม	๑๐	๘๒	๒๔	๑๘.๙๖	๐.๗๙
	มะพร้าวแก่	๓๕	๒๖๒	๑๒๑	๙๘.๒๕	๐.๘๑
	มะพร้าวน้ำตาล	๑๑๒	๑,๕๑๑	๘๘๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	รวม	๑๕๗	๑,๘๕๕	๑,๐๒๕	๑๑๗.๒๑	๐.๘๐
หนองปรัง	มะพร้าวน้ำหอม	๘	๑๕.๕	๔	๓.๔๔	๐.๘๖
	มะพร้าวแก่	๗	๖	๑	๐.๘๐	๐.๘๐
	มะพร้าวน้ำตาล	๐	๐	๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	รวม	๑๕	๒๑.๕	๕	๔.๒๔	๐.๘๓
ห้วยท่าช้าง	มะพร้าวน้ำหอม	๙	๑๔๑	๗๕	๖๔.๑๓	๐.๘๖
	มะพร้าวแก่	๒	๒	๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	มะพร้าวน้ำตาล	๐	๐	๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	รวม	๑๑	๑๔๓	๗๕	๖๔	๐.๘๖
ห้วยโรง	มะพร้าวน้ำหอม	๑๗	๔๖.๕	๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	มะพร้าวแก่	๗	๑๓	๑๓	๑๐.๔๕	๐.๘๐
	มะพร้าวน้ำตาล	๐	๐	๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	รวม	๒๔	๕๙.๕	๑๓	๑๐.๔๕	๐.๘๐
หนองชุมพล	มะพร้าวน้ำหอม	๑๐	๔๐	๑๖	๑๒.๔๘	๐.๗๘
	มะพร้าวแก่	๙	๓๒	๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	มะพร้าวน้ำตาล	๐	๐	๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	รวม	๑๙	๗๒	๑๖	๑๒.๔๘	๐.๗๘
หนองชุมพลเหนือ	มะพร้าวน้ำหอม	๑๕	๒๖	๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	มะพร้าวแก่	๑๕	๒๘	๑๓	๑๐.๕๖	๐.๘๑
	มะพร้าวน้ำตาล	๐	๐	๐	๐.๐๐	๐.๐๐
	รวม	๓๐	๕๔	๑๓	๑๐.๕๖	๐.๘๑
รวมอำเภอ		๔๘๑	๓,๕๑๗.๗๕	๑,๙๔๖.๕๐	๙๖๖.๐๓	๐.๘๒

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย,พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๕๑ แสดงปริมาณการปลูกมะพร้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย,พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

ชนิดพันธุ์

- ประเภทต้นเตี้ย มีการผสมตัวเองค่อนข้างสูงจึงมักให้ผลตกและไม่ค่อยกลายพันธุ์ ส่วนใหญ่นิยมปลูกไว้เพื่อรับประทานผลอ่อน เพราะในขณะที่ยังไม่แก่อายุประมาณ ๔ เดือน เนื้อมีลักษณะอ่อนนุ่ม และน้ำมีรสหวาน บางพันธุ์มีกลิ่นหอม ต้นเตี้ยโตเต็มที่สูงประมาณ ๑๒ เมตร ให้ผลเมื่ออายุ ๓-๔ ปี มะพร้าวประเภทนี้มีหลายพันธุ์ แต่ละพันธุ์มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น เปลือกสีเขียวเหลือง นวล น้ำตาลแดง หรือสีส้ม น้ำมีรสหวาน มีกลิ่นหอม มะพร้าวต้นเตี้ยทุกพันธุ์มีผลขนาดเล็ก เมื่อผลแก่มีเนื้อบางและน้อย เช่น พันธุ์นกคุ้ม หมูสีเขียว หมูสีเหลือง นานาฬิกา น้ำหอม และมะพร้าวเตี้ย เป็นต้น

- ประเภทต้นสูง มักผสมข้ามพันธุ์คือ ในแต่ละช่อดอก (จั่น) หนึ่งๆ ดอกตัวผู้จะค่อยๆ หายยอบาน และร่วงไปหมดก่อนที่ดอกตัวเมียในจั่นนั้นจะเริ่มบานจึงไม่มีโอกาสผสมตัวเอง มะพร้าวผลโตเนื้อหนา ปริมาณเนื้อมาก ต้นสูงโตเต็มที่ประมาณ ๑๘ เมตร ให้ผลเมื่ออายุ ๕-๖ ปี มีชื่อเรียกต่างๆ เช่น พันธุ์กะโหลก มะพร้าวกลาง ปากจก ทะลายร้อย และเปลือกหวาน เป็นต้น

(๒) การเตรียมดิน

การจัดการดิน

- การเตรียมหลุมปลูก ควรเตรียมหลุมในฤดูแล้ง ขุดหลุมขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม. แยกดินส่วนบนไว้ต่างหาก ตากหลุมอย่างน้อย ๑ สัปดาห์ ถ้ามีปลวกให้เผาเศษไม้ใบไม้แห้งใส่ดินบนที่ผสมปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักในอัตรา ๑:๗ รอกันหลุม ส่วนดินล่างผสมด้วยปุ๋ยร็อคฟอสเฟตหลุมละครั้ง กิโลกรัม (ประมาณ ๒ กระป๋องนม) และใส่ปุ๋รดาน ๑ กระป๋องนม เพื่อป้องกันปลวกกินผลพันธุ์มะพร้าว เอาดินใส่ลงในหลุมให้เต็มทิ้งไว้จนถึงฤดูปลูก

(๓) การปลูก

วิธีการปลูก

พื้นที่ของอำเภอเขาย้อยส่วนใหญ่ปลูกมะพร้าวแบบยกร่องสวนระยะห่างร่องประมาณ ๑-๒ เมตร

- ปลูกมะพร้าวชนิดต้นสูง ควรปลูกห่างกัน ๘.๕๐ – ๙.๐๐ เมตร สันร่องประมาณ ๘ เมตร
- ปลูกมะพร้าวชนิดต้นเตี้ย หมูสี ใช้ระยะปลูกห่างกัน ๖.๕ เมตร
- ขุดดินบนหลุมปลูกที่เตรียมไว้ ให้เป็นหลุมเล็กๆ ขนาดเท่าผลมะพร้าว
- นำหน่อที่คัดเลือกแล้วมาตัดรากที่หักซ้ำออก ใช้ปูนขาวหรือยากันเชื้อราทาตรงรอย

ตัด นำหน่อลงในหลุม ให้หน่อ ตั้งตรง หันหน่อไปในทิศทางเดียวกัน

- กลบดินอย่างน้อย ๒/๓ ของผล เพื่อให้พอดีมีดินมะพร้าว แต่ระวังอย่าให้ดินทับโคนหน่อ เพราะจะทำให้หน่อถูกรัด ต้นจะโตช้า แต่เมื่อมะพร้าวโตขึ้นก็ควรกลบดินให้สูงขึ้นเพื่อป้องกันโคนลอย

- ปักไม้เป็นหลักผูกยึดกับต้นให้แน่น เพื่อป้องกันลมโยก เหยียบดินรอบโคนหน่อให้แน่นทำร่มบังแดดให้ในระยะแรกหลังปลูก

(๔) ระบบการให้น้ำ

แปลงปลูกมะพร้าวส่วนใหญ่เป็นแบบยกร่องสวน

(๕) การดูแลรักษา

การกำจัดวัชพืช

- ใช้แรงคน โดยการลากด้วยจอบ ดายด้วยมีด หรือเครื่องตัดหญ้าสะพายข้าง
- ใช้เครื่องทุ่นแรง เช่น รถไถหญ้า รถไถนาขนาดเล็ก
- กำจัดวัชพืชในสวนมะพร้าวโดยการตัดหญ้าออกให้หมด และหมั่นเดินตรวจต้น

มะพร้าวในสวนเพื่อสำรวจโรคและแมลง

(๖) การใส่ปุ๋ย

- ใส่ปุ๋ยซีไค, ปุ๋ยอินทรีย์ที่หาซื้อได้ง่ายในพื้นที่
- ใส่ปุ๋ยเคมีร่วมด้วยในบางครั้ง(สูตร ๑๕-๑๕-๑๕,๑๖-๑๖-๑๖)

(๗) การเก็บเกี่ยว

- ในรอบ ๑ ปี สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ๗ – ๘ ครั้ง (ประมาณ ๔๕ วันเก็บ ๑ ครั้ง) มะพร้าวออกดอกโดยเฉลี่ยปีละ ๑๒ จัน ถ้าได้รับการดูแลดีจะติดผลทุกจัน ได้ผลผลิตเดือนละ ๑ ครั้งมะพร้าวให้ผลผลิตน้อยระหว่างเดือนธันวาคมถึงมีนาคม ต่อจากนั้นจะเก็บมะพร้าวได้มากขึ้นเรื่อยๆ ช่วงที่เก็บผลได้มากที่สุดช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน ผลมะพร้าวเริ่มแก่เมื่ออายุประมาณ ๑๑-๑๒ เดือน เกษตรกรนิยมสอยมะพร้าวทุกๆ ๔๕-๖๐ วัน โดยนิยมใช้ไม้ไผ่ลำยาวๆ ที่มีตะขอผูกติดปลายลำ ใช้ตะขอเกี่ยวทะลายที่มีผลแก่แล้วดึงกระตุกให้ผลหลุดลงมา

(๘) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูมะพร้าว

การป้องกันกำจัดโดยวิธีเขตกรรม

- เฝ้าหรือฝังซากก่อนมะพร้าว ตอมะพร้าว
- ไม่นำชิ้นส่วนของพืชและมูลสัตว์กองทิ้งไว้ ควรเกลี่ยกระจายบนพื้นดินไม่ให้หนาเกิน

โดยวิธีกล

- ให้ใช้เหล็กแหลมแทงดวงแรดในรู เพื่อกำจัดทันที ก่อนจะทำลายตามยอดมะพร้าว พร้อมใส่สารฆ่าแมลงป้องกันไม่ให้ด้วงวงมะพร้าววางไข่

โดยใช้กับดัก

- กับดักล่อฟีโรโมนล่อจับตัววงแรดตัวเต็มวัย และนำมาทำลาย

โดยชีววิธี

- ใช้แตนเบียนบราคอน ใช้เชื้อราเขียวเชื้อไวรัส เชื้อราเมตาโรเซียมช่วยทำลายหนอนและตัวเต็มวัยของแมลงศัตรูมะพร้าว

การใช้สารเคมี

- ไม่นิยมใช้สารเคมีเนื่องจากมีผลข้างเคียงกับสวนมะพร้าว

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเขาย้อย มีการปลูกมะพร้าว ดังนี้

ตารางที่ ๔๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะพร้าว ในอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะพร้าว					←		△	→				
					▽							

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย,พ.ศ. ๒๕๖๕

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเขาย้อย มีต้นทุนการผลิตมะพร้าวน้ำหอม/มะพร้าวแก่ และมะพร้าวน้ำตาล ดังนี้

ตารางที่ ๔๔ แสดงต้นทุนการผลิตมะพร้าวน้ำหอมและมะพร้าวแก่อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

รายการ	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
๑. ค่าเตรียมแปลงปลูก	๖๐๐	๐	๐	๐	๐
๒. ค่าพันธุ์	๒,๖๐๐	๐	๐	๐	๐
๓. ค่าจ้างปลูก	๘๐๐	๐	๐	๐	๐
๔. ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๔๔๐	๑,๔๔๐	๑,๔๔๐	๑,๔๔๐	๑,๔๔๐
๕. ค่าปุ๋ยอินทรีย์	๓๒๐	๓๒๐	๓๒๐	๓๒๐	๓๒๐
๖. ค่าจ้างตัดหญ้า	๓,๒๐๐	๓,๒๐๐	๓,๒๐๐	๓,๒๐๐	๓,๒๐๐
๗. ค่าจ้างเติมหน้าดิน	๐	๐	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐
รวม	๘,๙๖๐	๔,๙๖๐	๕,๕๖๐	๕,๕๖๐	๕,๕๖๐

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย,พ.ศ. ๒๕๖๕

ตารางที่ ๔๕ แสดงต้นทุนการผลิตมะพร้าวน้ำตาล อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

รายการ	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
๑. ค่าเตรียมแปลงปลูก	๖๐๐	๐	๐	๐	๐
๒. ค่าพันธุ์	๒,๖๐๐	๐	๐	๐	๐
๓. ค่าจ้างปลูก	๘๐๐	๐	๐	๐	๐
๔. ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๔๔๐	๑,๔๔๐	๑,๔๔๐	๑,๔๔๐	๑,๔๔๐
๕. ค่าปุ๋ยอินทรีย์	๓๒๐	๓๒๐	๓๒๐	๓๒๐	๓๒๐
๖. ค่าจ้างตัดหญ้า	๓,๒๐๐	๓,๒๐๐	๓,๒๐๐	๓,๒๐๐	๓,๒๐๐
๗. ค่าจ้างเติมดิน	๐	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐	๖๐๐
๘. ค่าไม้พะยอม	๐	๐	๐	๖,๐๐๐	๐
๙. กระจกพลาสติกกรองน้ำตาล	๐	๐	๐	๑,๙๒๐	๐
๑๐. ไม้พะยอม	๐	๐	๐	๖๖๐	๖๖๐
๑๑. ค่าขึ้นเก็บน้ำตาลมะพร้าว	๐	๐	๐	๗,๒๐๐	๗,๒๐๐
รวม	๘,๙๖๐	๕,๕๖๐	๕,๕๖๐	๒๑,๓๔๐	๑๓,๔๒๐

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

ตลาดรับซื้อมะพร้าวผล เป็นพ่อค้าคนกลาง โรงงาน ต่างพื้นที่ ที่เข้ามารับซื้อสินค้าในพื้นที่ ทั้งในรูปแบบ ของผลมะพร้าวห่อหุ้ม ผลมะพร้าวแก่ เนื้อมะพร้าว ขุยมะพร้าว เปลือกมะพร้าว รวมทั้งน้ำมะพร้าว ตลาดรับซื้อน้ำตาลมะพร้าวเป็นเตาผลิตน้ำตาลมะพร้าวในพื้นที่ ซื้อไปแปรรูปเพื่อผลิตเป็นมะพร้าว น้ำตาลต่อไป

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ผลผลิตที่ผลิตได้ในขอบเขตพื้นที่ของอำเภอเขาย้อยที่มีการนำไปใช้ประโยชน์

- ใช้บริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายในชุมชน

- ส่งพ่อค้าคนกลาง บริษัท และโรงงาน เพื่อจำหน่ายผลสดและ แปรรูปซึ่งอยู่ต่างจังหวัด

- ใช้ทำพันธุ์ จำหน่ายแก่เกษตรกรผู้สนใจ

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอเขาย้อย มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้าน อารักขาพืช (มะพร้าว) จำนวน ๑ ราย

ตารางที่ ๔๖ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตมะพร้าว อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสนอง พูลสวัสดิ์	๔	หนองปลาไหล	เขาย้อย	๒๕๖๐	อารักขาพืช (มะพร้าว)

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ.๒๕๖๕

๑.๔.๓ ชนิดสินค้ามันสำปะหลัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

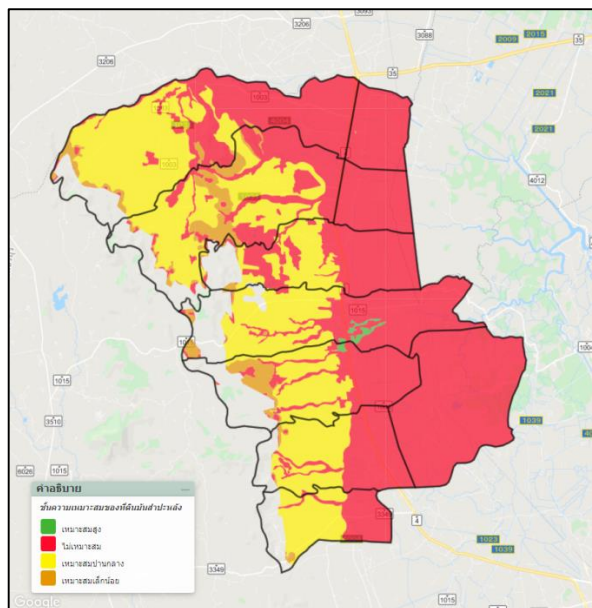
อำเภอเขาย้อย มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง ทั้งหมด จำนวน ๑๗๗,๓๔๖.๑๔ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕๖๑.๔๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๑ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๖๓,๕๑๗.๖๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘๑ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๗,๕๘๖.๗๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๑๐๕,๖๘๐.๒๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๕๘

ตารางที่ ๔๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
รวมอำเภอเขาย้อย	๕๖๑.๔๓	๖๓๕๑๗.๖๗	๗๕๘๖.๗๗	๑๐๕๖๘๐.๓	๑๗๗,๓๔๖.๑๔
เขาย้อย	๔๖๑.๖๓	๘,๘๒๐.๐๙	๕๗๖.๘๖	๑๑,๗๖๘.๓๐	๒๑,๖๒๖.๘๘
สระพัง	-	๕,๓๙๗.๑๔	๓๒๘.๑๕	๑๑,๒๒๑.๓๐	๑๖,๙๔๖.๕๙
บางเค็ม	-	-	-	๖,๙๑๑.๖๒	๖,๙๑๑.๖๒
ทับคาบ	๙๙.๘	๖,๙๖๖.๔๖	๑,๗๓๖.๗๐	๗,๙๓๑.๑๑	๑๖,๗๓๔.๐๗
หนองปลาไหล	-	-	-	๒๓,๐๙๗.๓๐	๒๓,๐๙๗.๓๐
หนองปรัง	-	๖,๗๒๖.๓๔	๑๘๑.๗๔	๗,๗๐๓.๖๘	๑๔,๖๑๑.๗๖
ห้วยท่าช้าง	-	๕,๑๕๓.๓๔	๑๒๔.๖๓	๓,๗๕๒.๙๙	๙,๐๓๑.๙๖
ห้วยโรง	-	-	๓.๓๑	๖,๙๕๖.๐๗	๖,๙๕๙.๓๘
หนองชุมพล	-	๑๓,๘๐๕.๙	๓,๔๕๑.๙๕	๑๐,๒๗๓.๔๐	๒๗,๕๓๑.๒๕
หนองชุมพลเหนือ	-	๑๖,๖๔๘.๔	๑,๑๘๓.๔๓	๑๖,๐๖๔.๕๐	๓๓,๘๙๖.๓๓

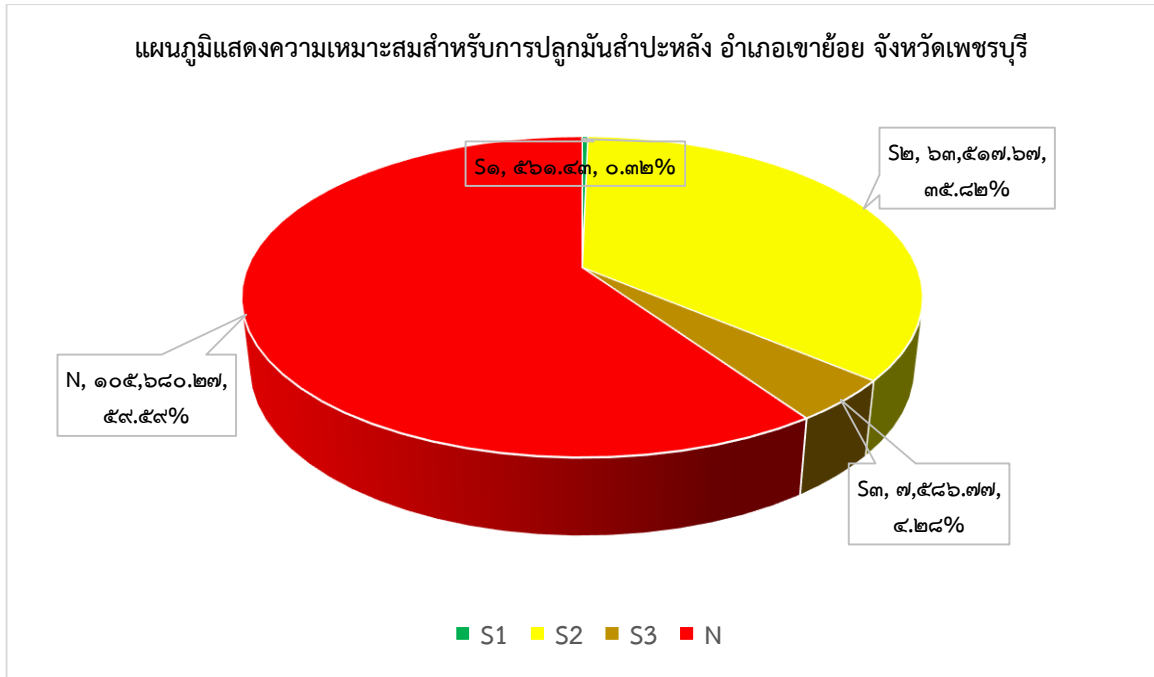
ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๔๒ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมันสำปะหลังอำเภอเขาย้อย

(ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๔๓ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลังอำเภอเขาย้อย
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

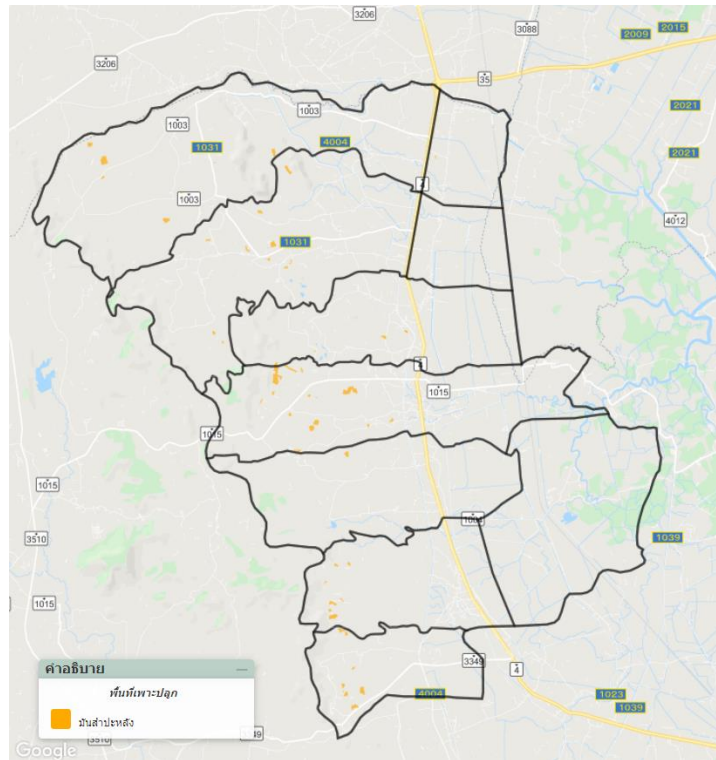
อำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๑๗๖.๗๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองชุมพล จำนวน ๗๖ ไร่ รองลงมาคือ ตำบลสระพัง จำนวน ๔๗.๗๕ ไร่ และตำบลหนองชุมพลเหนือ จำนวน ๔๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔๘ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ที่	ตำบล	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)
๑	เขาย้อย	๑๓
๒	สระพัง	๔๗.๗๕
๓	หนองชุมพล	๗๖
๔	หนองชุมพลเหนือ	๔๐
รวม		๑๗๖.๗๕

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๔๔ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอเขาย้อย
(ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๓) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังตามระดับชั้นความเหมาะสม

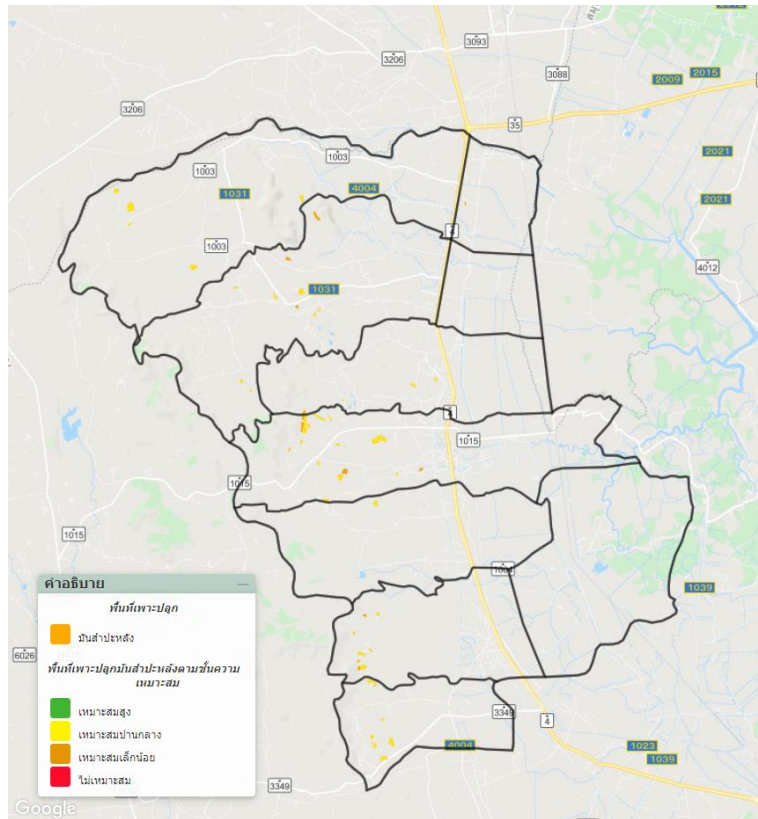
อำเภอเขาย้อย มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๗๖.๗๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๔๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๕๘ และพื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๓๐.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๔๒

ตารางที่ ๔๙ แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

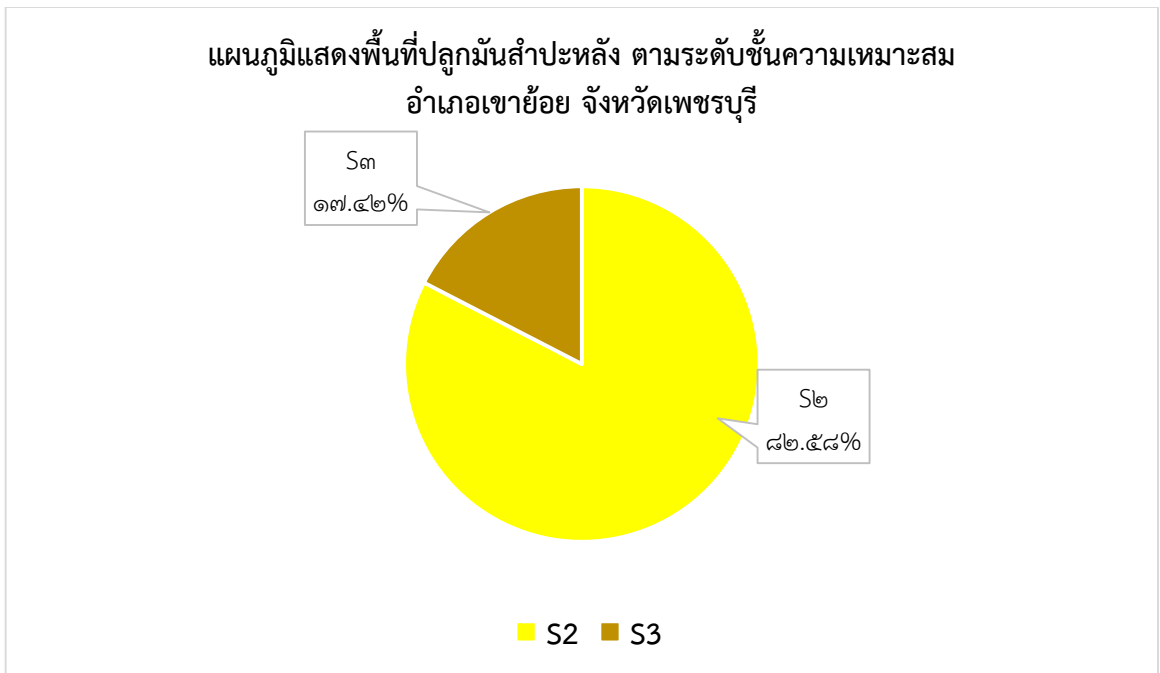
ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเขาย้อย	-	๑๔๖	๓๐.๗๕	-	๑๗๖.๗๕
เขาย้อย	-	๑๑.๗๕	๑.๒๕	-	๑๓
สระพัง	-	๓๙.๗๕	๘	-	๔๗.๗๕
หนองชุมพล	-	๕๔.๕	๒๑.๕	-	๗๖
หนองชุมพลเหนือ	-	๕๐	๐	-	๕๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ภาพที่ ๔๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย (ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๔๖ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูกปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาย้อย (ที่มา :<https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๕)

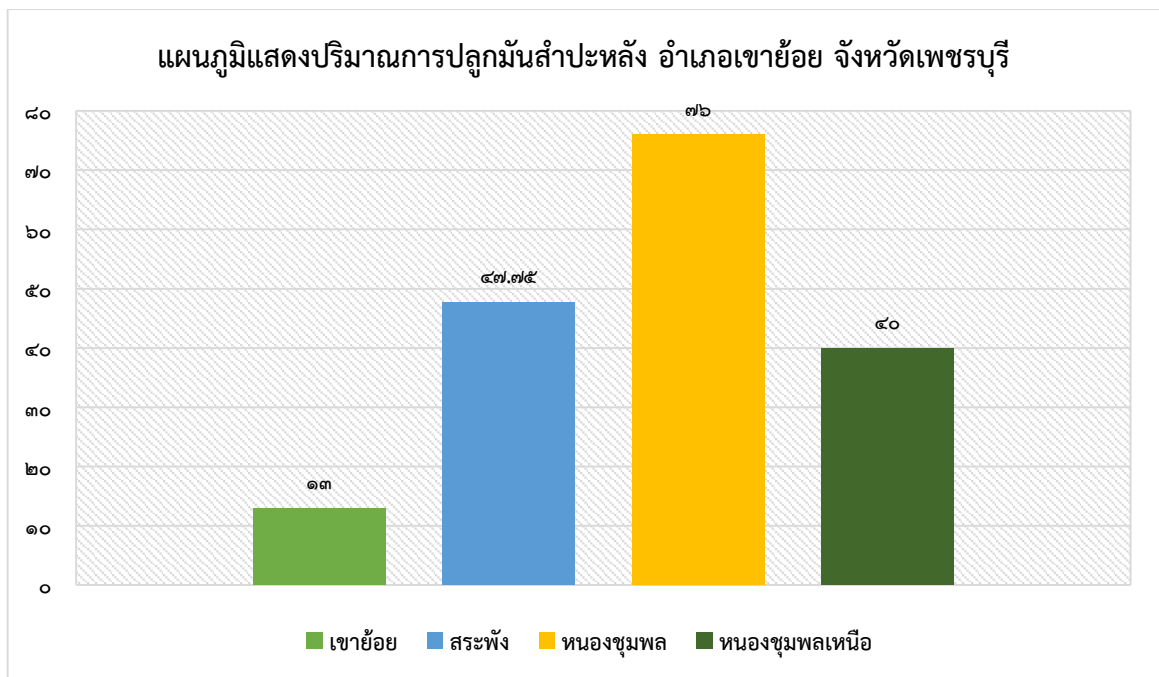
๒) ปริมาณการผลิต

อำเภอเขาย้อย มีพื้นที่การปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๑๗๖.๗๕ ไร่ ๖ ครัวเรือน โดยมีพื้นที่ปลูกมากตำบลหนองชุมพลจำนวน ๗๖ ไร่ จำนวน ๓ ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลสระพัง จำนวน ๔๗.๗๕ ไร่ ๑ ครัวเรือน และตำบลหนองชุมพลเหนือ จำนวน ๔๐ ไร่ ๑ ครัวเรือน ตามลำดับ

ตารางที่ ๕๐ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
เขาย้อย	๑	๑๓	๑๓	๓๒.๕	๒.๕๐
สระพัง	๑	๔๗.๗๕	๔๗.๗๕	๑๒๔.๑๕	๒.๖๐
หนองชุมพล	๓	๗๖	๗๖	๒๒๔.๙๖	๒.๙๖
หนองชุมพลเหนือ	๑	๔๐	๔๐	๑๐๗.๖๐	๒.๖๙
รวม	๖	๑๗๖.๗๕	๑๗๖.๗๕	๔๘๙.๒๑	๒.๗๗

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๔๗ แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี (ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- การคัดเลือกต้นพันธุ์ควรเป็นต้นพันธุ์ที่มาจากแปลงที่มีการเจริญเติบโตปราศจากการระบาดของโรคและศัตรูพืชเป็นต้นพันธุ์ที่มีตาสมบูรณ์

- อายุต้นพันธุ์ควรใช้ต้นพันธุ์อายุ ๘ -๑๔ เดือน และมีเส้นผ่าศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๒ เซนติเมตร (วัดที่กิ่งกลางลำต้น)

- ไม่ควรตัดต้นพันธุ์เก็บไว้เกิน ๑๕ วัน เพราะจะทำให้มีเปอร์เซ็นต์งอกลดลง

(๒) การเตรียมดิน

- การเตรียมดินโดยการไถให้ลึกและพรวนดินให้ร่วนซุย
- ใช้วิธีการไถให้ไถตะโดยใช้ผาน ๓ แล้วทิ้งไว้ ๗-๑๔ วัน เพื่อกักเก็บความชื้นและ

ปล่อยให้วัชพืชย่อยสลาย เมื่อพร้อมที่จะปลูกจึงไถแปรด้วยจานพรวนหรือผาน ๗

(๓) การปลูก

ปักท่อนพันธุ์ลงในดินให้ตั้งตรงลึกประมาณ ๑ ใน ๓ ของความยาวท่อนพันธุ์ โดยระยะห่างระหว่างแถว ๑๒๐ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างต้น ๘๐ เซนติเมตร

(๔) การใส่ปุ๋ย

ใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง

- ครั้งที่ ๑ หลังปลูก ๓๕ -๔๕ วัน

ใช้ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) ผสมกับ ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ในอัตราส่วน ๑:๒ จำนวน

๓๐ - ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่

- ครั้งที่ ๒ เมื่อมันสำปะหลังอายุ ๗๐-๙๐ วัน

ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ผสมกับ ปุ๋ยสูตร ๐-๐-๖๐ ในอัตราส่วน ๑:๒ จำนวน

๓๐ - ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่

(๕) การเก็บเกี่ยว

- เก็บเกี่ยวได้ตั้งแต่อายุ ๘ เดือนขึ้นไป

- ส่วนใหญ่เกษตรกรจะเก็บเกี่ยวเมื่ออายุ ๑๐-๑๒ เดือน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเขาย้อย มีการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ดังนี้

ตารางที่ ๕๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง					←	←	△					
					←	←	▽					

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

๕) ต้นทุนการผลิต

อำเภอเขาย้อย มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังอยู่นอกเขตชลประทานทั้งหมด โดยมีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป็นเงิน ๕,๕๔๐ บาท

ตารางที่ ๕๒ แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
๑. ค่าเตรียมแปลงปลูก (ค่าไถ)	๑,๓๕๐
๒. ค่าพันธุ์ + ค่าจ้างปลูก	๗๐๐
๔. ค่าปุ๋ยเคมี	๒,๓๖๐
๔. ค่ายากำจัดวัชพืช	๒๕๐
๖. ค่าเก็บเกี่ยว	๖๐๐
๗. ค่าขนส่ง	๓๐๐
รวม	๕,๕๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย, พ.ศ. ๒๕๖๕

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) แหล่งรับซื้อผลผลิต/โรงงานแปรรูป

เกษตรกรส่งผลผลิตให้กับลานรับซื้อมันสำปะหลัง ในพื้นที่อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

เกษตรกรต้นแบบ Smart Farmer ที่มีความรู้ความชำนาญ/เครือข่าย

เกษตรกรต้นแบบ smart farmer ในอำเภอเขาย้อย มีจำนวน ๙ ท่าน ซึ่งภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสมประสบการณ์ จนตกผลึกนำมาแก้ไขปัญหาคาการเกษตรให้กับเกษตรกรได้ดีได้แก่

๑. นายไพโรจน์ พ่วงทอง ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเขาย้อย เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติสาขาอาชีพทำนา ปี ๒๕๕๕ เป็นเกษตรกรต้นแบบการทำนาแบบลดต้นทุนการผลิต ผลิตข้าวกล้องไรซ์เบอร์รี่แบบอินทรีย์ได้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เหมาะสมกับพื้นที่และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

๒. นางสุภาวดี ปิยนุสรณ์ เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาไร่นาสวนผสม เกษตรกรต้นแบบการทำนาไร่นาสวนผสม เศรษฐกิจพอเพียง ได้นำอ้อมนำเกษตรทฤษฎีใหม่ในการจัดสรรพื้นที่ในการทำเกษตรให้เหมาะสม มาใช้ในการทำไร่นาสวนผสม และยังได้นำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในการดูแลรักษา บำรุงพืชในการใช้เกษตรแบบอินทรีย์

๓. นายเครือ จินแส เกษตรกรต้นแบบการปลูกผักอินทรีย์

๔. นางทูน เคี่ยมพันธุ์ เกษตรกรต้นแบบศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลทับคา

๕. นายวิเชียร ศรีสะอาด เกษตรกรต้นแบบการปลูกไม้ตัดดอก

๖. นายสนอง พูลสวัสดิ์ เกษตรกรต้นแบบ ศูนย์จัดการศัตรูพืชตำบลหนองปลาไหล (มะพร้าว)

๗. นางเขมณัฐ บุษุมิ เกษตรกรต้นแบบเกษตรผสมผสาน

๘. นายสะอาด หล้าแหล่ง เกษตรกรต้นแบบการเลี้ยงสัตว์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๙. นางอารสา อินทร เกษตรกรต้นแบบด้านปศุสัตว์

๑๐. นายจัมมิล เต็มพูล เกษตรกรต้นแบบการผลิตข้าวพันธุ์ดี

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๕๓ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๑. ด้านพื้นที่และทรัพยากร				
๑.๑ ทรัพยากรดิน	- ดินเสื่อมโทรมอินทรีย์วัตถุในดินน้อย ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน	- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุเช่น การปลูกพืชปุ๋ยสด พืชตระกูลถั่ว ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก - งดการเผาตอซัง โดยใช้การไถกลบตอซังข้าว	ทุกตำบล ยกเว้น ม.๗ต.เขาย้อย, ม.๔ ต.หนองปลาไหล	ทุกตำบล ยกเว้น ม.๗ต.เขาย้อย, ม.๔ ต.หนองปลาไหล
๑.๒ ทรัพยากรน้ำ	- น้ำท่วมบางพื้นที่ในฤดูนาปี (ตุลาคม-พฤศจิกายน)	- ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขุดลอกคูคลองระบายน้ำ	ม.๓ ต.หนองชุมพล, ม.๓-๕ ต.ทับคาง, ม.๒,๓,๕ ต.หนองปลาไหล	ม.๓ ต.หนองชุมพล, ม.๓-๕ ต.ทับคาง, ม.๒,๓,๕ ต.หนองปลาไหล
	- ขาดแคลนน้ำในบางช่วงเวลา (มีนาคม-เมษายน)	- ส่งเสริมให้เกษตรกรวางแผนการผลิตพืช เพื่อลดความเสี่ยงที่พืชขาดน้ำ - ส่งเสริมการสร้างแหล่งเก็บน้ำสำรองในพื้นที่ เช่น สระน้ำ บ่อน้ำตื้น น้ำบาดาล เป็นต้น	พื้นที่นอกเขตชลประทานใน ต.หนองปรุง,ต.ห้วยท่าช้าง, ต.ทับคาง, ต.เขาย้อย, ต.สระพัง, ต.หนองชุมพล, ต.หนองชุมพลเหนือ	พื้นที่นอกเขตชลประทานใน ต.หนองปรุง,ต.ห้วยท่าช้าง, ต.ทับคาง, ต.เขาย้อย, ต.สระพัง, ต.หนองชุมพล, ต.หนองชุมพลเหนือ
๒. ด้านการผลิตและการตลาด				
๒.๑ ข้าว	- ต้นทุนการผลิตสูง	- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่ - ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน - ส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและปลอดภัย	ทุกตำบล ยกเว้น ม.๗ต.เขาย้อย, ม.๔ ต.หนองปลาไหล	ทุกตำบล ยกเว้น ม.๗ต.เขาย้อย, ม.๔ ต.หนองปลาไหล
	- ราคาผลผลิตตกต่ำ	- ส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ - ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรและนาแปลงใหญ่เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง - ส่งเสริมการวางแผนการผลิตข้าวตามความต้องการของตลาด - ปรับเปลี่ยนพื้นที่การเกษตรเป็นไร่นาสวนผสม	ทุกตำบล ยกเว้น ม.๗ต.เขาย้อย, ม.๔ ต.หนองปลาไหล	ทุกตำบล ยกเว้น ม.๗ต.เขาย้อย, ม.๔ ต.หนองปลาไหล
	- โรคและแมลงศัตรูพืช	- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่ - ส่งเสริมการใช้พันธุ์ต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูพืช - ส่งเสริมการป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน	ทุกตำบล ยกเว้น ม.๗ต.เขาย้อย, ม.๔ ต.หนองปลาไหล	ทุกตำบล ยกเว้น ม.๗ต.เขาย้อย, ม.๔ ต.หนองปลาไหล

ตารางที่ ๕๓ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข (ต่อ)

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๒.๒ มะพร้าว	- โรคและแมลงศัตรูพืช	- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่ - ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อผลิตศัตรูธรรมชาติ - ส่งเสริมการป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน	ม.๔ ต.หนองปลาไหล, ม.๓ ต.บางเค็ม	ม.๔ ต.หนองปลาไหล, ม.๓ ต.บางเค็ม
	- ราคาผลผลิตตกต่ำ	- ส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ - ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรโครงการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง - ปรับเปลี่ยนพื้นที่การเกษตรเป็นสวนผสม	ม.๔ ต.หนองปลาไหล, ม.๓ ต.บางเค็ม	
๒.๓ มันสำปะหลัง	- โรคและแมลงศัตรูพืช	- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่ - ส่งเสริมการใช้พันธุ์ต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูพืช - ส่งเสริมการป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน	ม. ๒ ต.เขาย้อย, ม.๑ ต.สระพัง, ม.๗ ต.หนองชุมพล, ม.๕ ต.หนองชุมพลเหนือ	ม. ๒ ต.เขาย้อย, ม.๑ ต.สระพัง, ม.๗ ต.หนองชุมพล, ม.๕ ต.หนองชุมพลเหนือ
	- ราคาผลผลิตตกต่ำ	- ส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ - ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรโครงการส่งเสริมระบบการเกษตรแบบแปลงใหญ่เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง - ปรับเปลี่ยนพื้นที่การเกษตรเป็นสวนผสม	ม. ๒ ต.เขาย้อย, ม.๑ ต.สระพัง, ม.๗ ต.หนองชุมพล, ม.๕ ต.หนองชุมพลเหนือ	ม. ๒ ต.เขาย้อย, ม.๑ ต.สระพัง, ม.๗ ต.หนองชุมพล, ม.๕ ต.หนองชุมพลเหนือ
๓. ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร				
๓.๑ ด้านเกษตรกร	- เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมาก - เกษตรกรขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร	- ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสม	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๓.๒ การรวมกลุ่ม	- ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร	- ส่งเสริมความรู้และความเข้าใจในการรวมกลุ่มให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญของการรวมกลุ่ม - ส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร สถาบันเกษตรกร	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
๔. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์				
๔.๑ เกษตรกรขาดการแปรรูปสินค้าเกษตร	- เกษตรกรขาดการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร - ขาดความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์	- ส่งเสริมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร - ส่งเสริมนวัตกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์โดยสถาบันการศึกษาในพื้นที่หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

๓. การวิเคราะห์ SWOT Analysis และ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ SWOT Analysis

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้วิธี SWOT Analysis และ TOWS Matrix โดยประเมินถึงปัจจัยและสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอก ที่มีผลต่อสถานการณ์การเกษตรของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี ดังนี้

ตารางที่ ๕๔ การวิเคราะห์ SWOT Analysis สถานการณ์การเกษตรของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

จุดแข็ง (Strengths : S)	จุดอ่อน (Weaknesses : W)
<p>๑. อำเภอเขาย้อยมีพื้นที่ปลูกข้าวอยู่ในระดับที่เหมาะสม (S๑) ร้อยละ ๖๓.๘๘ ของพื้นที่ทั้งอำเภอ จึงมีเสถียรภาพในการปลูกข้าวสูงเนื่องจากสภาพพื้นที่เอื้ออำนวยต่อการปลูกข้าว</p> <p>๒. เกษตรกรมีการส่งสมภูมิปัญญาก่อให้เกิดทักษะและความเชี่ยวชาญในการทำอาชีพการเกษตร</p> <p>๓. เกษตรกรบางส่วนมีการปรับพื้นที่นาเป็นไร่นาสวนผสม เพื่อลดความเสี่ยงและการผันผวนของราคาสินค้าเกษตร จึงทำให้มีรายได้อย่างต่อเนื่องตลอดปี</p> <p>๔. เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกันผลิตในรูปแบบแปลงใหญ่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์</p> <p>๕. มีศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ศูนย์เครือข่าย ศพก., ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) และศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) ในพื้นที่ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรให้กับเกษตรกรในชุมชน</p> <p>๖. มีการวางระบบให้บริการแก่เกษตรกรที่รับบริการ ได้แก่ ทบก. วิสาหกิจชุมชน Farmbook ฯลฯ</p> <p>๗. มีระบบส่งเสริมการเกษตร (T&V) ซึ่งเป็นระบบการทำงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรพื้นที่ ทำให้มีแผนการปฏิบัติงานชัดเจน เป็นระบบและสามารถบูรณาการทำงานกับหน่วยงานต่างๆ</p> <p>๘. สำนักงานเกษตรอำเภอ มีการกำหนดกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สามารถตอบสนองต่อการทำงานขององค์กร</p> <p>๙. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตร</p> <p>๑๐. สำนักงานเกษตรอำเภอมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตร และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p> <p>๑๑. การทำงานในพื้นที่เน้นการทำงานเป็นทีม ทำให้เกิดความสามัคคีในการทำงาน</p> <p>๑๒. มีเครือข่ายการทำงานครอบคลุมในทุกพื้นที่ เช่น อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) คณะกรรมการเครือข่ายศพก. คณะกรรมการเครือข่ายแปลงใหญ่ ฯลฯ</p>	<p>๑. สภาพดินส่วนใหญ่มีปัญหาดินเสื่อมโทรม ดินมีสภาพแข็ง เนื่องจากมีการเกษตรอย่างต่อเนื่องขาดการพักดิน และขาดการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ อีกทั้งยังมีการเผาตอซังซึ่งเป็นการทำลายหน้าดิน</p> <p>๒. คุณภาพข้าวและผลผลิตทางการเกษตรลดลง เนื่องจากเกษตรกรในเขตชลประทานมีการทำนาปลูกข้าวอย่างต่อเนื่องตลอดปี ทำให้ระบบนิเวศขาดความสมดุล ดินเสื่อมโทรม เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูข้าว ชาวนาเร่งการผลิตโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพข้าว</p> <p>๓. เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมาก รายได้ต่ำ และขาดการสืบทอดจากเกษตรกรรุ่นใหม่</p> <p>๔. เกษตรกรรายย่อย ยังขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีด้านการเกษตร</p> <p>๕. เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพการเกษตร และมีหนี้สินทางการเกษตร</p> <p>๖. เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความสนใจ ที่จะสร้างความเข้มแข็งในการรวมกลุ่ม เป็นสถาบันเกษตรกร องค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน</p> <p>๗. เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร</p> <p>๘. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่บางรายยังขาดทักษะการเป็นวิทยากร กระบวนการและการใช้เครื่องมือส่งเสริมการเกษตร</p> <p>๙. เจ้าหน้าที่ในพื้นที่มีภารกิจมากรวมทั้งได้รับการมอบหมายงานนอกภารกิจเพิ่มเติม ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานตามภารกิจหลัก</p>

ตารางที่ ๕๔ การวิเคราะห์ SWOT Analysis สถานการณ์การเกษตรของอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี (ต่อ)

โอกาส (Opportunities : O)	อุปสรรค (Threats : T)
<p>๑. รัฐบาลให้ความสำคัญ และสนับสนุนการออกมาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งให้ความสำคัญกับพืชอาหารปลอดภัย(Food Safety) การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด จึงง่ายต่อการเข้าถึงแหล่งงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนา</p> <p>๒. ประชากรของโลกให้ความสนใจและห่วงใยสุขภาพมากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการอาหารเพื่อสุขภาพมีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้น</p> <p>๓. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัย สร้างโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วขึ้น</p> <p>๔. วิถีชีวิตของคนในยุคดิจิทัล เป็นโอกาสในการขายสินค้าทางออนไลน์ ทำให้เกษตรกรเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรง</p> <p>๕. นโยบายกระทรวงเกษตรฯ กำหนดให้บูรณาการการทำงานในทุกกระดับ และมีกลไกของคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ระดับจังหวัด (อ.พ.ก.)</p> <p>๖. นโยบายให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer เพื่อทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ</p> <p>๗. นโยบายของประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนา โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและการทำเกษตรทฤษฎีใหม่</p> <p>๘. มีคลองชลประทานราชบุรีฝั่งขวาไหลผ่านในพื้นที่ ทำให้พื้นที่ปลูกข้าวในเขตชลประทานสามารถปลูกข้าวได้ตลอดทั้งปี</p> <p>๙. มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสบายใกล้ถนนเพชรเกษมทำให้สะดวกในการขนส่งผลผลิตการเกษตร</p>	<p>๑. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพของผลผลิตทางการเกษตร</p> <p>๒. ต่างประเทศมีการใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี ปกป้องการนำเข้าสินค้าเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะมาตรการสุขอนามัยคน และสุขอนามัยพืช</p> <p>๓. สินค้าเกษตรจากประเทศคู่แข่งมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าส่งผลให้ราคาสินค้าเกษตรถูกลง</p> <p>๔. เกษตรกรขาดกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน ทำให้ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาและวางแผนการผลิตในระยะยาว</p> <p>๕. การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในภาคเกษตร ส่งผลต่อการเข้าถึงการสื่อสารที่ทันสมัยและเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๖. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (covid-๑๙) ส่งผลกระทบต่อราคาผลผลิตทางการเกษตร</p> <p>๗. สถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสในพืช และสัตว์</p> <p>๘. การเกิดภัยธรรมชาติ/โรคและแมลงศัตรูพืช</p> <p>๙. ปัญหาปัจจัยการผลิตราคาสูงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในการผลิตสูงขึ้น</p>

๓.๒ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของอำเภอเขาย้อยโดยใช้วิธีจับคู่ข้อมูลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม คือ SO, ST, WO และ WT ดังนี้

ตารางที่ ๕๕ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
<p>โอกาส (O)</p> <ol style="list-style-type: none"> รัฐบาลให้ความสำคัญ และสนับสนุนการออกมาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ประชากรของโลกให้ความสนใจและห่วงใยสุขภาพมากขึ้น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัย สร้างโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วขึ้น การขายสินค้าทางออนไลน์ ทำให้เกษตรกรเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรง นโยบายกระทรวงเกษตรฯ กำหนดให้บูรณาการการทำงานในทุกระดับ การพัฒนา Young Smart Farmer เพื่อทดแทนเกษตรกรผู้สูงอายุ นโยบายฯ โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงและการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ มีคลองชลประทานราชบุรีฝั่งขวาไหลผ่านในพื้นที่ มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกสบาย 	<p>กลยุทธ์เชิงรุก (SO)</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน (S๑-๑๓, O๑-๗) ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในรูปแบบนาแปลงใหญ่ (S๑-๑๓, O๑-๗) เสริมสร้างสมรรถนะและทักษะนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร (S๗-๑๓, O๑-๗) เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการแก่เกษตรกร (One Stop Service) (S๖-๑๓, O๑-๗) 	<p>กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO)</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรผู้ Smart Farmer (W๔-๗, O๑-๗) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) (W๔,๗, O๑-๗) ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง (Smart Group) (W๕-๘, O๑-๗) ส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Smart Product) (W๔-๘, O๑-๗) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม (W๑-๖, O๑-๗)
<p>ภัยคุกคาม (T)</p> <ol style="list-style-type: none"> การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก การใช้มาตรการที่ไม่ใช่ภาษี สินค้าเกษตรจากประเทศคู่แข่งมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า เกษตรกรขาดกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกิน การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในภาคเกษตร สถานการณ์การแพร่ระบาดของ covid-๑๙ สถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสในพืช และสัตว์ การเกิดภัยธรรมชาติ/โรคและแมลงศัตรูพืช ปัญหาปัจจัยการผลิตราคาสูงขึ้น 	<p>กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (S๑-๑๓, T๑-๕) ส่งเสริม พัฒนา และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน (S๑-๑๓, T๑-๕) 	<p>กลยุทธ์เชิงรับ (WT)</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาผลผลิต ให้ได้คุณภาพ (W๑-๓, ๕-๖, T๑-๕)

๓.๓ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
- ๑.๒ ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในรูปแบบนาแปลงใหญ่
- ๑.๓ เสริมสร้างสมรรถนะและทักษะนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร
- ๑.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการแก่เกษตรกร (One Stop Service)

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer
- ๒.๒ ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)
- ๒.๓ ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง (Smart Group)
- ๒.๔ ส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Smart Product)
- ๒.๕ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ๓.๑ ส่งเสริมการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- ๓.๒ ส่งเสริม พัฒนา และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- ๔.๑ ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาผลผลิต ให้ได้คุณภาพ

บทที่ ๓
ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑. พัฒนาการผลิตรายสินค้า(พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑. ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เกษตรกรมีความรู้ด้านการลดต้นทุนการผลิตและผลิตข้าวให้ได้คุณภาพ
- เกษตรกรมีการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
- เกษตรกรมีการรวมกลุ่มมาแปลงใหญ่และมีการดำเนินงานที่เข้มแข็งและยั่งยืน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

- กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
- กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม
- กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรในรูปแบบนาแปลงใหญ่
- กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์ส่งเสริม พัฒนา และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางการ

เกษตรกรของชุมชน

- กลยุทธ์ที่ ๕ กลยุทธ์ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาผลผลิตให้ได้คุณภาพ
- โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพ

๑.๑.๒. มะพร้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เกษตรกรมีความรู้ด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูมะพร้าวโดยวิธีผสมผสานและชีววิธี
- เกษตรกรมีการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
- ลดระดับความรุนแรงการระบาดของศัตรูมะพร้าว
- เกษตรกรมีการรวมกลุ่มการดำเนินงานที่เข้มแข็งและยั่งยืน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

- กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
- กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม
- กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริม พัฒนา และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางการ

เกษตรกรของชุมชน

- กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาผลผลิตให้ได้คุณภาพ
- โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าวให้ได้คุณภาพ

๑.๑.๓. มันสำปะหลัง

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

- เกษตรกรมีความรู้ด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสาน
- เกษตรกรมีการใช้พันธุ์ต้านทานต่อโรคและแมลงศัตรูมันสำปะหลัง
- เกษตรกรมีการรวมกลุ่มการดำเนินงานที่เข้มแข็งและยั่งยืน

และชีววิธี

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริม พัฒนา และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางการ

เกษตรของชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาผลผลิตให้ได้คุณภาพ

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังให้ได้คุณภาพ

๑.๒. พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑. Young Smart Farmer

๑) เป้าหมาย /เป้าประสงค์

- เกษตรกรรุ่นใหม่มีความพร้อมเป็นผู้นำด้านการเกษตร (Smart Farmer)

- เกษตรกรรุ่นใหม่มีความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน

- เกษตรกรรุ่นใหม่มีความรู้ด้านการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์

- มีเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Smart Product)

กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๕ กลยุทธ์ส่งเสริม พัฒนา และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางการ

เกษตรของชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๖ กลยุทธ์ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาผลผลิตให้ได้คุณภาพ

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

๑.๒.๒. วิสาหกิจชุมชน

๑) เป้าหมาย /เป้าประสงค์

- วิสาหกิจชุมชนพัฒนาสู่ความเป็น Smart Group

- สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความรู้ในด้านการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์

- สร้างแหล่งเรียนรู้ทางด้านการเกษตรของชุมชน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง (Smart Group)

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้

มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์ส่งเสริม พัฒนา และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางการ

เกษตรของชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๕ กลยุทธ์ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาผลผลิตให้ได้คุณภาพ

กลยุทธ์ที่ ๖ กลยุทธ์ส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Smart Product)

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความเป็น Smart Group

๑.๒.๓. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

๑) เป้าหมาย / เป้าประสงค์

- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรพัฒนาสู่การเป็น Smart Group
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีรวมกลุ่มการดำเนินงานที่เข้มแข็งและยั่งยืน
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูป

ขนมหวานและผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง (Smart Group)

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์ส่งเสริม พัฒนา และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางการ

เกษตรของชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๕ กลยุทธ์ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาผลผลิตให้ได้คุณภาพ

กลยุทธ์ที่ ๖ กลยุทธ์ส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Smart Product)

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็น Smart Group

๑.๒.๔. แปลงใหญ่

๑) เป้าหมาย / เป้าประสงค์

- สมาชิกแปลงใหญ่มีการลดต้นทุนการผลิต
- สมาชิกแปลงใหญ่มีผลผลิตเพิ่มขึ้น
- สมาชิกแปลงใหญ่มีการพัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน
- กลุ่มแปลงใหญ่มีการเพิ่มช่องทางการตลาด และ/หรือการทำเกษตรพันธะสัญญา
- กลุ่มแปลงใหญ่มีการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มให้มีศักยภาพ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์ส่งเสริมการเชื่อมโยงการตลาด

กลยุทธ์ที่ ๕ กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่ม

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่

๑.๒.๕. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑) เป้าหมาย / เป้าประสงค์

- ฐานการเรียนรู้ แปลงเรียนรู้ มีความพร้อมในการเป็นจุดเรียนรู้แก่เกษตรกร
- ศพก. ข้อมูลประจำศูนย์ฯ และฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ
- มีการเชื่อมโยงกิจกรรมระหว่าง ศพก.หลักและเครือข่าย ที่สอดคล้องกับ

ปัญหาและความต้องการของเกษตรกร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาฐานการเรียนรู้ แปลงเรียนรู้และ

หลักสูตรการเรียนรู้

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริม พัฒนา และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑.๒.๖. Smart Farmer

๑) เป้าหมาย / เป้าประสงค์

- สร้างแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานในชุมชนที่มีศักยภาพสามารถแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรในชุมชนได้
- เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ สามารถดำเนินกิจกรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนากิจการการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๓ กลยุทธ์ส่งเสริม พัฒนา และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๔ กลยุทธ์ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาผลผลิตให้ได้คุณภาพ

กลยุทธ์ที่ ๕ กลยุทธ์ส่งเสริมการเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน

๑.๓. พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑. ที่ดิน

๑) เป้าหมาย / เป้าประสงค์

- เกษตรกรมีการปรับปรุงบำรุงดินให้มีคุณภาพ
- เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน
- เกษตรกรลดการเผาตอซังข้าว

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริม พัฒนา และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตโดยการปรับปรุงบำรุงดิน

๑.๓.๒. แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย / เป้าประสงค์

- เกษตรกรมีการวางแผนการผลิตพืช เพื่อลดความเสี่ยงจากพืชขาดน้ำ
- เกษตรกรมีแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลยุทธ์ส่งเสริมการวางแผนการผลิตพืช

กลยุทธ์ที่ ๒ กลยุทธ์ส่งเสริม และพัฒนาการสร้างแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำและวางแผนการผลิตพืช

๒. ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ								ผู้รับผิดชอบ		
						ปี๒๕๖๖		ปี๒๕๖๗		ปี๒๕๖๘		ปี๒๕๖๙			ปี๒๕๗๐	
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.		งาน	งปม.
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. ส่งเสริม การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิตข้าว ให้ได้คุณภาพ	๑. เพื่อส่งเสริมความรู้ เพิ่ม ทักษะ และการใช้เทคโนโลยี ที่เหมาะสม ๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมี ผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน ๓. เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้ให้แก่ เกษตรกร ๔. เพื่อส่งเสริมการ ดำเนินงานกลุ่มให้เข้มแข็ง และยั่งยืน	เกษตรกร ๓ กลุ่ม / ๒๐ ราย	- แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบลบางเค็ม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี - แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลหนองชุมพล อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี - แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒, ๓ ตำบลทับคาง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี	๑. ประชุมวางแผนและ จัดทำแผนปฏิบัติงาน ๒. ประชาสัมพันธ์รับสมัคร เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอด ความรู้ ๔. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ให้แก่เกษตรกร ๕. จัดทำแปลงเมล็ดพันธุ์ ๖. ติดตาม สนับสนุน และ รายงานผล	๓ กลุ่ม ๑ ละ ๒๐ ราย	๑๐๒,๐๐๐									สนง. กษอ. เขาย้อย เทศบาล ต. เขาย้อย อบต. หนองชุม พล
	๒. เพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิต มะพร้าว	๑. เพื่อพัฒนาเกษตรกร เกษตรกรให้มีความรู้ด้าน การป้องกันและกำจัดศัตรู มะพร้าวโดยวิธีผสมผสานและ ชีววิธี ๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมี การผลิตสินค้าเกษตร ปลอดภัยและได้มาตรฐาน ๓. เพื่อลดระดับความรุนแรง การระบาดของศัตรูมะพร้าว ๔. เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่ม ของเกษตรกรให้เข้มแข็งและ ยั่งยืน	เกษตรกร ๒ กลุ่ม / ๓๐ ราย	ตำบลบางเค็ม ตำบลหนองปลาไหล	๑. ประชุมวางแผนและ จัดทำแผนปฏิบัติงาน ๒. ประชาสัมพันธ์รับสมัคร เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอด ความรู้ ๔. ดำเนินการขยายพันธุ์ หนอนผีเสื้อข้าวสาร ๕. ดำเนินการเลี้ยงแตน เบียนบราคอน ๖. ติดตาม สนับสนุน และ รายงานผล	๒ กลุ่ม ๑ ละ ๓๐ ราย	๑๐๓,๔๐๐								สนง. กษอ. เขาย้อย เทศบาล ต. เขาย้อย อบต. หนอง ปลาไหล	

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี(ต่อ)

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ	
						ปี๒๕๖๖		ปี๒๕๖๗		ปี๒๕๖๘		ปี๒๕๖๙		ปี๒๕๗๐			
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.		
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๓. ส่งเสริม การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิตมัน สำปะหลังให้ ได้คุณภาพ	๑. เพื่อตัดวงจรระบาดของ โรคใบด่างมันสำปะหลัง ๒. เพื่อส่งเสริมและ สนับสนุนให้เกษตรกรใช้ พันธุ์มันสำปะหลังสะอาด และทนทานต่อโรคใบด่าง มันสำปะหลัง ๓. เพื่อควบคุมไม่ให้เกิด ระบาดของโรคใบด่างมัน สำปะหลังขยายตัวไปยัง พื้นที่อื่น ๆ ๔. เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่ม ของเกษตรกรให้เข้มแข็งและ ยั่งยืน	เกษตรกร ๑๐ ราย	- หมู่ ๒ ตำบลเขา ย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี - หมู่ ๑ ตำบลสระพัง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี - หมู่ ๖, ๗ ตำบล หนองชุมพล อำเภอ เขาย้อย จังหวัด เพชรบุรี - หมู่ ๕ ตำบลหนอง ชุมพลเหนือ อำเภอ เขาย้อย จังหวัด เพชรบุรี	๑. ประชุมวางแผนและ จัดทำแผนปฏิบัติงาน ๒. ประชาสัมพันธ์รับสมัคร เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอด ความรู้ ๕. จัดทำแปลงเรียนรู้ ๖. ติดตาม สนับสนุน และ รายงานผล	๑๐ ราย	๑๕,๐๐๐										สนง. กษอ. เขาย้อย

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี(ต่อ)

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี๒๕๖๖		ปี๒๕๖๗		ปี๒๕๖๘		ปี๒๕๖๙		ปี๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๑. พัฒนา เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)	๑. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นผู้นำด้านการเกษตร (Smart Farmer) ๒. เพื่อส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน ๓. เพื่อส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความรู้ในด้านการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ๔. เพื่อส่งเสริมและสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน	เกษตรกร รุ่นใหม่ ๒๐ ราย	สำนักงานเกษตร อำเภอเขาย้อย	๑.ประชุมวางแผนและ จัดทำแผนปฏิบัติงาน ๒.ประชาสัมพันธ์รับ สมัครเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินการอบรม ถ่ายทอดความรู้๔. ศึกษา ดูงาน เชื่อมโยงเครือข่าย Young Smart Farmer ในระดับอำเภอ ๕. ติดตามสนับสนุนและ รายงานผล	๒๐ ราย	๒๒,๐๐๐									สนง. กษอ. เขาย้อย
	๒. ส่งเสริมและ พัฒนาวิสาหกิจ ชุมชนสู่การเป็น Smart Group	๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจ ชุมชนสู่ความเป็น Smart Group ๒. เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกวิสาหกิจ ชุมชนมีความรู้ในด้านการแปรรูป ผลิตภัณฑ์จากข้าวและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ ๓. เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ทางด้าน การเกษตรของชุมชน	สมาชิกกลุ่ม ๒๐ ราย	ที่ทำการวิสาหกิจ ชุมชนกลุ่มข้าว พื้นเมืองเหลือง ประทิว	๑. ประชุมวางแผนและ จัดทำแผนปฏิบัติงาน ๒. คัดเลือกวิสาหกิจ ชุมชนเป้าหมายเข้าร่วม โครงการ ๓. ประเมินศักยภาพและ จัดทำแผนพัฒนากิจการ วิสาหกิจชุมชน ๔. ดำเนินการอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านการ แปรรูปและพัฒนา ผลิตภัณฑ์๕. ติดตาม สนับสนุนและรายงานผล การดำเนินงาน	๑ กลุ่ม/ ๒๐ ราย	๑๘,๔๐๐									สนง. กษอ. เขาย้อย

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี(ต่อ)

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ	
						ปี๒๕๖๖		ปี๒๕๖๗		ปี๒๕๖๘		ปี๒๕๖๙		ปี๒๕๗๐			
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.		
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๓. ส่งเสริมและ พัฒนากลุ่ม แม่บ้านเกษตรกร สู่การเป็น Smart Group	๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนากลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็น Smart Group ๒. เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้เข้มแข็ง และยั่งยืน ๓. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้กลุ่ม แม่บ้านเกษตรกรสามารถเป็นแหล่ง เรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยี ๔. การแปรรูปขนมหวานและ ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของชุมชน	สมาชิกกลุ่ม ๒๐ ราย	ที่ทำการกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกร บ้านน้อยพัฒนา	๑. ประชุมวางแผนและ จัดทำแผนปฏิบัติงาน๒. คัดเลือกกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรที่มีความ ประสงค์เข้าร่วมโครงการ ๓. จัดทำแผนพัฒนากลุ่ม สู่การเป็น Smart Group ๔. ดำเนินการอบรม ถ่ายทอดความรู้๕. ศึกษา ดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาและปรับปรุง ศักยภาพของกลุ่ม ๖. ติดตามสนับสนุนและ รายงานผล	๑ กลุ่ม/ ๒๐ ราย	๒๒,๐๐๐										สนง. กษอ. เขาย้อย
	๔. ส่งเสริมและ พัฒนาศักยภาพ เกษตรกรสมาชิก กลุ่มแปลงใหญ่	๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกร สมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ให้มี ความสามารถในการวางแผนการ ผลิตอย่างเป็นระบบ ๒. เพื่อส่งเสริมความรู้ เพิ่มทักษะ และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ๓. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีผลผลิต ที่มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน ๔. เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการ กลุ่มให้เข้มแข็งและยั่งยืน	เกษตรกร ๓ กลุ่ม / ๒๐ ราย	- แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบลบาง เค็ม - แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบล หนองชุมพล - แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒, ๓ ตำบล ทับค้าง	๑. ประชุมวางแผนและ จัดทำแผนปฏิบัติงาน ๒. ประชาสัมพันธ์รับ สมัครเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอด ความรู้ ๔. จัดทำแปลงเรียนรู้ ๕. ติดตาม สนับสนุน และรายงานผล	๓ กลุ่ม/ ๒๐ ราย	๕๘,๒๐๐										สนง. กษอ. เขาย้อย เทศบาล ต. เขา ย้อย อบต. หนองชุม พล

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี(ต่อ)

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี๒๕๖๖		ปี๒๕๖๗		ปี๒๕๖๘		ปี๒๕๖๙		ปี๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๕. ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ ศูนย์เรียนรู้การ เพิ่ม ประสิทธิภาพ การผลิตสินค้า เกษตร	๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย ให้มีความพร้อมใน การให้บริการการถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิต การบริหารจัดการ และ การตลาด แก่เกษตรกร รวมทั้งการ ให้บริการทางการเกษตรด้านต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่ ๒. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้าน การเกษตรของชุมชนโดยมีเกษตรกร ต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ๓. เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการ การทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ใน การแก้ปัญหาและพัฒนา การเกษตร ในพื้นที่	ศพก.หลัก และศูนย์ เครือข่าย รวม ๔ ศูนย์	- ศพก.หลัก - ศูนย์ เครือข่าย	๑. ประชุมวางแผนและจัดทำ แผนปฏิบัติงาน ๒. ประชุมคณะกรรมการ ศพก. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. และศูนย์เครือข่าย กำหนด แนวทางการพัฒนา โดยใช้ข้อมูล พื้นที่ คน สินค้า ข้อมูล Zoning และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ๓. ดำเนินการพัฒนาศพก. และ ศูนย์เครือข่าย ตามแผน ปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่าย งบประมาณ ๔. ติดตาม สนับสนุน และ รายงานผล	๔ ศูนย์	๔๓,๕๕๐									สนง. กษอ. เขาย้อย
	๖. ศูนย์เรียนรู้ เศรษฐกิจ พอเพียงสู่ชุมชน	๑. เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้และศึกษาดู งานในชุมชนที่มีศักยภาพ และ สามารถแก้ไข้ปัญหาให้กับเกษตรกร ในชุมชนได้ ๒. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ เกษตรกรเรียนรู้และสามารถดำเนิน กิจกรรมตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ๓. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุน การผลิตและผลิตสินค้าที่ปลอดภัย ได้คุณภาพ	เกษตรกร ๕๐ ราย	ศูนย์เรียนรู้ เศรษฐกิจ พอเพียง อำเภอเขาย้อย	๑. ประชุมวางแผนและจัดทำ แผนปฏิบัติงาน ๒. ประชาสัมพันธ์รับสมัคร เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. สนับสนุนค่าพัฒนา ปรับปรุงศูนย์เรียนรู้ ๔. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ ๕. สนับสนุนปัจจัยการผลิตทาง การเกษตรให้แก่ผู้เข้าอบรม ๖. ติดตาม สนับสนุน และ รายงานผล	๕๐ ราย	๔๗,๐๐๐									- สนง. กษอ. เขาย้อย - อำเภอ เขาย้อย

ตารางสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี(ต่อ)

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี๒๕๖๖		ปี๒๕๖๗		ปี๒๕๖๘		ปี๒๕๖๙		ปี๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนา พื้นที่/ ทรัพยากร การเกษตร	๑. ส่งเสริมการ ลดต้นทุนการ ผลิตโดยการ ปรับปรุงบำรุงดิน	๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกร ลดต้นทุนการผลิตและ ปรับปรุงบำรุงดินให้มี คุณภาพ๒. เพื่อส่งเสริมให้ เกษตรกรมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการปรับปรุง บำรุงดิน ๓. เพื่อ ส่งเสริมให้เกษตรกรลดการ เผาตอซัง	เกษตรกร ๓ กลุ่ม / ๒๐ ราย	กลุ่มนาแปลงใหญ่ ตำบลบางเค็ม กลุ่มนาแปลงใหญ่ บ้านหนองประจักษ์ กลุ่มนาแปลงใช้ผู้ใช้ น้ำดอนทราย	๑. ประชุมวางแผนและ จัดทำแผนปฏิบัติงาน๒. ประชาสัมพันธ์รับสมัคร เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓.ดำเนินการถ่ายทอด ความรู้ ๔. จัดทำปลงสถิติ๕. ติดตาม สนับสนุน และ รายงานผล	๓ กลุ่ม / ๒๐ ราย	๓๐,๖๐๐									สนง. กษอ. เขาย้อย
	๒. ส่งเสริมการ บริหารจัดการน้ำ และวางแผนการ ผลิตพืช	๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมี การวางแผนการผลิตพืช เพื่อลดความเสี่ยงจากพืช ขาดน้ำ ๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมี การบริหารจัดการน้ำอย่าง เหมาะสม และมีแหล่งน้ำ สำรองในพื้นที่ ๓. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมี ความรู้เพิ่มทักษะ และการ ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม	เกษตรกร ๓๐ ราย	สำนักงานเกษตร อำเภอเขาย้อย	๑. ประชุมวางแผนและ จัดทำแผนปฏิบัติงาน ๒. ประชาสัมพันธ์รับสมัคร เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๓. ดำเนินการถ่ายทอด ความรู้ ๔. จัดทำปลงสถิติ ๕. ติดตาม สนับสนุน และ รายงานผล	๓๐ ราย	๑๖,๙๐๐									สนง. กษอ. เขาย้อย

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาที่ดิน. ๒๕๖๕. ระบบนำเสนอแผนที่จุดดิน มาตราส่วน ๑ : ๒๕,๐๐๐. สืบค้น ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ จาก <http://eis.ldd.go.th/lddeis/SoilView.aspx>.
- _____. ๒๕๖๔. ข้อมูลดิน. สืบค้น ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ จาก http://dd.go.th/www/lek_web/web.jsp?id=๑๘๙๐๖.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๕. ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกรกลาง. สืบค้น ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕. จาก http://farmer.doae.go.th/ecoplant/eco_report/.
- _____. ๒๕๖๕. ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร. สืบค้น ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕. จาก <https://production.doae.go.th/site/>.
- _____. ๒๕๖๔. ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกร และอาสาสมัครหมู่บ้าน. สืบค้น ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕. จาก <https://asa-center.doae.go.th/>.
- กระทรวงคมนาคม. ๒๕๖๕. **ชั้นข้อมูลเส้นทางถนน (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)**
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ๒๕๖๕. ระบบแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุกออนไลน์ (Agri-Map Online). สืบค้น ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ จาก <http://Agri-map-online.moac.go.th/>.
- กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. ๒๕๖๕. **แผนพัฒนาจังหวัดเพชรบุรี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐. สำนักงานจังหวัดเพชรบุรี. (อัดสำเนา)**
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาราชบุรีฝั่งขวา. ๒๕๖๕. **แหล่งน้ำและระบบชลประทาน. สืบค้น ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ จาก <http://irrigation.rid.go.th/rachaburir/>.**
- ที่ว่าการอำเภอเขาย้อย. ๒๕๖๓. **แผนพัฒนาอำเภอ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี (ฉบับทบทวนในปี พ.ศ. ๒๕๖๓). จังหวัดเพชรบุรี. (อัดสำเนา)**
- ฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภอเขาย้อย. ๒๕๖๕. **จำนวนประชากรในอำเภอเขาย้อย. ที่ว่าการอำเภอเขาย้อย. จังหวัดเพชรบุรี. (อัดสำเนา)**
- ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ. ๒๕๖๕. **ระบบติดตามและเตือนภัยทางด้านเกษตรกรรม. สืบค้น ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ จาก <http://agritronics.nstda.or.th/>.**
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเขาย้อย. ๒๕๖๕. **แผนที่ตั้งอำเภอเขาย้อย. สืบค้น ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ จาก <https://district.cdd.go.th/khaoyoi>.**
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเพชรบุรี. ๒๕๖๕. **ข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์. สืบค้น ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ จาก <https://web.cpd.go.th/phetchaburi/>.**
- _____. ๒๕๖๕. **รายชื่อกลุ่มผู้ผลิต และผู้ประกอบการ OTOP. เอกสารข้อมูลสำนักงาน. (อัดสำเนา)**
- สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย. ๒๕๖๕. **การสำรวจข้อมูลการเกษตรระดับตำบล ปี ๒๕๕๔ อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี. เอกสารข้อมูลสำนักงาน. (อัดสำเนา)**
- _____. ๒๕๖๕. **ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี. เอกสารข้อมูลสำนักงาน. (อัดสำเนา)**
- _____. ๒๕๖๕. **ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกร อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี. เอกสารข้อมูลสำนักงาน. (อัดสำเนา)**
- _____. ๒๕๖๕. **ปฏิทินผลผลิตทางการเกษตร อำเภอเขาย้อย ปี ๒๕๖๔. เอกสารข้อมูลสำนักงาน. (อัดสำเนา)**

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพ

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภอเขาย้อย มีพื้นที่ทำนา ๕๒,๓๕๘ ไร่ คิดเป็น ๘๕.๔๐ % ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ของอำเภอ แต่การทำนาในปัจจุบันเกษตรกรประสบปัญหาาราคาผลผลิตตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง มีการใช้เมล็ดพันธุ์เกินคำแนะนำของทางราชการ เก็บพันธุ์ข้าวไว้ใช้เองติดต่อกันหลายปี ไม่มีการเปลี่ยนพันธุ์ข้าว ทำให้เมล็ดพันธุ์ไม่ได้คุณภาพ รวมทั้งการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชและศัตรูพืชจำนวนมาก เป็นเหตุให้ได้รับผลผลิตต่ำ มีต้นทุนการผลิตสูง คุณภาพไม่ได้มาตรฐาน และสุขภาพอ่อนแอ

จากปัญหาดังกล่าว จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวให้ได้คุณภาพ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ทักษะในการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มคุณภาพผลผลิต โดยการ ลด ละ เลิก การใช้สารเคมี ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ สารสกัดสมุนไพรไล่แมลง การผลิตพันธุ์ข้าวให้ได้คุณภาพเพื่อเก็บไว้ใช้ทำพันธุ์ในฤดูถัดไป และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตข้าวที่ได้คุณภาพและปลอดภัย เป็นการสร้างคุณภาพและความปลอดภัยในผลผลิตซึ่งจะส่งผลให้มูลค่าของผลผลิตสูงขึ้นตามลำดับสุขภาพของคนในชุมชนและเกษตรกรดีขึ้นเนื่องจากลดการใช้สารเคมี ต่อเนื่องไปยังต้นทุนการผลิตที่ลดลงเนื่องจากไม่ต้องใช้สารเคมีหรือใช้น้อยลง เพื่อตอบสนองความต้องการสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัย ได้คุณภาพและมาตรฐานตามความต้องการของผู้บริโภค จะทำให้เกิดการต่อยอดและพัฒนาผลผลิตในอนาคตต่อไปอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมความรู้ เพิ่มทักษะ และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน
๓. เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร
๔. เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานกลุ่มให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่อำเภอเขาย้อย จำนวน ๓ แปลง แปลงละ ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ – สิงหาคม ๒๕๖๖)

๕. พื้นที่ดำเนินการ

กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่อำเภอเขาย้อย จำนวน ๓ แปลงได้แก่

- แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบลบางเค็มอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลหนองชุมพลอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒, ๓ ตำบลทับคางอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน											↔	
๒	ประชาสัมพันธ์รับสมัครเกษตรกร												↔
๓	ดำเนินการถ่ายทอดความรู้		↔										
๔	จัดทำแปลงพันธุ์			↔									
๕	ติดตาม สนับสนุน รายงานผล			↔									

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน
๒. ประชาสัมพันธ์รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้
๔. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ให้แก่เกษตรกร
๕. จัดทำแปลงเมล็ดพันธุ์
๖. ติดตาม สนับสนุน และรายงานผล

๘. งบประมาณ

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร จำนวน ๓ กลุ่ม ๆ ละ ๒๐ ราย ๆ ละ ๒ วัน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
  ๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓ กลุ่ม ๆ ละ ๒๐ ราย ๆ ละ ๒ วัน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท เป็นเงิน ๘,๔๐๐ บาท
  ๓. ค่าตอบแทนวิทยากรจำนวน ๑ คน ๆ ละ ๓ วัน ๆ ละ ๒ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาทเป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
  ๔. ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน ๓ กลุ่ม ๆ ละ ๒๐ คน ๆ ละ ๒ ไร่ ๆ ละ ๒๕ กิโลกรัม ๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท
  ๕. ค่าวัสดุสำนักงานและวัสดุฝึกอบรม จำนวน ๓ กลุ่ม ๆ ละ ๖,๐๐๐ บาทเป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐๒,๐๐๐.- บาท**

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้ และทักษะ และสามารถใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมต่อพื้นที่
๒. เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตที่ลดลง มีรายได้เพิ่มขึ้น
๓. เกษตรกรมีผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน
๔. กลุ่มมีการดำเนินงานที่เข้มแข็งและยั่งยืน

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะพร้าว

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภอเขาย้อย มีพื้นที่ปลูกมะพร้าว ๓,๕๑๗.๗๕ ไร่ คิดเป็น ๕.๗๔ % ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมด ของอำเภอซึ่งพบการระบาดของศัตรูมะพร้าวในพื้นที่ได้แก่ หนอนหัวดำมะพร้าว แมลงดำหนาม ตัวงแสด และ ตัวงวง โดยเฉพาะการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าว ซึ่งได้เข้าทำลายสวนมะพร้าวส่งผลให้ผลผลิตมะพร้าว ลดลง ในขณะที่บางส่วนได้รับความเสียหายถึงขั้นยืนต้นตาย

จากสภาพปัญหาดังกล่าว อำเภอเขาย้อย วิเคราะห์ข้อมูล เหตุผลความจำเป็น และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อระดมความคิดเห็นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และไม่ให้เกิดปัญหาการระบาดของศัตรู มะพร้าวเพิ่มระดับความรุนแรง จึงจำเป็นต้องมีการหาแนวทางดำเนินการในการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวโดย ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวแบบผสมผสานและชีววิธี ดำเนินการ ขยายพันธุ์หนอนผีเสื้อข้าวสารเพื่อใช้ในการเลี้ยงแตนเบียนบราคอนนำไปปล่อยในสวนมะพร้าวซึ่งแตนเบียนบราคอนเป็นศัตรูธรรมชาติที่สำคัญของหนอนหัวดำมะพร้าว โดยเข้าทำลายในระยะหนอน สามารถใช้ควบคุม หนอนหัวดำมะพร้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ปัญหาการระบาดลดลงอย่างต่อเนื่อง และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตมะพร้าวของเกษตรกร

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาเกษตรกรเกษตรกรให้มีความรู้ด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูมะพร้าวโดยวิธีผสมผสาน และชีววิธี
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
๓. เพื่อลดระดับความรุนแรงการระบาดของศัตรูมะพร้าว
๔. เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๓. เป้าหมาย

- เกษตรกรตำบลบางเค็ม ๓๐ ราย
- เกษตรกรตำบลหนองปลาไหล ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ – มิถุนายน ๒๕๖๖)

๕. สถานที่ดำเนินการ

- หมู่ที่ ๓ ตำบลบางเค็ม อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองปลาไหล อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	ประชุมวางแผนและ จัดทำแผนปฏิบัติงาน											↔	
๒	ประชาสัมพันธ์รับสมัคร เกษตรกร												↔
๓	ดำเนินการถ่ายทอด ความรู้	↔											
๔	ขยายพันธุ์หนอนผีเสื้อ ข้าวสาร			↔	↔								
๕	เลี้ยงแตนเบียนบราคอน			↔	↔								
๖	ติดตาม สนับสนุน รายงานผล				↔	↔							

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน
๒. ประชาสัมพันธ์รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้
๔. ดำเนินการขยายพันธุ์หนอนผีเสื้อข้าวสาร
๕. ดำเนินการเลี้ยงแตนเบียนบราคอน
๖. ติดตาม สนับสนุน และรายงานผล

๘. งบประมาณ

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร จำนวน ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๓๐ ราย ๆ ละ ๒ วัน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท
  ๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๓๐ ราย ๆ ละ ๒ วัน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท เป็นเงิน ๘,๕๐๐ บาท
  ๓. ค่าวัสดุสำนักงานและวัสดุฝึกอบรม จำนวน ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๑,๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
  ๔. ค่าวัสดุอุปกรณ์สำหรับเลี้ยงหนอนผีเสื้อข้าวสาร และเลี้ยงแตนเบียนบราคอน จำนวน ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๔๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐๓,๕๐๐.- บาท**

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้ด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูมะพร้าวโดยวิธีผสมผสานและชีววิธี
๒. เกษตรกรมีการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
๓. พื้นที่การระบาดของศัตรูมะพร้าวลดระดับความรุนแรง
๔. กลุ่มเกษตรกรมีการดำเนินงานที่เข้มแข็งและยั่งยืน

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังให้ได้คุณภาพ

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภอเขาย้อย มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ๓๖๒.๕ ไร่ แต่การปลูกมันสำปะหลังในปัจจุบันเกษตรกรประสบปัญหาาราคาผลผลิตตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูง และเสี่ยงต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง จากการระบาดผ่านท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่เป็นโรคและแมลงห้ำหิวอายุสุบเป็นพาหะนำโรค ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลผลิตและคุณภาพของมันสำปะหลัง

จากสภาพปัญหาดังกล่าว อำเภอเขาย้อย วิเคราะห์ข้อมูล เหตุผลความจำเป็น และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อระดมความคิดเห็นหาแนวทางในการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง จึงจำเป็นต้องมีการหาแนวทางดำเนินการในการควบคุมโรคใบด่างมันสำปะหลังแบบครอบคลุมพื้นที่ โดยหากพบต้นมันสำปะหลังที่เป็นโรคให้ทำลายให้หมดสิ้นเพื่อตัดวงจรการระบาดของโรค สนับสนุนให้เกษตรกรใช้พันธุ์มันสำปะหลังทนทาน และห้ามเคลื่อนย้ายท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่เป็นโรคเพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการระบาดขยายไปยังพื้นที่อื่น ๆ และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกร

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อตัดวงจรการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง
๒. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรใช้พันธุ์มันสำปะหลังสะอาดและทนทานต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง
๓. เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลังขยายตัวไปยังพื้นที่อื่น ๆ
๔. เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังอำเภอเขาย้อย จำนวน ๑๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ – สิงหาคม ๒๕๖๖)

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- หมู่ ๒ ตำบลเขาย้อยอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- หมู่ ๑ ตำบลสระพังอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- หมู่ ๖, ๗ ตำบลหนองชุมพลอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- หมู่ ๕ ตำบลหนองชุมพลเหนืออำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน											↔	
๒	ประชาสัมพันธ์รับสมัครเกษตรกร												↔
๓	ดำเนินการถ่ายทอดความรู้		↔										
๔	จัดทำแปลงเรียนรู้			↔	↔	↔	↔						
๕	ติดตาม สนับสนุน รายงานผล			↔	↔	↔	↔	↔					

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน
๒. ประชาสัมพันธ์รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้
๕. จัดทำแปลงเรียนรู้
๖. ติดตาม สนับสนุน และรายงานผล

๘. งบประมาณ

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร จำนวน ๑๐ ราย ๆ ละ ๒ วัน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาทเป็นเงิน ๒,๐๐๐บาท
  ๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๑๐ ราย ๆ ละ ๒ วัน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท เป็นเงิน ๑,๔๐๐ บาท
  ๓. ค่าตอบแทนวิทยากรจำนวน ๑ คน ๆ ละ ๒ วัน ๆ ละ ๓ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
  ๔. ค่าวัสดุในการจัดทำแปลงเรียนรู้ จำนวน ๑ แปลง ๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
  ๕. ค่าวัสดุสำนักงานและวัสดุฝึกอบรม จำนวน ๑๐ รายๆ ละ ๓๐๐ บาทเป็นเงิน ๓,๐๐๐บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๕,๐๐๐.- บาท**

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้ในการป้องกันและกำจัดโรคใบด่างมันสำปะหลัง
๒. เกษตรกรมีการใช้พันธุ์มันสำปะหลังสะอาดและทนทานต่อโรคใบด่างมันสำปะหลัง
๓. สามารถควบคุมไม่ให้เกิดการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลังขยายตัวไปยังพื้นที่อื่น ๆ
๔. กลุ่มมีการดำเนินงานที่เข้มแข็งและยั่งยืน

โครงการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer)

๑. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) เป็นเพื่อนคู่คิด เพื่อให้เกษตรกรรุ่นใหม่ไทย มีความพร้อม มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร สอดคล้องกับวิถีชีวิตและลักษณะ การประกอบอาชีพของแต่ละบุคคล มีการให้ความสำคัญในการใช้องค์ความรู้ และข้อมูลในการตัดสินใจ มีการ นำเทคโนโลยีภูมิปัญญา และวิธีการปฏิบัติที่ดีมาใช้หรือพัฒนา การผลิตสินค้าเกษตร โดยตระหนักถึงคุณภาพ และปริมาณความต้องการของตลาด รวมถึงความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม และดำเนินการพัฒนา เกษตรกรมาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่การที่จะให้ เกษตรกรสมาชิกเกิดความเข้มแข็งมีคุณภาพชีวิตที่ดี นอกจากจะมีความรู้ด้านการเกษตรและด้านการบริหาร การจัดการเพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ควรจะมีความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่ เหมาะสม ได้แก่ ความรู้ในเรื่องการเกษตรที่ตนทำอยู่ มีข้อมูลที่จะใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการผลิต และการตลาด รวมทั้งมีความตระหนักถึงคุณภาพของสินค้าเกษตรที่ตนผลิตและความปลอดภัยต่อผู้บริโภคที่จะ ซื้อสินค้าของตน มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ตนอาศัยอยู่ และทำสุดมีความภูมิใจในอาชีพ เกษตรของตน สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ความรู้ไปยังเกษตรกรสมาชิกรายอื่นได้พร้อมการพัฒนาภาค การเกษตรให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นผู้นำด้านการเกษตร (Smart Farmer)
๒. เพื่อส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
๓. เพื่อส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้มีความรู้ในด้านการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์
๔. เพื่อส่งเสริมและสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรรุ่นใหม่อำเภอเขาย้อยอายุ ๑๗-๔๕ ปี จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ – กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

๕. พื้นที่ดำเนินการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อยจังหวัดเพชรบุรี

ที่	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	กิจกรรมที่ ๑ - รับสมัคร/ตรวจวิเคราะห์ จัดทำข้อมูลพื้นฐาน/สำรวจ ความต้องการความรู้ - จัดการอบรมเพื่อถ่ายทอด เทคโนโลยี										←→		
๒	กิจกรรมที่ ๒ - จัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนา สมาชิกเป้าหมายที่มี ประสิทธิภาพ	←→											
๓	กิจกรรมที่ ๓ - ศึกษาดูงานเชื่อมโยง เครือข่าย YSF ในระดับอำเภอ		←→										
๔	กิจกรรมที่ ๔ - ส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม การขยายผลจากเกษตรกรรุ่น ใหม่สู่เกษตรกรรายอื่น ๆ			←→									

๖. กิจกรรม

๗. วิธีการดำเนินการ

๑. ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน
๒. ประชาสัมพันธ์รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๓. ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้
๔. ศึกษาดูงาน เชื่อมโยงเครือข่าย Young Smart Farmer ในระดับอำเภอ
๕. ติดตามสนับสนุนและรายงานผล

๘. งบประมาณ

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร ๒๐ ราย ๆ ละ ๓ วัน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาทเป็นเงิน ๖,๐๐๐บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒๐ ราย ๆ ละ ๓ วัน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท เป็นเงิน ๔,๒๐๐ บาท
๓. ค่าตอบแทนวิทยากร เป็นเงิน ๑๐,๘๐๐บาท
๔. ค่าวัสดุสำนักงาน เป็นเงิน ๑,๐๐๐บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๒,๐๐๐.- บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรรุ่นใหม่มีความพร้อมในการเป็นผู้นำด้านการเกษตร (Smart Farmer)
๒. เกษตรกรรุ่นใหม่มีความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน
๓. เกษตรกรรุ่นใหม่มีความรู้ในด้านการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์
๔. มีเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน

โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความเป็น Smart Group

๑. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.๒๕๔๘ เป็นกฎหมายที่ให้การสนับสนุนการประกอบกิจการของเศรษฐกิจชุมชนบนพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียง โดยส่งเสริมให้ชุมชนนำความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นสินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยสนับสนุนให้มีการรวมตัวกันประกอบกิจการในลักษณะของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจะสร้างงาน สร้างรายได้และทำให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ รวมถึงเป็นรากฐานในการสร้างความมั่นคงให้กับเศรษฐกิจของประเทศ

ปัจจุบันวิสาหกิจชุมชนได้รับจดทะเบียนไปแล้วกว่า ๘๖,๐๐๐ แห่ง จากข้อมูลการประเมินศักยภาพพบว่า วิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีความจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง และพึ่งพาตนเองได้ สามารถยกระดับพัฒนาขึ้นสู่ความเป็น Smart Group มีความสามารถในการประกอบการ การบริหารจัดการ ให้มีความพร้อมในการแข่งขันทางการค้าและสามารถก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการในระดับที่สูงขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความเป็น Smart Group
๒. เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความรู้ในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวและพัฒนาผลิตภัณฑ์
๓. เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน

๓. เป้าหมาย

สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวพื้นเมืองเหลืองประทิว จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ – กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ที่ทำการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวพื้นเมืองเหลืองประทิว หมู่ที่ ๒ ตำบลสระพัง อำเภอยาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	กิจกรรมที่ ๑ - คัดเลือกวิสาหกิจชุมชน เป้าหมายเข้าร่วม โครงการ - ประเมินศักยภาพและ จัดทำแผนพัฒนากิจการ วิสาหกิจชุมชน										←→		
๒	กิจกรรมที่ ๒ - จัดอบรมถ่ายทอด ความรู้ด้านการแปรรูป และพัฒนาผลิตภัณฑ์	←→											
๓	กิจกรรมที่ ๒ - ติดตาม สนับสนุนและ รายงานผลการ ดำเนินงาน		←→										

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน
๒. คัดเลือกวิสาหกิจชุมชนเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ
๓. ประเมินศักยภาพและจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน
๔. ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์
๕. ติดตาม สนับสนุนและรายงานผลการดำเนินงาน

๘. งบประมาณ

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร ๒๐ ราย ๆ ละ ๓ วัน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาทเป็นเงิน ๖,๐๐๐บาท
  ๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒๐ ราย ๆ ละ ๓ วัน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท เป็นเงิน ๔,๒๐๐ บาท
  ๓. ค่าตอบแทนวิทยากร เป็นเงิน ๗,๒๐๐บาท
  ๔. ค่าวัสดุสำนักงาน เป็นเงิน ๑,๐๐๐บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๘,๔๐๐.- บาท**

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. วิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งเป็น Smart Group
๒. สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากความรู้ในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวและพัฒนาผลิตภัณฑ์
๓. มีแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรของชุมชน

โครงการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็น Smart Group

๑. หลักการและเหตุผล

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เป็นสถาบันเกษตรกรที่มีบทบาทและความสำคัญภายใต้การกำกับดูแลส่งเสริม และสนับสนุนของกรมส่งเสริมการเกษตร มาตั้งแต่ปี ๒๕๑๓ โดยมีบทบาทสำคัญทั้งในด้านกำลังแรงงาน ด้านความคิดในการพัฒนาการเกษตรและสังคมเกษตรกร ตั้งแต่ในระดับครัวเรือน ชุมชน จนถึงระดับประเทศ มุ่งส่งเสริมให้สตรีในภาคเกษตรรวมตัวกันเป็นกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตามความสมัครใจ ทำงานเป็นหมู่คณะภายใต้กฎกติกาของกลุ่มและบริหารงานในรูปคณะกรรมการซึ่งมีตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด เขต และระดับประเทศ ยึดหลักบริหารจัดการกลุ่มตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงไปจนถึงต่อยอดเป็นเชิงธุรกิจ

สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมและพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยผลักดันนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตรและรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดเป็นเครือข่ายความร่วมมือและการพัฒนาองค์กรเกษตรกรที่เข้มแข็งและยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสู่การเป็น Smart Group
๒. เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้เข้มแข็งและยั่งยืน
๓. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยี
๔. การแปรรูปขนมหวานและผลผลิตทางการเกษตรของชุมชน

๓. เป้าหมาย

สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้อยพัฒนา หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๕ – กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ที่ทำการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้อยพัฒนา หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาย้อย อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	กิจกรรมที่ ๑- สำรวจความต้องการความรู้/วิเคราะห์ศักยภาพกลุ่ม - จัดทำแผนพัฒนากลุ่มสู่การเป็น Smart Group										←→		
๒	กิจกรรมที่ ๒ - ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้ - ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพของกลุ่ม	←→									←→		←→
๓	กิจกรรมที่ ๒ - ติดตาม สนับสนุนและรายงานผลการดำเนินงาน		←→										

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน
๒. จัดทำแผนพัฒนากลุ่มสู่การเป็น Smart Group
๓. ดำเนินการอบรมถ่ายทอดความรู้
๔. ศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาและปรับปรุงศักยภาพของกลุ่ม
๕. ติดตาม สนับสนุนและรายงานผลการดำเนินงาน

๘. งบประมาณ

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร ๒๐ ราย ๆ ละ ๓ วัน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาทเป็นเงิน ๖,๐๐๐บาท
  ๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๒๐ ราย ๆ ละ ๓ วัน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕บาท เป็นเงิน ๔,๒๐๐ บาท
  ๓. ค่าตอบแทนวิทยากร เป็นเงิน ๑๐,๘๐๐บาท
  ๔. ค่าวัสดุสำนักงานเป็นเงิน ๑,๐๐๐บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๒,๐๐๐.- บาท**

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีความเข้มแข็งเป็น Smart Group
๒. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปขนมหวานและผลิตผลทางการเกษตรของชุมชน

โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่

๑. หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์การเกษตรที่ผ่านมาเกษตรกรมักประสบปัญหาในเรื่องของต้นทุนในการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำเกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาผลผลิตได้ และไม่มีตลาดรองรับที่แน่นอนรัฐบาลจึงมีนโยบายโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มทำการผลิต มีการบริหารจัดการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการรวมกันผลิต และรวมกันจำหน่ายโดยมีตลาดรองรับที่แน่นอน และเพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและมีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้น รวมทั้งผลผลิตมีคุณภาพได้มาตรฐาน ภายใต้การบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนแต่จากการดำเนินงานโครงการที่ผ่านมายังพบปัญหาและอุปสรรคหลายเรื่อง ได้แก่กลุ่มเกษตรกรยังขาดความเข้าใจในการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ ประโยชน์ของการเข้าร่วมแปลงใหญ่นอกจากนี้เกษตรกรยังขาดความรู้ ทักษะ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการทำ การเกษตร และขาดการเชื่อมโยงการตลาดในการซื้อขายผลผลิตทางการเกษตร ทำให้การพัฒนากลุ่มแปลงใหญ่ไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ดังนั้นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจหลักการทำการเกษตรแบบแปลงใหญ่ รวมทั้งการถ่ายทอดความรู้และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกรสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ เพื่อให้การดำเนินงานมีความชัดเจน มีเป้าหมาย มีแผนการพัฒนาทั้งรายกลุ่ม และรายบุคคล สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งยกระดับคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้ดีขึ้น ส่งผลให้เกิดความมั่นคง และยั่งยืนในอาชีพเกษตรกรต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรสมาชิกกลุ่มแปลงใหญ่ให้มีความสามารถในการวางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ
๒. เพื่อส่งเสริมความรู้ เพิ่มทักษะ และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน
๔. เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มให้เข้มแข็งและยั่งยืน

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่อำเภอเขาย้อย จำนวน ๓ แปลง แปลงละ ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ – สิงหาคม ๒๕๖๖)

๕. พื้นที่ดำเนินการ

กลุ่มเกษตรกรนาแปลงใหญ่อำเภอเขาย้อย จำนวน ๓ แปลงได้แก่

- แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒ ตำบลบางเค็มอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๓ ตำบลหนองชุมพลอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒, ๓ ตำบลทับคางอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	ประชุมวางแผนและ จัดทำแผนปฏิบัติงาน											↔	
๒	ประชาสัมพันธ์รับสมัคร เกษตรกร												↔
๓	ดำเนินการถ่ายทอด ความรู้		↔										
๔	จัดทำแปลงเรียนรู้			↔	↔	↔	↔						
๕	ติดตาม สนับสนุน รายงานผล			↔	↔	↔	↔	↔					

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน
๒. ประชาสัมพันธ์รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้
๔. จัดทำแปลงเรียนรู้
๕. ติดตาม สนับสนุน และรายงานผล

๘. งบประมาณ

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร จำนวน ๓ กลุ่ม ๆ ละ ๒๐ ราย ๆ ละ ๓ วัน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท
  ๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓ กลุ่ม ๆ ละ ๒๐ ราย ๆ ละ ๓ วัน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท เป็นเงิน ๑๒,๖๐๐ บาท
  ๓. ค่าตอบแทนวิทยากรจำนวน ๑ คน ๆ ละ ๓ วัน ๆ ละ ๒ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาทเป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
  ๔. ค่าวัสดุจัดทำแปลงเรียนรู้ จำนวน ๓ แปลง ๆ ละ ๕,๐๐๐บาทเป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท
  ๕. ค่าวัสดุสำนักงานและวัสดุฝึกอบรม จำนวน ๓ กลุ่ม ๆ ละ ๓,๐๐๐ บาทเป็นเงิน ๙,๐๐๐บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๘,๒๐๐.- บาท**

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีแผนการผลิตที่เป็นระบบ และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
๒. เกษตรกรมีความรู้ และทักษะ และสามารถใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมต่อพื้นที่
๓. เกษตรกรมีผลผลิตที่มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน
๔. กลุ่มมีการบริหารจัดการที่เข้มแข็งและยั่งยืน

โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายให้กรมส่งเสริมการเกษตร จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในระดับชุมชนอำเภอละ ๑ ศูนย์ เพื่อเป็นแหล่งศึกษาและเรียนรู้ของเกษตรกรและประชาชนที่สนใจในด้านการเกษตรจากสถานที่จริง เรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ทำอาชีพการเกษตรและประสบความสำเร็จ สามารถลดต้นทุนการผลิต ผลผลิตที่ได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม การปรับปรุงบำรุงดิน พร้อมทั้งการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อนำไปสู่กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นจึงควรพัฒนาศักยภาพ ศพก. และศูนย์เครือข่าย ให้มีความพร้อมในการให้บริการด้านการเกษตร เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนโดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาศักยภาพของ ศพก. และศูนย์เครือข่าย ให้มีความพร้อมในการให้บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาด แก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตรด้านต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๒. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนโดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้

๓. เพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

๓. เป้าหมาย

- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเขาย้อย จำนวน ๑ ศูนย์
- เครือข่ายศพก.อำเภอเขาย้อย จำนวน ๓ ศูนย์

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ – สิงหาคม ๒๕๖๖)

๕. พื้นที่ดำเนินการ

- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
- เครือข่าย ศพก. อำเภอเขาย้อย

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน											←→	
๒	ประชุมคณะกรรมการ ศพก. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. และศูนย์เครือข่าย	←→											
๓	ดำเนินการพัฒนาศพก. และศูนย์เครือข่าย		←→			→							
๔	ติดตาม/สนับสนุน/รายงานผล		←→						→				

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน
๒. ประชุมคณะกรรมการ ศพก.เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. และศูนย์เครือข่าย กำหนดแนวทางการพัฒนา โดยใช้ข้อมูลพื้นที่ คน สินค้า ข้อมูล Zoning และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๓. ดำเนินการพัฒนาศพก. และศูนย์เครือข่าย ตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ
๔. ติดตาม สนับสนุน และรายงานผล

๘. งบประมาณ

๑. ค่าอาหารสำหรับการจัดประชุมคณะกรรมการ ศพก.จำนวน ๑๕ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาทเป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
  ๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม สำหรับการจัดประชุมคณะกรรมการ ศพก.จำนวน ๑๕ ราย ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท เป็นเงิน๑,๐๕๐ บาท
  ๓. ค่าวัสดุสำนักงาน เป็นเงิน๑,๐๐๐บาท
  ๔. ค่าปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ศพก.หลัก จำนวน ๑ ศูนย์ ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๓ ศูนย์ รวม ๔ ศูนย์ ๆ ละ ๑๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน๔๐,๐๐๐บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น๔๓,๕๕๐.- บาท**

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ศพก. และศูนย์เครือข่ายได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมในการให้บริการการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาด แก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตรด้านต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่
๒. ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยมีเกษตรกรต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้
๓. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้โดยผ่านศพก.สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของตนเองเพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตข้าวในการทำนาได้
๔. ส่วนราชการใช้ ศพก. และศูนย์เครือข่ายเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนา การเกษตรในพื้นที่

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน
๒. ประชาสัมพันธ์รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๓. สนับสนุนค่าพัฒนาปรับปรุงศูนย์เรียนรู้
๔. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้
๕. สนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรให้แก่ผู้เข้าอบรม
๖. ติดตาม สนับสนุน และรายงานผล

๘. งบประมาณ

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร จำนวน ๕๐ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาทเป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๕๐ ราย ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท เป็นเงิน ๘,๕๐๐ บาท
๓. ค่าวัสดุสำนักงานและวัสดุฝึกอบรม จำนวน ๕๐ ราย ๆ ละ ๑๐๐ บาทเป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๔. ค่าปัจจัยการผลิตทางการเกษตร จำนวน ๕๐ ราย ๆ ละ ๕๐๐ บาทเป็นเงิน ๒๕,๐๐๐ บาท
๕. ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาทเป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๗,๐๐๐.- บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สร้างแหล่งเรียนรู้ศึกษาดูงานในชุมชนที่มีศักยภาพสามารถแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรในชุมชน
๒. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดความรู้และฝึกปฏิบัติ สามารถดำเนินกิจกรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
๓. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและผลิตสินค้าที่ปลอดภัยได้

โครงการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตโดยการปรับปรุงบำรุงดิน

๑. หลักการและเหตุผล

สถานการณ์ปัจจุบันพื้นที่ดินในการประกอบอาชีพปลูกพืชเสื่อมโทรมดินขาดความอุดมสมบูรณ์ โครงสร้างดินเลว ดินขาดอินทรีย์วัตถุ และจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ชนิดต่าง ๆ ลดน้อยลงเป็นเหตุให้ผลผลิต และคุณภาพของผลผลิตลดลง เกษตรกรอยู่ในสภาวะขาดทุนเป็นหนี้

ปุ๋ยพืชสด คือ ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดหนึ่งที่ได้จากการไถกลบ ต้น ใบ และส่วนต่างๆของพืช โดยเฉพาะพืชตระกูลถั่วในระยะช่วงออกดอกซึ่งเป็นช่วงที่มีธาตุอาหารสูงสุดแล้วปล่อยให้เน่าเปื่อย ผุพังย่อยสลายเป็นอาหารแก่พืชที่จะปลูกตามมา พืชที่ใช้ปลูกเป็นปุ๋ยพืชสด ได้แก่ โสนอินเดีย ปอเทือง ถั่วพริ้ว พืชตระกูลถั่วต่างๆ เป็นต้น สิ่งที่เกษตรกรคุ้นเคยมากในการเพิ่มผลผลิตพืชก็คือ การใช้ปุ๋ยเคมีแต่การใช้ปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียวโดยไม่มีการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินจะทำให้ดินสูญเสียความอุดมสมบูรณ์ไปอย่างรวดเร็วดินจะแข็งไม่ร่วนซุย ดูดซับน้ำและแร่ธาตุอาหารพืชได้น้อยลงทำให้การปลูกพืชไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่ดีเท่าที่ควรเพื่อเป็นการหาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ การปรับปรุงดินเป็นการลดต้นทุนในการผลิตเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน เพื่อเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปุ๋ยพืชสดและนำไปสู่เกษตรกรอินทรีย์และลดต้นทุนการผลิต จึงได้จัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมเกษตรกรปลูกปุ๋ยพืชสดเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตและปรับปรุงบำรุงดินให้มีคุณภาพ
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดการเผาตอซัง

๓. เป้าหมาย

สมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่อำเภอเขาย้อยจำนวน ๓ แปลงๆ ละ ๒๐ ไร่

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ – สิงหาคม ๒๕๖๖)

๕. สถานที่ดำเนินการ

กลุ่มนาแปลงใหญ่ข้าวอำเภอเขาย้อย จำนวน ๓ แปลง แปลงละ ๑ จุดจำนวน ๓ จุด

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน												↔
๒	ประชุมชี้แจงโครงการฯ และประชาสัมพันธ์	↔											
๓	ดำเนินการถ่ายทอดความรู้		↔										
๔	จัดทำแปลงสาธิต					↔	↔						
๕	ติดตาม สนับสนุน และรายงานผล						↔	↔					

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน
๒. ประชาสัมพันธ์รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้
๔. จัดทำแปลงสาธิต
๕. ติดตาม สนับสนุน และรายงานผล

๘. งบประมาณ

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร จำนวน ๓ กลุ่ม ๆ ละ ๒๐ ราย ๆ ละ ๑ วัน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓ กลุ่ม ๆ ละ ๒๐ ราย ๆ ละ ๑ วัน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท เป็นเงิน ๔,๒๐๐ บาท
๓. ค่าตอบแทนวิทยากรจำนวน ๓ วัน ๆ ละ ๒ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
๔. ค่าจ้างเหมาไถเตรียมแปลงพร้อมไถปั้นของแปลงเกษตรสาธิต จำนวน ๓ แปลง แปลงละ ๕ ไร่ ๆ ละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท
๕. ค่าจ้างเหมาออกแบบและจัดทำป้ายไว้นิลแปลงสาธิตที่กรอบไม้ ขนาด ๖๐x๙๐ พร้อมขาตั้งเสาสูง ๖๐ ซม. จำนวน ๓ ป้าย ๆ ละ ๓๕๐ บาทเป็นเงิน ๑,๐๕๐ บาท
๖. ค่าเมล็ดพันธุ์ปอเทือง ๓ แปลง ๆ ละ ๒๕ กก. ๆ ละ ๕๐ บาทเป็นเงิน ๓,๗๕๐ บาท
๗. ค่าวัสดุสำนักงานเป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๐,๖๐๐.- บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีการลดต้นทุนการผลิตและมีการปรับปรุงบำรุงดินให้มีคุณภาพ
๒. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน
๓. เกษตรกรไถกลบตอซังลดการเผาตอซังข้าว

โครงการส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำและวางแผนการผลิตพืช

๑. หลักการและเหตุผล

ปัญหาภัยแล้ง เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับการเกษตร ส่งผลเสียหายต่อกิจกรรมทางการเกษตร เช่น พื้นดินขาดความชุ่มชื้น พืชขาดน้ำ พืชมีการชะงักการเจริญเติบโต ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพต่ำ รวมถึงปริมาณลดลงเกษตรกรขาดแคลนรายได้ ส่งผลโดยรวมต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกร

จากสถานการณ์ดังกล่าวการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการบริหารจัดการน้ำและวางแผนการผลิตพืชที่เหมาะสม เพื่อลดผลกระทบจากภัยแล้งโดยวางแผนการผลิตพืชต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมที่ต้องการปลูกว่าเหมาะสมหรือไม่ ตลอดจนการใช้หลักการตลาดนำการผลิต โดยการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล พร้อมกับการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีการวางแผนการผลิตพืช เพื่อลดความเสี่ยงจากพืชขาดน้ำ
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีการบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสม และมีแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่
๓. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ เพิ่มทักษะ และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอเขาย้อยจำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ (ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๕ – สิงหาคม ๒๕๖๖)

๕. สถานที่ดำเนินการ

สำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑	ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน												↔
๒	ประชุมชี้แจงโครงการฯ และประชาสัมพันธ์	↔											
๓	ดำเนินการถ่ายทอดความรู้		↔										
๔	จัดทำแปลงสาธิต						↔						
๕	ติดตาม สนับสนุน และรายงานผล						↔						

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชุมวางแผนและจัดทำแผนปฏิบัติงาน
๒. ประชาสัมพันธ์รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๓. ดำเนินการถ่ายทอดความรู้
๔. จัดทำแปลงสาธิต
๕. ติดตาม สนับสนุน และรายงานผล

๘. งบประมาณ

๑. ค่าอาหารสำหรับเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๑ วัน ๆ ละ ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๓๐ ราย ๆ ละ ๑ วัน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๓๕ บาท เป็นเงิน ๒,๑๐๐ บาท
๓. ค่าตอบแทนวิทยากรจำนวน ๑ วัน ๆ ละ ๓ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
๔. ค่าวัสดุจัดทำแปลงสาธิต จำนวน ๑ แปลง ๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๕. ค่าวัสดุสำนักงานและวัสดุฝึกอบรม เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๖,๙๐๐.- บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีการแผนการผลิตพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่
๒. เกษตรกรมีการบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสม และมีแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่
๓. เกษตรกรมีความรู้ เพิ่มทักษะ และการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม